

Deze film is beschikbaar gesteld door het KITLV, uitsluitend op voorwaarde dat noch het geheel noch delen worden gereproduceerd zonder toestemming van het KITLV. Dit behoudt zich het recht voor een vergoeding te berekenen voor reproductie. Indien op het originele materiaal auteursrecht rust, dient men voor reproductiedoeleinden eveneens toestemming te vragen aan de houders van dit auteursrecht.

Toestemming voor reproductie dient men schriftelijk aan te vragen.

This film is supplied by the KITLV only on condition that neither it nor part of it is further reproduced without first obtaining the permission of the KITLV which reserves the right to make a charge for such reproduction. If the material filmed is itself in copyright, the permission of the owners of that copyright will also be required for such reproduction. Application for permission to reproduce should be made in writing, giving details of the proposed reproduction.

SIGNATUUR MICROVORM:

*SHELF NUMBER
MICROFORM:*

M META 0744

9852543

cc

1332

N

Mijn Vertelboek

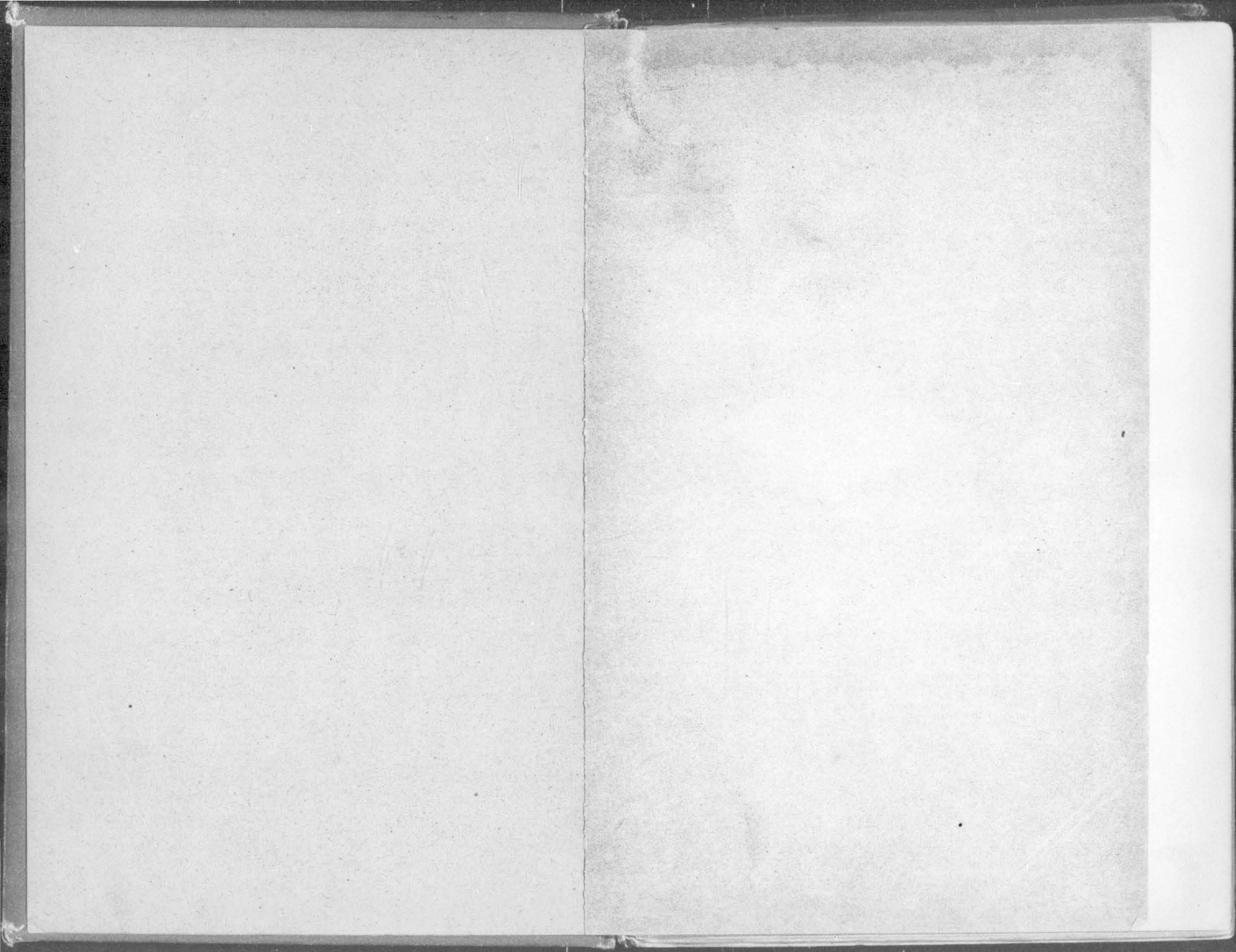
van de
Wald

DEVENTER E. E. KLUWER

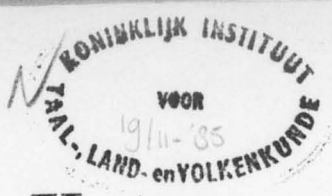
D. Sundmeyer

MIJN VERTELSELBOEK.

CC-1332 - N

MIJN VERTESELBOEK.

Keur van nieuwe, oorspronkelijke vertellingen

VAN DE BESTE AUTEURS,

VOOR

SCHOOL EN HUIS.

BIJEENGEBRACHT

DOOR

JOHANNA VAN WOUDE,

(Mevrouw VAN WERMESKERKEN-JUNIUS).

Met pentekeningen van E. S. Withamp Jr.

II.

2^e DRUK.

DEVENTER — A. E. KLUWER.

I N H O U D.

1. EEN MISLUKTE PARTIJ, <i>S. C. Stapert</i>	1
2. HET VOGELNESTJE, <i>Ida Corn.</i>	7
3. DE GEVOLGEN VAN EEN KLEINE ZONDE, <i>Therese Hoven.</i>	11
4. DE KLEINE KOOLIEDEN, <i>Truida Kok.</i>	21
5. EEN WONDERLIJKE GESCHIEDENIS, <i>Viola van Boschwijk.</i>	29
6. MAG IK SCHAATSENRIJDEN MAMA? <i>Ida Corn.</i>	36
7. 'T IS NU EENMAAL EEN GEWOONTE, <i>Therese Hoven.</i>	47
8. DE GEVLEKTE JURK, <i>Ida Corn.</i>	57
9. DE VECHTPARTIJ, <i>Titia van der Tuuk.</i>	67
10. HET VERBORGEN GELD, <i>J. Stamperius</i>	74
11. RECHT DOOR ZEE, <i>Truida Kok.</i>	86
12. IN DUIZEND VREEZEN, <i>A. Rengersen.</i>	95
13. DE MEEDOOGENLOOZE RAT, <i>Ida Corn.</i>	104
14. EEN ONGELUK, <i>Helena Swarth.</i>	118
15. WAT FRITS DACHT, <i>Agatha.</i>	129
16. AFGELEERD, <i>J. C. Bouwmeester.</i>	137
17. DE GESCHIEDENIS VAN EEN KOKOSNOOT, <i>Therese Hoven.</i>	155
18. PLICHT EN LIEFDE, <i>Alexandrine.</i>	162
19. TWEEMAAL GERED, <i>Ida Corn.</i>	168
20. EEN OVERWINNING, <i>A. C. C. de Vletter.</i>	175
21. ELSIE'S WERK, <i>Therese Hoven.</i>	189
22. IN OORLOGS- EN VREDESTIJD, <i>J. Stamperius.</i>	201
23. VADER EN DOCHTER, <i>Ant. L. de Rop.</i>	213

EEN MISLUKTE PARTIJ.

Eva ging altijd nogal vroeg naar school, maar vandaag had ze toch zoo'n haast! Zij gunde zich bijna geen tijd om haar boterham te eten, want Clara, een harer liefste schoolvriendinnetjes was dien dag jarig, en nu hadden Eva en Marie, de derde van het onafscheidelijk drietal, afgesproken, dien dag vroeg naar school te gaan om Clara te feliciteeren. Eva borg heel voorzichtig het mooie breimandje, dat ze voor de jarige gekocht had, in haar boekentasch, groette pa en moe en spoedde zich heen.

Marie wachtte al op haar, en daar de school toch nog niet open was, gingen ze samen de jarige Clara te gemoet.

Ze waren dien ochtend geen van drieën erg opletend, want Clara had heel veel te vertellen van al het moois, dat ze gekregen had en de twee anderen hadden telkens nog wat te vragen.

Den volgenden dag, dat was Dinsdags, werden alle kennisjes gevraagd, Woensdagmiddag bij Clara op
II.

visite te komen. Om haar broertje Frits plezier te doen, werden ook jongens gevraagd, zoodat er wel dertig kinderen verwacht werden. Zij verheugden zich zoo in het vooruitzicht van die groote partij, dat ze haast over niets anders dachten.

Op school konden de meisjes er bijna niet over zwijgen en toch waren ze heel bang voor straf, want ze moesten allen dien dag vroeg eten om tegen vijf uur van huis te kunnen gaan, en dan moesten ze vóór dien tijd nog wat opgeknapt worden. Niet, dat de kinderen hun beste pakjes aankregen, neen, dan zouden ze niet vrij hebben kunnen spelen. De meisjes kregen een schoone katoenen jurk, de jongens een schoon pak aan, de haren werden in orde gebracht, en de handen gewasschen.

Kwart vóór vijf werd Eva afgehaald door Marie en haar broertje Karel en vol blijdschap ging het drietal op weg.

De kinderen werden ontvangen in een ruime kamer, waarin niets anders stond dan een lange tafel met twee-en-dertig stoelen er om heen en een piano. Alle andere meubels waren uit de kamer gebracht om ruimte te maken.

Toen alle kinderen bijeen waren en zij de moeder en de groote zuster van de jarige hadden gegroet, schikten zij zich aan de tafel om wat te gebruiken. Onderwijl werden er allerlei schoolliedjes gezongen en speelde Clara's zuster op de piano, maar de rechte pret was er nog niet; die begon pas, toen er verlof werd gegeven om te gaan spelen. De kinderen storm-

den den tuin in en het duurde niet lang, of hun gejoel en geschater werd zelfs op straat gehoord. Toen ze een poosje krijgertje gespeeld en daarna paaltje verwisseld hadden, stelde een der kleine gasten voor om verstoppertje te gaan spelen. Dat vonden allen goed; Frits zou zoeken en de anderen maakten, dat ze weg kwamen.

De een liep hierheen en de ander daar. Clara wist, zei ze, zulke mooie plaatsjes op zolder; zij zou de vriendinnen wel goed verstoppen en nu holden Eva, Marie en Karel haar achterna, de trap op.

De meisjes vonden spoedig een verborgen hoekje, maar Karel, die wat jonger was, zag niet dadelijk een geschikte schuilplaats. Clara en Eva kwamen nu weer te voorschijn om hem te helpen zoeken.

„Wacht,“ zei de kleine gastvrouw, „hier is een groote, leege kist, kruip daar maar in, Karel!“ en meteen tilde zij het deksel op en de kleine jongen ging languit in de kist liggen.

Terwijl de meisjes daar nog stonden, hoorden ze beneden aan de trap gedruisch; het leek Frits wel, die hen kwam zoeken. In de haast lieten zij het deksel dicht en in het slot vallen. Zij zochten nu gauw haar eigen schuilplaats weer op en wachtten in de grootste spanning op Frits, die, boven gekomen, overal rondkeek en eindelijk Marie ontdekte. De anderen kon hij evenwel niet vinden; want Marie hielp hem natuurlijk niet; daarom gingen ze met hun beiden naar beneden. Toen eindelijk allen gevonden waren, behalve de drie, die zich op zolder verborgen hadden,

riepen Frits en Marie aan de trap, dat zij moesten „uitkomen.“ Eva en Clara haastten zich naar beneden, maar zij dachten in 't geheel niet aan Karel, die in de kist was opgesloten.

Daarna werd nog een prettig spelletje gespeeld en onderwijl presenteerde Clara's zuster de heerlijkste appelen en peren, waar de kinderen gretig in haptten. Tegen half-acht werden de gasten binnengeroeven; de stoelen stonden weer netjes om de tafel geschikt en op de tafel stond een prachtige taart; en nog heel veel dingen, die er allemaal even smakelijk uitzagen, prijkten daar om heen.

„Hè ma, we hebben zoo'n honger,“ zei Frits, toen hij binnen kwam.

„Dan moet je maar ferm toetasten,“ antwoordde mevrouw Berger en zij begon al vast de kopjes vol te schenken, terwijl de kinderen hun plaatsen opzochten. Toen allen gezeten waren, bleef er één plaats open; de stoelen werden geteld, maar er waren er toch twee en dertig, net als 's middags!

Niemand begreep, hoe dat kwam, maar op eens riep Marie: „O, mijn broertje is er niet, hij ligt zeker nog in de kist!“

Er was in eens een groote opschudding; allen waren opgestaan en wilden hem gaan zoeken, maar Clara's moeder zei: „Gaat allen rustig zitten, alleen Marie komt bij mij.“

Marie vertelde nu schreiende het geval en zoodra mevrouw Berger vernomen had, wat er eigenlijk gebeurd was, nam zij Marie, Clara en Eva mee naar

boven. Ze vlogen de trap op, en toen ze op zolder waren en het deksel van de kist wilden oplichten, bemerkten ze pas, dat de kist gesloten was. De meisjes hadden des middags wel gehoord, dat het slot dichtsprong, toen het deksel toeviel, maar ze hadden er niet verder bij gedacht.

Daar lag Karel, doodsbleek, alsof hij reeds gestorven was! Clara en Eva begonnen te schreien en mevrouw Berger verbleekte, toen zij den armen jongen zoo zag liggen. Zij tilde hem uit de kist, nam hem op den arm en droeg hem naar beneden, waar hij in de zijkamer op de canapé werd neergelegd. Zijn kleeren werden losgemaakt en Clara's moeder begon hem te wrijven en waschte hem met azijn en water, totdat Karel eindelijk de oogen opsloeg.

Marie begon nog harder te schreien, maar nu van vreugde, en zij zou haar broertje wel in de armen hebben willen nemen om hem dadelijk naar huis te dragen.

Dat mocht natuurlijk niet; eerst werd de dokter afgewacht om wien men gestuurd had, en toen gingen mevrouw en Karel en Marie in een rijtuig, om den zieke thuis te brengen. De dokter zei tegen Clara's vader, die juist was thuisgekomen, dat het werkelijk heel weinig gescheeld had, of Karel was gestikt. Clara en Eva beefden van schrik, toen zij dat hoorden, want als Karel gestorven was, zouden zij er ook schuld aan gehad hebben door haar onnadenkendheid, en ofschoon haar vriendje nu wel beter zou worden, dachten zij toch telkens: „o, als hij eens gestorven was!“

De partij ging door, want de kinderen moesten blijven tot zij gehaald werden, maar de vroolijkheid was weg. Eva verzocht vriendelijk om thuisgebracht te worden; zij was te zeer verschrikt om nog te kunnen spelen en etenstrek had ze toch ook niet meer.

Den volgenden morgen hoorden Clara en Eva, dat Karel dien nacht goed geslapen had en dat hij 's middags wel weer naar school zou gaan. Wat waren de meisjes blij, toen zij dat hoorden, en mevrouw Berger natuurlijk niet minder!

S. C. STAPERT.

HET VOGELNESTJE.

't Was een mooie voorjaarsmorgen. Honderden vogeltjes zaten in het bosch te kweelen en tetjilpen, of fladderden in het jonge groen heen en weer.

Tot de allervrolijksten behoorde een paar vinkjes, dat zijn nestje gebouwd had tegen den stam van een mooien, grooten eik.

„Vrouw!“ zong het eene vinkje, „nu hebben we al vier eitjes in ons nest! Wat zijn ze toch mooi! Wat liggen ze daar toch aardig naast elkaar!“

„Ja,“ zong het vrouwtje terug, „en nu zijn het nog maar eitjes. Als het over een dag of wat jonge vogeltjes zijn geworden, zijn ze nog honderdmaal mooier en aardiger.“

„Wat zullen we veel van hen houden!“ zong het mannetje weer. En het vrouwtje antwoordde: „O, ik houd nu al veel van hen, héél veel! Want ik weet, dat in die eitjes onze kleintjes verborgen zitten. Als nu maar niet een van die wilde knapen komt, en de eitjes uit het nest haalt!“

„Dat zou treurig zijn! Maar ik hoop nogal, vrouwtje, dat het niet gebeuren zal. We hebben ons nestje achter dien dikken tak zoo netjes verstoppt...“

„Stil toch!“ waarschuwde het vrouwtje, en sloeg krampachtig de kleine klauwtjes om den tak, „stil toch, daar komen juist een paar van die wildzangen aangestapt!“

„Waar?“ vroeg het mannetje.

„Ginds. O, hou je toch stil: als ze ons nestje vonden....! Hou je toch stil, doodstil, en verstop je achter die blären! Als die knapen ons zien, begrijpen ze, dat hier ons nestje zit, en dan...!“

De twee vinkjes vlogen haastig achter de blären, en hielden zich zoo stil als een muis, — maar het was te laat. De jongens hadden hen gezien, en zochten net zoo lang, tot ze het nestje gevonden hadden.

„Piet!“ riep de een, „hier zit het!“

Piet kwam haastig toegelopen. „Waar?“ vroeg hij.

„Daar!“ wees Jan, „daar, daar, in dien eik! Zie je niet? juist achter dien grooten tak. Als je hier bij me komt, en je gaat dan op je teenen staan, kun je er een heel klein puntje van zien.“

„Ja ja, nu zie ik 't ook!“

„'t Is mijn beurt om uit te halen.“

„Dat weet ik. Kom maar mee, dan zal ik bok voor je staan.“

Piet stond bok, en Jan klom den boom in.

„Hoeveel eitjes?“ vroeg Piet.

„Vier,“ zei Jan.

„Pas op, dat je ze niet breekt!“

Jan deed de eitjes in zijn pet, zette die voorzichtig op het hoofd, en liet zich toen naar beneden glijden.

„Geen gebroken?“ vroeg Piet.

Jan lichtte met alle zorg de pet van het hoofd en

tot hun groote blijdschap zagen de knapen, dat alle vier eitjes heel gebleven waren. Ze legden ze in een mandje bij de eitjes, die zij elders reeds hadden uitgehaald, en stapten verder.

En onze vinkjes?

Allertreurigst!

Tegenover elkaar zaten ze op den rand van het nestje. De straks zoo vroolijk klapperende wijkjes hingen traag en slap langs het kleine lijfje neer; de oogjes stonden droevig dof; en het luid jubelend gezang van weinige oogenblikken geleden was veranderd in een klagend: „Pi-iep! pi-iep! pi-iep!”

Inmiddels waren Jan en Piet, een eind verder, al weer aan het zoeken naar een ander vogelnestje. Als zij eens terug waren gekomen, en die twee vinkjes daar zoo hadden zien zitten met hangend kopje en hangende vlerkjes, en zij hadden dan maar half begrepen, hoeveel smart en hoeveel droefheid op dat oogenblik in die kleine borstjes huisde, — zouden ze niet gauw de vier eitjes weer in het nestje hebben gelegd, met nog veel grooter blijdschap, en vooral met veel meer zelfvoldoening, dan waarmee ze die straks daar uit hadden gehaald?

IDA CORN.

DE GEVOLGEN VAN EEN KLEINE ZONDE.

„Ga je morgen weer met mij wandelen?” vroeg Jeanne Vermeer aan haar vriendinnetje Caroline Mulder, toen zij op een Vrijdagmiddag na schooltijd een eindje samen hadden omgelopen.

„Ik weet het niet,” antwoordde Caroline, „Moe wil niet, dat ik zoo dikwijls wandel.”

„Met u wandel,” had ze haast gezegd, doch gelukkig hield ze die woorden bijtijds in, daar deze erg onbeleefd tegenover Jeanne zouden zijn geweest. En voor geen geld ter wereld zou Caroline haar vriendin beleedigd hebben. Zé wist heel goed, dat haar ouders liever niet zagen, dat zij zoo druk met haar omging, doch ze verbeeldde zich, dat het was, omdat Jeanne's vader een winkel had en dit vond ze bespottelijk kleingeestig.

Haar vader was advocaat, en bekleedde dus een veel hooger rang in de maatschappij; maar daarin zag ze geen aanleiding om Jeanne links te laten liggen.

Zij besloot dan ook, om toch maar met Jeanne te gaan, en toen deze haar den volgenden morgen nog

eens vroeg, met haar te wandelen, zei ze: „Dat is goed, wacht mij maar om twee uur bij de Kloosterkerk; dan zal ik zorgen, dat ik er ben.“

„Maar zeg eens,“ hernam Jeanne; „het is jouw beurt, wat lekkers mee te brengen. Zul je er om denken?“

„Caroline kreeg een kleur; zij had haar weekgeld reeds verteerd voor den verjaardag van haar zusje, dat eenige dagen geleden zes jaar was geworden, en ze had niets in haar beursje.

Jeanne, die alles behalve fijngevoelig was en Caroline's verlegenheid bemerkte, zeide schamper: „ge zult toch wel wat geld hebben, denk ik; je pa is toch rijk genoeg en je woont in zulk een groot huis.“

„Ik heb nooit verteld, dat papa rijk was,“ antwoordde Caroline, „en bovendien, dat zou mij toch niet helpen. Ik krijg maar een kwartje in de week en daar doe ik altijd een dubbeltje van in mijn spaarpot, want over zes weken vieren wij de koperen bruiloft van papa en mama, en dan zouden wij gaarne een mooi cadeau geven. Mama is nu ziek; ze heeft haar been gebroken, maar de dokter heeft gezegd, dat zij dan misschien wel weer beneden kan komen. Ze is al veel beter.“

„Dan krijg je zeker een kinderbal, hé?“ viel haar vriendin haar in de rede, „vraag je mij dan ook? — Doch dat doet er nu niets toe,“ ging ze snel voort. „Ik vroeg alleen maar, of je wat lekkers mee zult brengen; het is zoo gezellig om onderweg wat te snoepen.“

„Ja, maar het is heel ongezond en heel slecht voor de tanden,“ merkte Caroline wijsgeerig op, hopende, dat Jeanne de waarheid van haar gezegde zou inzien.

Deze echter barstte in een luid gelach uit.

„Och? Zoo, dat vind ik wel aardig. Jammer, dat je er zoo niet over dacht, als ik trakteerde. Je bent ook een lievertje. Je smult wel graag mee, als een ander het betaalt, maar als 't uit jouw zak moet komen, dan vind je het op eens ongezond.“

Dat was te veel voor Caroline: zoo iets kon ze zich niet laten zeggen.

„Och!“ zei ze lachende, „je weet toch wel, dat ik het niet meen; ik houd dol, dol veel van lekkers en ik zou wel altijd willen snoepen.“

En helaas! dat was zoo; Caroline was recht in haar schik als zij lekkernijen kon eten, en daar Jeanne al even snoepachtig was, namen ze altijd de eene of andere versnapering op haar wandelingen mee. — Jeanne had altijd geld, doch Caroline bijna nooit.

Nu moest ze er echter voor zorgen, dat zag ze wel in; ze beloofde haar vriendinnetje, dat ze iets heel lekkers mee zou brengen en ging naar huis. — Gewoonlijk kreeg ze haar weekgeld des Zondags, maar ze besloot haar mama te vragen, het haar nu te geven.

Het trof echter al heel ongelukkig; want mama had geen klein geld en papa was uit voor zaken en zou vooreerst niet thuis komen. Ze was op het punt om een der dienstboden een kwartje ter leen te vragen, toen ze toevallig voor haar mama iets moest krijgen

uit het kabinet, waar de spaarpotten der kinderen bewaard werden.

„Ha!“ dacht ze op eens, „ik bedenk daar wat; ik neem eventjes een kwartje uit mijn spaarpot, dat is toch mijn eigen geld; dan leg ik het er morgen weer in.“

Ze wist, dat ze nooit iets uit haar spaarpot mocht nemen behalve voor cadeautjes en dan moest ze het nog eerst vragen; doch ze leende het immers maar. Het was verkeerd, ja; — maar het was zulk een heel kleine zonde!

Dat was het begin! Doch langzamerhand werd het erger; ze nam nu telkens wat uit den spaarpot, als ze snoepen wilde, en slechts zelden deed ze er weer iets in. Mama merkte het niet, want al was ze ook bijna beter, zoo was haar zieke been toch nog niet sterk genoeg om er op te kunnen staan, en papa kwam nooit in het kabinet.

Caroline en Jeanne wandelden steeds trouw, al moest de eerste ook telkens thuis een jokkentje verzinnen. Gewoonlijk verzuimde zij de muziekschool er om; daar kon mama niet achterkomen, omdat zij haar dochtertje nu niet afhaalde zooals vroeger.

Het trof nu ook al heel ongelukkig, dat Caroline zooveel vrijheid had, maar ze had daarom wel braaf en eerlijk kunnen blijven, als ze gewild had.

Toen het te koud begon te worden voor wandelingen buiten, liepen de meisjes in de stad; en daar ze op straat niet konden loopen snoepen, gingen ze meestal taartjes eten in een winkel. Caroline wist heel goed, dat haar mama dat een afschuwelijke ge-

woonte vond, doch ze was zoo geheel onder Jeanne's invloed, dat ze er niet meer aan dacht.

Intusschen verliepen de zes weken en naderde de koperen bruiloft met rasse schreden.

„Kinderen,“ zei de kinderjuffrouw op zekeren dag, „zullen wij nu var. middag eens uitgaan om een cadeau te koopen? Hoeveel is er in jullie spaarpotten?“

Dat wisten ze geen van allen; ze deden er maar een gedeelte van hun weekgeld in, doch telden hun schat nooit na.

Caroline alleen wist het, maar, o schande, haar spaarpot was geheel leeg, er was niets meer in. Ze kreeg een kleur als vuur en wist geen raad. Juf, die bezig was een der kleintjes aan te kleeden, merkte er gelukkig niets van en zei alleen: „Wacht Caroline, jij bent klaar; nu moest je eens voorzichtig de spaarpotten halen; je weet toch waar ze staan?“

Helaas! maar al te goed.

Ze ijde naar de kleedkamer, deed het kabinet open en bleef besluiteloos staan.

Al de andere spaarpotten waren vol en zwaar; de hare alleen was leeg en licht.

Wat zouden juf en papa en mama zeggen, als ze het later hoorden — — en de kinderen?

Het zou natuurlijk uitkomen, dat zij geen geld had en de anderen wel, en dan zou ze de reden er van moeten zeggen. Die schande zou verschrikkelijk wezen!

„Caroline, kom je haast?“ riep een der broertjes aan de trap, „juf is klaar, en wij wachten allemaal.“

Verschrikt keek ze op en nam plotseling een besluit; ze zou uit ieder der andere spaarpotten wat nemen, dat kwam toch op hetzelfde neer; 't geld was immers toch voor hetzelfde cadeau bestemd. Doch de sleuteltjes zaten er niet op, daar elk der kinderen het zijne bewaarde. Wat nu te doen?

Daar zag ze den zak liggen, waarin mama gewoon was het verval der dienstboden te doen. Ze wist, dat er veel in was en dat mama er geen lijst van hield, sedert ze ziek was. Komaan, fluks de hand er ingestoken en er wat kwartjes en dubbeltjes en centen uitgehaald. Daarna den zak weer dichtgemaakt. Het was gedaan! Ze vulde snel haar spaarpot met het gestolen geld en vloog naar beneden.

„Daar, juf, daar zijn ze alle vijf!“

Juf ging aan het tellen; de vier andere kinderen stonden om haar heen, en bespieden haar angstig, terwijl zij nette stapeltjes maakte en opschreef, hoeveel ieder had.

En Caroline? Het was alsof ze stikken zou; ze wist, dat ze gestolen had, dat ze een dievegge was, dat ze voortaan niet meer vrij de oogen zou durven opslaan, want dat ze een misdaad op haar geweten had.

Dat kwam van die heel, kleine zonde!

Men ging het cadeau koopen; de andere kinderen vonden het heerlijk, doch Caroline had wel in den grond willen kruipen. 't Was of iedereen haar aankeek, en of ze verachting uit aller blikken las. Uit het geluid der wielen op straat, uit het gesprek der menschen, uit het slaan der klokken, uit alles meende

ze slechts één klank, één woord te onderscheiden en wel: „dievegge“.

Toevallig was het dien dag de eerste November en betaalde mama de huur der dienstboden uit, alsook het verval. Dit was juist afgeloopen, toen de kinderen als naar gewoonte een uurtje bij mama op de kamer mochten komen zitten.

Daar kwam op eens de keukenmeid binnen en zeide heel beleefd: „Hè, mevrouw, hebt u zich niet vergist? Er ontbreekt wat aan 't verval.“

„Och!“ riep mevrouw verschrikt, „hoe kan dat, Betje? Ik doe het er toch altijd dadelijk in. Heb je wel goed geteld?“

„Gunst, ja mevrouw, wel driemaal. Wij schrijven het altijd secuur op. Kijk, hier hebt u 't lijstje. 't Moet f 31.94 zijn en het is maar f 27.18. Er komt dus f 4.76 te kort — 't is toch wat te zeggen.“

„Hè,“ riep Hein, die op Caroline volgde, op eens uit, „dat is ook toevallig; net zooveel als er van middag in Caroline's spaarpot zat.“

„Stil Hein, bemoei je er niet mee!“ begon mama, doch op eens hield ze op en keek Caroline onthutst aan. Deze was doodsbleek geworden en klemde zich krampachtig aan haar stoel vast. „Caroline, kind, wat is er?“ riep haar moeder doodelijk verschrikt uit, want ze dacht dat het meisje ziek was geworden. Het kwam niet in haar op, het verdwijnen van het geld met die bleekheid in verband te brengen. Hoe ontstelde ze dus, toen haar dochttertje zich op eens op de knieën wierp en alles bekende.

Ik kan u niet vertellen, welk een hevige schok het voor haar was, toen ze hoorde, hoe diep haar kind gevallen was.

Ze was te ontroerd om te spreken, en de andere kinderen durfden ook niets zeggen; maar Betje liet het er niet bij en riep zoo hard ze kon: „Wel, heb ik van mijn leven! Wie zou zoo iets nu van een jongefrouw verwacht hebben? Als een arme jongen uit honger een broodje steelt, dan gaat hij in de gevangenis, en zoo'n meisje, dat alles kan krijgen, wat haar hart begeert, gaat me daar nu arme dienstboden bestelen! Daar werkt men nu den geheelen dag voor, om door de dochter van mevrouw bestolen te worden.“

Betje, die hoe langer hoe driftiger werd, maakte zulk een leven, dat de heer Mulder het beneden in zijn studeervertrek hoorde en verschrikt naar boven kwam loopen.

Hij begreep in het eerst volstrekt niet, wat er gaande was, en zag zijn vrouw en kinderen, benevens de vertoornde keukenmeid, beurtelings vragend aan.

Caroline lag nog steeds geknield voor haar moeder en verborg haar hoofd in de handen. De ruwe woorden van Betje maakten haar innig beschaamd en ze kon zich nu niet begrijpen, hoe ze ooit zoo iets had kunnen doen. Ze voelde zich diep vernederd door 't geen de onbeschaamde dienstbode zeide en toch wist ze, dat ze 't verdiend had.

Eindelijk was mevrouw Mulder eenigszins tot zichzelf gekomen. Ze wendde zich tot Betje en zeide: „Doe mij 't genoeg en ga naar beneden; later zal

ik wel met je spreken; vraag juf ook even, of ze de kinderen komt halen.“

Schoorvoetend verwijderde de dienstmeid zich; ze was veel liever gebleven en had gaarne gezien hoe het af zou loopen; doch mevrouw had, hoewel vriendelijk, toch heel streng gesproken en dus moest ze wel weggaan.

Een oogenblik later kwam juf om de kleintjes en toen was Caroline met haar ouders alleen. Er volgde een gesprek, dat het meisje nooit vergat; voor haar vader moest zij de geheele geschiedenis nog eens vertellen en ook deze was er ten hoogste over verontwaardigd en bedroefd. Hij wilde zijn „slecht kind“, zooals hij haar noemde, terstond op een strenge kostschool doen, doch haar moeder vond het veiliger, om haar bij zich te houden.

Voor haar straf mocht zij echter niet deelnemen aan het feest, dat ter eere der koperen bruiloft werd gegeven.

Natuurlijk werd haar afwezigheid opgemerkt, doch daar was nu eenmaal niets aan te doen.

Terwijl het huis beneden vervuld was van feestvreugde en iedereen genoot van de heerlijke spijzen, welke er volop rondgediend werden, zat Caroline eenzaam in haar kamertje boven.

Ze wist, dat zij het alleen aan zichzelf te wijten had, dat zij van allen afgezonderd was en zij weende bittere tranen van berouw en spijt.

Toen alle gasten vertrokken waren en Caroline, moe van 't huilen, in haar bedje lag, ging de deur

van de kamer zacht open en trad haar moeder binnen.

Zij nam haar dochtertje in de armen en fluisterde:
„Kind, ik heb je toch zoo gemist, het was mij zoo vreemd zonder mijn oudste. Ik heb in 't geheel geen plezier gehad; beloof je mij nu, dat je mij nooit meer zooveel verdriet zult doen?“

„Ik beloof het u, ma,“ snikte Caroline en zij heeft woord gehouden.

THERESE HOVEN.

DE KLEINE KOOPLIEDEN.

Op een avond in de maand December liepen twee kleine jongens met een wagentje door de drukste straten eener groote stad.

Het was vinnig koud; een scherpe Noord-Oostenwind woei den wandelaars in het gezicht; toch bleven deze telkens voor de winkels staan om al de heerlijkheden te bewonderen, die daar waren uitgesteld.

Veel rijke menschen gingen naar binnen en kochten voor zichzelf of voor hun kinderen van die fraaiigheden en lekkernijen. Zij, die geen geld hadden om iets te koopen, keken voor de ramen en hadden op die wijze ook nog genoeg.

„Herman, ik zie niets, al sta ik ook op mijn teenen,“ sprak de kleinste van de twee jongens met een klagend stemmetje. „Toe, til mij eens op, dan doen we weer even als gisterenavond; dan verbeelden we ons, dat we rijk zijn en dan vraag jij, wat ik hebben wil, soldaatjes en boeken of borstplaat en koek. Nu zou ik geen speelgoed, maar koek kiezen; want ik heb ergen honger, jij zeker ook wel?“

Herman trok het wagentje naar zich toe en wilde broer Jantje er op tillen, dan kon hij misschien wel zien; maar het gelukte niet.

„Jan, je bent te klein, het gaat heusch niet; maar ik zie ook niets, troost je maar. We zullen doorgaan en zien, of we niet wat kunnen verkoopen.“

In het wagentje, dat Herman trok, waren allerlei koopwaren: zeep, kammetjes, doosjes lucifers en meer kleinigheden.

„Een stukje zeep, juffrouw, van den kleinen koopman? Het kost maar tien cents; och, alsjeblieft juffrouw!“

„Neen jongen, niet noodig!“ en weg was de juffrouw.

Daar kwam een mooi rijtuig aan.

„Uit den weg, kinderen!“ Een politieagent trok Jantje en den wagen op zijde.

Herman riep met zijn schor stemmetje steeds door, wat hij te koop had, doch verkocht niets; er was immers zoo veel moois in die winkels te krijgen. Jantje begon te schreien van honger en koude.

Wanneer ge die kleine, arme jongens van negen en zes jaar daar gezien hadt, zoudt ge zeker medelijden met hen gekregen hebben. Ze zagen er uit, alsof ze nooit genoeg eten kregen; de dunne kleertjes waren aan alle kanten gescheurd en de verlangende gezichtjes, waarmede zij naar de winkels keken, zeiden zoo heel duidelijk, dat zij ook zoo graag eens een prettig St.-Nicolaasfeest wilden vieren.

Zij woonden op een zolderkamertje bij hun tante Kee, die wel heel goed, maar zóó arm was, dat zij

den jongens geen betere kleeven, noch genoeg eten geven kon. Zij had immers zelf ook niets, die arme tante Kee.

Onze jongens stonden nog steeds op hetzelfde plaatsje. Daar kwam het rijtuig weer aan. Nu gingen ze vanzelf uit den weg. Een bediende uit den winkel legde er een menigte pakken in. Daarna sloot hij het portier en het rijtuig ging weer verder.

Herman en Jan keken het na, en dachten er over, wat er wel in al die doosjes en pakjes zou zijn.

Eensklaps kwam een magere jongen met een heel brutaal en ondeugend gezicht op de twee broertjes af.

„Wil jelui met me deelen?“ sprak hij, hun een pak toonende.

„Wat is het?“ vroeg Herman.

„Dat zul je straks wel zien, ga maar met me mee om den hoek. O, jelui zult Heintje wel erg dankbaar zijn!“

Hein was een slechte, ondeugende jongen. Jantje was dan ook bang voor hem.

„Niet meegaan Herman, laten we naar huis gaan. Toe, Herman, laat Hein maar loopen!“

Broer Herman hoorde niet, en voort gingen ze naar het bepaalde hoekje. Hier maakte Hein het pak los, dat nogal groot en zwaar was, en vertelde hij, dat de bediende uit den winkel het liet vallen; niemand had gemerkt, hoe hij onder het rijtuig kroop, het pak greep en er mede verdween in een donker steegje.

„Foei, hoe slecht!“ fluisterde Jan.

Op hetzelfde oogenblik kwam er een heer voorbij,

die een geldstukje in Herman's hand stopte. Broertje zag het, doch zeide niets uit vrees, dat Hein het merken zou. Nu maakte de ondeugd het pak open en zagen zij een paar boeken met prachtige platen en een bouwdoos.

„Ba!“ riep Hein uit, „ik dacht, dat er lekkers in

zou zijn; veel liever had ik een dubbeltje dan die boeken. Voor geld kon ik ten minste nog een lekker stuk koek koopen, maar hieraan heb ik niets.

„Meen je dat?“ was Herman's antwoord.

„Natuurlijk, wat heb ik aan dat nare speelgoed!“

„Nu, hier dan!“ en Herman gaf hem het pas ontvangen kwartje; meteen sprong Hein weg en liep fluitende een koekwinkel in.

Herman pakte het speelgoed in het wagentje, nam Jantje bij de hand en liep zoo gauw als hij kon naar huis.

„O, Herman, wat hebben we gedaan! Nu zijn we dieven, en zullen in de gevangenis komen, en slechte menschen worden, precies zoo ondeugend als Hein, o, wat verschrikkelijk!“ Snikken en tranen beletten Jan voort te gaan.

„Maar, mijn beste Jan, dacht je nu wezenlijk, dat ik het speelgoed van een ander kind zou willen houden? Neen hoor! zoo'n slechte broer heb je niet. Ik weet wel van wien dat rijtuig is. Morgen gaan we er dadelijk heen en brengen het pak daar. Is dat niet goed bedacht?“

„Ja, best hoor!“

Toen zij thuis kwamen, sliep tante Kee reeds, en de jongens zochten hun bedstede ook op, nadat ze het pak ergens voorzichtig hadden neergelegd.

Heel spoedig sliepen ze in; maar toen midden in den nacht een koude rukwind de deur openduwde en tante Kee, die met veel geraas weer dicht deed, werd Jantje wakker.

Zou Herman slapen? De maan scheen juist op zijn vermoeid, bleek gezichtje. Neen, hij zou hem maar niet wakker maken. Of ja, eventjes vragen of hij sliep!

„Herman, slaap je?“

„Neen, wat is er?“

„Vriest het, Herman?“

„Ja, ik denk 't wel.“

„Heb je het ook koud?“

„Ja, een beetje; maar ga nu ook slapen.“

„Dadelijk; maar ik wilde je even iets zeggen. Wanneer die menschen morgen vragen, hoe je aan dat pak gekomen bent, wat zeg je dan? Vertel je het dan van Hein?“

„Ik zal mijn best doen om niet te klikken!“

„Nacht Herman; 't is goed hoor!“ en hand in hand sliepen de beide jongens in.

Den volgenden morgen wilde Jantje toch nog eens de bouwdoos zien. Kom, 't zou geen kwaad kunnen als hij er eens even mede speelde. Hij wilde een toren bouwen tot aan het venster. Hoe heerlijk om met zulke mooie blokken te spelen!

„Dadelijk weer inpakken, het speelgoed behoort je immers niet toe, Jan!“ sprak Herman en gauw schoof Jantje het deksel met een treurig gezichtje weer dicht.

Vlug namen ze afscheid van tante Kee en vertrokken zonder iets gegeten te hebben.

In een breede, voorname straat stonden ze stil.

„Hier heb ik dat rijtuig wel eens gezien, Jan! Kon ik maar lezen! Maar ik zal 't eens goed probeeren.“

Na lang spellen kwam hij er eindelijk: „Dokter Martens.“

„Wat een lastig woord!“

„Heeft dokter Martens een rijtuig?“ vroeg Jan aan een voorbijganger.

„Ja zeker,“ was het lachende antwoord.

Zij keken eens door de glazen deur. Daar binnen zag Herman den koetsier van gisteren met een heer praten. Toen schelde hij en vroeg aan den knecht, die opendeed: „Heeft u gisteren niet een pak verloren?“

„Met boeken en een bouwdoos?“ voegde Jan er bij.

De knecht wist het niet; maar een heer met een vriendelijk gezicht kwam naar de jongens toe en vertelde, dat hij 't juist gemist had en er den knecht naar kwam vragen.

Toen haalde Jan het speelgoed uit het wagentje en gaf het den heer. Deze zeide niet veel; hij vroeg alleen, waar zij woonden, en gaf ieder een boterham en een tikje op de wangen.

Zeer tevreden gingen de jongens de straat weer op om iets te verkoopen.

„Van Hein had je gelukkig niets te vertellen!“

„Nu, daar was ik wat blij om, Jan.“

Toen ze om twaalf uur thuis kwamen, wachtte tante Kee hen op met warme koffie en boterhammen.

Ze vertelde, dat er een vreemde heer was geweest, die geld voor eten en kleeren had gebracht en meteen beloofd had het schoolgeld voor hen te zullen betalen.

Daarop gingen Herman en Jan aan het vertellen en tante Kee was heel dankbaar, dat ze zulke beste neefjes had

Nu zijn Herman en Jan groote mannen. Zij hebben best geleerd en braaf opgepast, zoodat dokter Martens en tante Kee veel plezier aan hen beleven. Zij hebben nu een grooten kruidenierswinkel, en toen Herman een poosje geleden met zijn kinderen voor de winkel deur stond, kwam er een bedelaar aan, die er heel ziek en naar uitzag.

Hij vroeg Herman om een aalmoes en deze gaf hem behalve een geldstuk nog eenige kleeren en eten bovendien.

Herman herkende dadelijk den ondeugenden Hein in hem; of Hein zijn braven weldoener herkende, weet ik niet.

TRUIDA KOK.

EEN WONDERLIJKE GESCHIEDENIS.

Boer Maartens en zijn vrouw hadden twee lieve, kleine kinderen. Vader en moeder waren uiterst bezorgd voor de kleinen en zelfs de meid deelde mee in die zorg. De maatregelen, die er genomen werden om de kinderen voor alle mogelijke ongelukken te vrijwaren, waren soms wel wat overdreven. De meid was een zeer dom en lichtgeloovig schepsel; ze liet zich alles wijsmaken, tot de onmogelijkste dingen toe.

Eens in de week kwam er bij boer Maartens een oude vrouw met koopwaren aan huis, van wie de boerin meestal iets kocht. Zij deed dit voornamelijk, omdat het goede oudje van dezen kleinen handel moest leven. Nu eens was het koffie, dan thee of suiker, wat ze daar verkocht; ook had de oude vrouw koek en koekjes bij zich. Gewoonlijk gaf ze bij het heengaan den beiden jongetjes ieder een koekje, omdat ze aan boer Maartens een goeden klant had, maar vooral ook, omdat zij veel van kleine kinders hield.

't Werd winter en beide jongentjes werden wat ongesteld; zij raakten aan het hoesten en kuchen en

dat wilde maar niet bedaren. Het gevolg daarvan was, dat ze wat vermagerden. Dit was natuurlijk een zeer gewoon verschijnsel, doch de domme meid dacht er anders over. Zij had zich door haar vriendinnen laten wijs maken, dat de oude vrouw een heks was, die er haar werk van maakte, overal waar ze kwam, de kinderen te betooveren. Dit vertelde de meid ook aan haar meesteres. „Ja,” zei ze, „als ik u was, zou ik niet langer van haar koopen, en ook niet willen hebben, dat de kinderen koekjes van haar opaten; want zij is een tooverheks.”

Vrouw Maartens geloofde ook wel aan spoken en heksen, maar wilde daarom toch niet dadelijk aannemen, dat het oude vrouwtje tot zoo iets in staat was. Het stond de meid niet best aan, dat vrouw Maartens haar niet geloofde en daarom stelde zij voor, de oude vrouw eens op de proef te stellen.

„Laten we het eens onderzoeken of zij heksen kan of niet,” zei de meid. „Neem den kinderen de koekjes af, die de vrouw hun geeft, leg die in het tabakskistje en doe dat op slot; we kunnen na een week eens zien, wat er van geworden is.”

Nu, dit vond vrouw Maartens goed, men kon nooit weten en die proefneming was toch zeer gemakkelijk. „Ik voorspel,” zei de meid, „dat de koekjes wel in heel leelijke beesten zullen veranderen; want heksen kunnen koekjes in beesten en beesten in koekjes veranderen.”

O, domme, domme meid!

Ofschoon vrouw Maartens zorgvuldig den sleutel

van het kistje had verborgen, wist de slechte meid dit daarom nog wel open te krijgen. Zij had een sleuteltje, dat toevallig op dat slot paste. Na verloop van een paar dagen 's morgens heel in de vroege, toen alle huisgenooten nog in diepe rust lagen, kon ze haar nieuwsgierigheid niet bedwingen, maar keek eens heel eventjes, of er al verandering in de koekjes kwam. Zooals vanzelf spreekt, bleven de koekjes *koekjes*; zij lagen nog precies, zooals ze er ingelegd waren. Nu begon de meid langzamerhand tot andere gedachten te komen, maar was toch veel te slecht om dit aan haar meesteres te bekennen. Toen deze zei: „'t zal me eens benieuwen, wat er van die koekjes wordt,” zei de meid: „Nare beesten, dat geloof ik zeker.”

„Nog vier dagen, dan open ik het kistje, en als de koekjes er dan nog precies zoo inliggen, geloof ik je nooit weer,” zei vrouw Maartens.

„Dan zal het er slecht voor mij uitzien,” dacht de meid, „en heb ik mijn beste dagen hier gehad.” Dat kon toch niet en daarom nam zij een heel slecht besluit. Op een morgen, heel vroeg, ging ze naar den kelder en haalde daaruit een hagedis; uit den tuin nam ze een pad en uit de muizenval een muis. Met deze drie allerliefste diertjes ging ze naar het kistje, nam de koekjes er uit, en zette de drie beestjes er zeer gezellig bij elkaar in. Toen sloot zij het kistje weder en het schelmstuk was volbracht!

Wel sloeg haar hart geweldig; wel dacht ze menigmaal, of het niet beter was, de diertjes er weer uit te nemen, maar.... dan zou immers vrouw Maartens

haar nooit weer gelooven. Het moest dan toch maar zoo blijven; ze kon immers later altijd nog zeggen, dat alles maar een grap was geweest. Toen de boer 's morgens met zijn vrouw aan de koffietafel zat, zeide hij opeens: „Vrouw, 't is net, of ik iets in het tabakskistje hoor bewegen. Luister maar, er springt iets in.“

„Och, wat,“ zei de vrouw, „je doet mij waarlijk schrikken; daar liggen koekjes in van de oude koopvrouw.“

De boer, die van de gansche geschiedenis nog niets wist, kwam nu haarfijn op de hoogte van alles, en ook zijn nieuwsgierigheid was gaande gemaakt. Hij geloofde wel niet alles, wat men van spoken en heksen vertelde, maar... men kon nooit weten. Weer hoorde hij duidelijk beweging in het kistje. „En toch kan ik het nog niet gelooven,“ zei de boer, „maar als het waar is, dan moet het oude wijf nooit meer op mijn erf komen, of ik jaag mijn hond op haar af; daar kan ze staat op maken.“

De boer was een driftig, dom man, die zeer zeker in staat was zijn bedreiging uit te voeren. De meid hoorde dit gesprek mede aan en toen werd het haar zeer beklemd om 't hart; wat zou ze nog gaarne het gedane kwaad weer goed gemaakt hebben, doch ze kon nu het kistje niet meer krijgen. Boer Maartens nam het reeds in de hand. „Vrouw,“ zei hij daarop, „het voelt zwaar, ja waarlijk, ik hoor wat springen, daar zal behekst goed in zitten.“

„Komt allen mee,“ zei hij en de beide knechts, de meid en zijn vrouw, allen gingen mee naar de schuur, waar de zaak onderzocht zou worden..

De boer ontsloot met eigen hand het kistje en... een rauwe schreeuw kwam uit zijn keel, want... daar sprong een muis hem over de handen en op den bodem zaten nog twee andere beesten, die bij nader onderzoek een hagedis en een pad bleken te zijn. Ook deze twee gevangenen reddden zich door de vlucht.

Daar stonden nu allen met wijd opengespalkte oogen het behekste gebroed na te gapen en verwenschingen te uiten tegen het oude, slechte wijf. Wat de meid dacht, zei ze niet, maar ze stond geheel verslagen en half versuft. Het schreien stond haar nader dan het lachen; ze had wel in de grond willen kruipen van schaamte en berouw.

De knechts vonden de gramschap en de woede van den boer zeer natuurlijk en besloten het oude wijf eens flink onderhanden te nemen, zoodra zij zich weder op het erf vertoonde. Vrouw Maartens had van schrik een flauwte gekregen en dit vermeederde de woede van den boer nog.

O, ik geloof zeker, als het arme, geheel onschuldige oudje op dat oogenblik in hun midden was geweest, dat ze dan klappen had gekregen en haar leven niet zeker was geweest.

En hoe ging het de schuldige? Wel, zij werd door vrouw Maartens met weldaden overladen, dankbaar als deze was, dat haar beide zoontjes aan zoo'n groot gevaar ontsnapt waren.

Verbeeld je, als de stakkers die koekjes eens opgegeten hadden, hoe zou dat wel zijn afgelopen? Ja, nu begreep ze ook, waarom de jongens zoo lusteloos

waren, welzeker, nu werd alles duidelijk. Wie weet, wat de kinders bij vroegere gelegenheden al naar binnen hadden gekregen! Wat was het toch goed, dat ze de meid geloofde; die meid was goud waard, en daarom kreeg ze ook van haar meesteres een spiksplinternieuwe japon cadeau. De meid kleurde erg en stamelde iets als: „Dat is te veel, dat heb ik niet verdiend,“ maar daar wilde vrouw Maartens niets van hooren. Ze zei: „O, praat zoo niet, ik kan er je nooit, neen, nooit dankbaar genoeg voor wezen, dat je mijn kinderen van zoo'n groot gevaar gered hebt.“

Den eersten den besten keer, dat de oude koopvrouw weer kwam, werd ze met hondengeblaf en een hagelbui van steenen ontvangen. Of ze haar onschuld al betuigde en met eeden bezwoer, ze was schuldig, ze was een heks en mocht blij wezen, dat men haar het leven liet, zoo jouwde men haar na. Dezen klant had ze dus verloren en daar de hekserij al spoedig over het geheele dorp bekend werd, verloor het onschuldige, arme oudje bijna al haar klanten. De schooljongens maakten — als ze haar in de verte maar zagen — een kruis op den weg en riepen dan:

„Hekse, Hekse betoover,

De Hekse kan er niet over!“

En wanneer het oude vrouwtje met gekromden rug langs de straat voortstrompelde, slopen de moeders haastig met de kinderen op den arm in huis, want. . . men kon niet weten!

Door al het verdriet, dat de oude koopvrouw onder-

vond, begon ze te sukkelen en eindelijk stierf ze arm en verlaten. Als heks ging ze in 't graf! „Gelukkig, dat zij dood is,“ zei menigeen, „nu kan ze geen koekjes meer in muizen, padden en hagedissen veranderen!“

Zoo bedriegt de schijn! De schuldige meid is nooit eerlijk genoeg geweest, rond voor haar lage daad uit te komen. Wel had zij berouw, maar ze schaamde zich te bekennen, dat zij de schuld van alles was. Toen ook zij eenmaal stierf, vond men in een lade een papier, waarop de heele heksengeschiedenis vermeld stond. Ik hoop, dat ieder, die deze geschiedenis leest of hoort, er uit mag leeren nimmer aan heksen te gelooven. Hoe vreemd het soms ook moge schijnen, er zijn evenmin heksen als spoken. Beiden bestaan alléén in onze verbeelding.

VIOLA VAN BOSCHWIJK.

„MAG IK SCHAATSENRIJDEN, MAMA?“

't Was winter. Een nacht drie vier had het gevoren, en een gladde ijskorst dekte vijver en gracht. Sophie, het tienjarig dochtertje van mevrouw Van Berkenwoude, kwam met glinsterende oogen en hoogroode kleur het woonvertrek binnenstormen.

„Nu mag ik gaan schaatsenrijden!“ riep ze, „niet waar, mama?“

„Ik denk het wel,“ zei mevrouw, „maar we zullen het eerst den tuinman vragen. Die heeft veel meer verstand van die zaken dan ik.“

Begeling, de tuinman, werd dus ontboden, en trad welhaast de kamer binnen.

„Wel, Begeling,“ zei mevrouw, „wat dunkt je: is het ijs op den vijver sterk genoeg om er op te gaan?“

„Dat is te zeggen, mevrouw,“ was het antwoord, „het ijs zal van 't gewicht van één persoon niet meer breken. Maar als vier of vijf, en misschien tien of twintig kinderen bij elkander gaan staan — en mevrouw weet, dat dit de gewoonte is van die kleinen! — zou ik voor de gevolgen niet durven instaan.“

„Hè, Begeling!“ pruttelde Sophie, „dat is niet mooi van je!“

„Lief kind,“ suste de goedhartige man, „je weet

toch, dat ik je graag de pret zou gunnen? Weet je wát?“ vervolgde hij, „er is wel iets op te vinden ook! Als mevrouw 't goedvindt, zal ik meegaan naar 't ijs;

ik weet wel, waar dat het sterkst is, en zal je desnoods ook wel uit het gedrang weten te houden.“

„Bah!“ zei Sophie, en zette een lang gezicht, „aan een leiband dus? . . . Dank je stichtelijk!“

„Dan kan ik er niets aan doen!“ zei Begeling, groette mevrouw en Sophie, — welke laatste deed, alsof zij het niet zag, — en verliet het vertrek.

„Foei, Sophie!“ zei mevrouw, toen de tuinman haar niet meer hooren kon, „ik heb me over je geschaamd. Die goede Begeling presenteert, voor jouw plezier, aan den kant van 't water in de kou heen en weer te dreutelen, en tot loon krijgt hij een bits: „Dank je stichtelijk!“ 'k Had niet gedacht, dat mijn dochttertje zoo onwellevend en, bovenal, zoo ondankbaar kon zijn.“

Sophie kreeg een kleur, maar haar lipje bleef in de pruilende plooi. „U hadt me ook beloofd,“ pruttelde zij, „dat ik van daag naar 't ijs mocht gaan.“

„Beloofd?“ vroeg mevrouw.

„Nu ja,“ was 't antwoord, „ten minste zoo goed als beloofd. U zei, als 't bleef vriezen, mocht ik gaan.“

„En is het dan blijven vriezen?“ vroeg mevrouw weer. „Heeft het gister niet den heelen dag gedooid?“

„Toch maar heel zachtjes!“ mokte de pruttelaarster. „En vandaag vriest het weer. Begeling zei zelf, dat het ijs me heel goed kon dragen.“

„En presenteerde er met je heen te gaan.“

Sophie zei niets. Maar heur blik bleef stuursch, en het kleine voorhoofd, dat zoo glad als albast had behooren te zijn, bleef gefronsd.

In den loop van dien middag kwam mevrouw Van Breevoorde Sophie's moeder een bezoek brengen. Zij was vergezeld van Johanna, haar negenjarig dochttertje. Mevrouw Van Berkenwoude ontving haar gasten met alle heuschheid, maar het gezichtje van onze pruilster stond nog even stroef en ontevreden als een paar uur vroeger.

„Scheelt er iets aan?“ vroeg dan ook al heel gauw Johanna. „Ben je niet wèl, Sophie?“

„Waarom denk je dat?“ was de norsche tegenvraag.

„Omdat je zoo . . . zoo leelijk bent,“ zei Johanna.

Sophie kreeg een kleur, en keek eenige oogenblikken stijf voor zich. Toen vroeg ze: „Ben jij al op het ijs geweest?“

„Neen,“ zei Johanna, nog niet. Vanmiddag zou ik er heen zijn gegaan; mama had permissie gegeven, en ik had den mantel al aangedaan en de schaatsen over den arm gehangen; maar toen hoorden we een belletje en mijnheer Lagerweide, oud-zeekapitein, zooals je weet, kwam bij ons binnenstappen.

„Waar gaat dat naar toe?“ vroeg hij, toen hij mij zag staan. „Toch niet naar het ijs?“

„Ik hield triomfantelijk mijn schaatsen omhoog en lachte, maar mijnheer wendde zich tot mama en zei ernstig: „Geef daar toch geen permissie toe, mevrouw! Het ijs is nog heel niet te vertrouwen. Een kleine samenscholing van een kind tien twaalf, en het breekt, en allen gaan naar de diepte!““

„En toen?“ vroeg Sophie.

„Wel, toen zei mama natuurlijk, dat ik niet mocht

gaan, en ik borg hoed en mantel en schaatsen weer weg.“

Sophie zette groote oogen op. „Was je dan niet erg verdrietig?“ vroeg ze. „Was je niet boos op je mama?“

„Boos op mama!“ herhaalde Johanna, haast nog meer verontwaardigd dan verbaasd.

Sophie begon een zekere verlegenheid te voelen, maar kon zich toch de houding van haar vriendinnetje niet recht verklaren. „Je mama had toch beloofd,“ zei ze, „dat je wèl mocht gaan? En belofte maakt schuld!“

„Dat is me nu een redeneering!“ zei Johanna. „Alsof mama, bij het een zoowel als bij het ander, niet enkel *mijn* bestwil op het oog had gehad!“

„Maar....“ begon Sophie weer, doch zij voleindde den zin niet.

Haar vriendinnetje zei: „Stel je in mijn plaats, Sophie: zou *jij* boos zijn geweest op je mama?“

Sophie kleurde, en keek andermaal vóór zich, maar nu van schaamte. Haar gedrag van dien middag, dat haar tot dusver heel natuurlijk had geschienen, vertoonde zich op eens aan haar oog in al zijn onredelijkheid en ondankbare liefdeloosheid jegens haar moeder. „Ik *ben* boos geweest,“ fluisterde zij, „en mama had mij *niet* beloofd, dat ik mocht gaan schaatsenrijden, ten minste niet stellig.“

„O Sophie,“ zei Johanna, „hoe *kun* je zoo doen!? Loop gauw je ma vergiffenis vragen!“

„Straks,“ beloofde Sophie, „als jij en je mama bent heengegaan.“

Mevrouw Van Breevoorde en Johanna hadden al een paar uur geleden afscheid genomen, maar door Sophie waren bij haar moeder nog geen excuses gemaakt. Zij *wilde* het wel doen, wilde heel graag zelfs, maar kon er niet toe komen.

Daar kwam Anna, het dienstmeisje, met ontsteld gelaat de kamer binnen.

„Mevrouw!“ riep ze, „er is een ongeluk gebeurd! Wel twintig kinderen zijn door 't ijs gezakt, en er moeten verscheidene verdronken zijn!“

„Hoe weet je 't, Anna?“ vroeg mevrouw, doodsbleek geworden, maar uiterlijk bedaard.

„De menschen roepen het mekaar op straat toe!“ was 't antwoord. „Ze zeggen....“

Het meisje brak af, vloog naar 't raam, en riep, naar buiten wijzende: „O mevrouw, kijk toch: daar komen ze al met één van de drenkelingetjes voorbijdragen!“

Mevrouw Van Berkenwoude, insgelijks naar 't raam gesnel, zag twee mannen, die een baar droegen. Bewegingloos en met doornatte kleeren, lag het lichaam van een knaap daarop uitgestrekt. Mevrouw schoof het raam op en vroeg: „Dood?“

„Zooals u ziet, mevrouw!“ was het antwoord der dragers.

„Nog méér kinderen verdronken?“

„Nog één, mevrouw. Vijftien door 't ijs gevallen, maar de dertien anderen gered.“

„Is het wel zeker, dat deze knaap dood is? Heeft de dokter hem onderzocht?“

„Nee, mevrouw, maar . . . ,“ en in plaats van den zin te voltooien, schudde de man droevig het hoofd. Hij wilde te kennen geven, dat, naar zijn oordeel, er niet de minste hoop op redding was.

„Waar breng jullie hem heen?“ vroeg mevrouw weer.

„Naar het huis van zijn oom,“ was het antwoord.

„Zijn ouders wonen te ver af, meer dan een uur buiten het dorp.“

„Brengt hem in *mijn* huis!“ verzocht mevrouw, „en, Anna, loop jij naar den dokter!“

Mevrouw Van Berkenwoude's liefdevolle ijver, en de daaraan beantwoordende zorgen van den geneesheer bleven niet onbeloond. De kleine drenkeling kwam weer bij, en lag een uur of drie later in een van kussens wél voorzienen stoel te luisteren naar wat hem verteld werd omtrent het ongeval, hem overkomen.

„Ik was dus bijna verdronken?“ vroeg hij, zich blijkbaar moeite gevende om in eigen herinnering het pas gebeurde na te speuren.

„Bijna!“ zei mevrouw Van Berkenwoude, die naast hem was gezeten. „De mannen, die je hier binnen-droegen, wisten niet beter, of je *waart* verdronken.“

De knaap lag eenige oogenblikken stil, met peinzenden blik. Maar toen, met een beweging van schrik, richtte hij zich snel overeind. „Weten vader en moeder,“ vroeg hij, „dat ik niet verdronken ben?“

„Zeker!“ stelde mevrouw hem gerust, „zoodra we wisten, dat je behouden waart, heb ik mijn dienst-meisje naar het huis van je ouders gezonden.“

„En is zij al terug?“

„In het eerste uur verwacht ik haar nog niet.“

„Zouden vader en moeder van het ongeluk al *vroeger* hebben gehoord?“

„Dat denk ik niet, mijn jongen! Je ouders wonen zoo ver buiten het dorp: me dunkt“

„O neen!“ viel de knaap in, en de trek van angstige spanning verdween van zijn gezicht, en het nog moede hoofd vlijde zich neer in de kussens, — „o neen, ze hebben er niet van gehoord. Anders waren beiden al lang hier geweest!“

Nog erg afgemat, lag de knaap met gesloten oogen weer een poosje onbeweeglijk stil. Maar toen richtte hij zich andermaal overeind. „Ben ik,“ vroeg hij, „alléén door het ijs gevallen?“

„Waarom denk je, dat ook anderen dit ongeluk overkomen zou zijn?“ was de ontwijkende tegen-vraag.

„Omdat“ begon de knaap. Maar toen verdween op eens het onzekere uit zijn trekken; een hevige rilling overviel hem en hij riep: „O neen, ik ben *niet* alléén er door gevallen! Ik herinner me nu alles! We stonden aan een troepje: — zijn al die anderen óók gered?“

Mevrouw Van Berkenwoude zag hem weifelend aan, en zweeg.

„Zijn ze verdronken?“ vroeg daarom de knaap. Maar nu haastte zijn verpleegster zich te zeggen: „Tóch niet, mijn jongen! Ze zijn gered, allen gered . . . op één na, helaas!“

„Wie is die ééne?“

„Jan Beekmans.“

Onze knaap haalde diep adem, en werd zoo mogelijk nog bleeker. Maar na een oogenblik stilte hervatte hij: „Als toch één verdrinken moest, ben ik blij, dat *hij* het is; want aan hem was het heele ongeluk te wijten, mevrouw! De meesten van ons zorgden, niet te dicht bij elkaar te komen, omdat we gemerkt hadden, dat het ijs nog niet heel sterk was. Maar Jan zag nooit gevaar en hield er van om anderen schrik en angst aan te jagen. Daarom had hij, toen hij zag, dat wij, kleineren, uit mekaar vlogen, als we 't ijs hoorden kraken, een paar van zijn konuiten overgehaald om hem te helpen, ons in een hoek en dicht opeen te drijven. Het ijs boog en kraakte, en wij jammerden om het hardst; maar daar hadden Jan en zijn makkers juist plezier in. 't Lukte *mij*, om buiten den kring te komen. Maar toen 'k daar goed en wel was, zag ik Mietje, een buurmeisje van ons, en een kind van nog geen zes jaar oud, in wanhopigen angst haar armpjes naar mij uitstrekken. Kon ik toen anders, mevrouw, dan terugkeeren om haar te helpen? ... Maar Jan was sterker dan ik, véél sterker; en toen ik weer binnen den kring was, hield hij me vast.“

„En toen brak het ijs?“

„Toen brak al heel gauw het ijs, mevrouw, en lagen wij, met ons allen, op en over mekaar in het water. 't Is een wonder, dat we niet allemaal verdronken zijn!“

„Hoogst waarschijnlijk,“ wist mevrouw Van Berken-

woude haar kleinen patiënt te vertellen. „Hoogst waarschijnlijk zou dat ook gebeurd zijn, als niet een boer met zijn twee knechts daar juist voorbij was komen rijden. De drie mannen sprongen van den wagen en snelden toe; en ze hadden het geluk, met behulp van een der zijplanken van den wagen, dien ze als een soort van brug gebruikten, jou en die dertien andere jongens en meisjes nog weer bijtijds op het droge te helpen. Jammer, dat voor Jan Beekmans die hulp te laat is gekomen; schoon ... ik ben het met je eens: als één moest verdrinken, dan hij maar, die de schuld van alles was.“

Nu hoorde men haastige voetstappen vóór het huis: het waren de ouders van den kleinen drenkeling, die met Anna kwamen terugloopen. En zij waren niet alleen. De ouders van Mietje, het kleine buurmeisje, dat onze knaap zoo moedig ter hulpe was gesnel, kwamen met hen, ... en Mietje zelf kwam ook. Toen zij gehoord had, dat haar vriendje niet verdronken was en men hem ging halen, had zij niet gerust, vóór ze haar ouders de vergunning had afgedwongen om mee te mogen gaan. Het was weinig minder aandoenlijk, de ontmoeting te zien tusschen haar en den knaap, dan die tusschen dezen en zijn ouders.

Sophie was bij al deze tooneelen tegenwoordig geweest, en had gehoord, wat tusschen haar moeder en den jeugdigen drenkeling verhandeld was. Zij had staan huiveren en beven, — vooral toen ter sprake was gekomen, hoe door Jan en zijn makkers de kleinere ijsbezoekers met geweld opeen waren gedreven.

Haar moeder en de tuinman hadden de mogelijkheid van iets dergelijks voorzien; en toen trouwe liefde maatregelen van voorzorg er tegen had willen nemen, toen had zij...!!

„O mama!“ snikte ze, terwijl ze haar moeder om den hals viel, zoodra ze zich met haar alleen bevond, „kunt u vergeven, dat ik zóó tegen u geweest ben van middag?“

Mevrouw Van Berkenwoude sloot haar dochtertje in de armen en kuste haar.

„Als je ooit weer twijfelen mocht,“ fluisterde zij, „of, wat ik gelast of verbied, je welzijn en geluk wel beoogt, denk dan om *dezen* middag, Sophie!“

IDA CORN.

'T IS NU EENMAAL EEN GEWOONTE.

„Komt tante Jet vandaag al logeeren, ma? En mag ik haar gaan afhalen? En wat moet ik aandoen? Mag ik mijn beste jurk aan hebben? Maar ik hoef geen handschoenen aan, is 't wel, ma?“

„Ben je nu eindelijk klaar met al je vragen, Jetje? Kind, hoe is 't mogelijk dat je altijd zooveel tegelijk vraagt! Wacht toch eerst op een antwoord.“

Jetje zweeg een oogenblik verlegen, doch ging toen voort: „Och, dat is nu eenmaal een gewoonte, daar kan ik toch niets aan doen. Maar zeg nu eens, maatje, mag ik naar het spoor gaan?“

„Dat heb ik je immers gisteren al beloofd, je moogt straks met papa meegaan; doch je moest maar niet je beste jurk aantrekken, 't is zoo vuil op straat. Houd je schooljurk maar aan.“

„Hè, ma,“ riep Jetje verdrietig uit, „hoe kan dat nu? Weet u dan niet, dat mijn mouwen heelemaal versleten zijn?“

„Wat zeg je? je mouwen versleten en je draagt die jurk pas twee maanden voor daags. Dat komt,

doordat je altijd met je ellebogen op tafel zit. Zijn dat nu ook manieren voor een meisje?"

"Nu ja," zei Jetje, de schouders ophalende, "dat heb ik mij nu eenmaal zoo aangewend; dat kan ik niet helpen, 't is zoo gezellig."

Juist kwam papa haar roepen: "Jetje, als je mee wilt gaan om tante te halen, dan moet je vlug wezen. Het is hoog tijd, maak je dus gauw klaar en laat niet zoo lang op je wachten als gewoonlijk."

"Ja," antwoordde zijn dochtertje, "ik zal mij dadelijk gaan aankleeden, maar zoo heel gauw ben ik niet klaar. U weet, ik kan mij zoo niet haasten; dat doe ik nooit."

Een oogenblik later stond papa aan de trap te roepen, dat hij alleen zou gaan, als zij nu niet terstond beneden kwam.

Eindelijk verscheen Jetje, met haar mantel half toegeknoopt en haar handschoenen in de hand.

"Maar kind," riep papa boos, "kijk eens hoe je er uit ziet; ik kan zóó niet met je gaan."

"O! pa, dat is niets," verzekerde Jetje, ik doe mijn mantel altijd onderweg dicht en ik trek mijn handschoenen ook op straat aan; dat is nu eenmaal een gewoonte van mij."

Jet was 10 jaar en de oudste thuis; als ze wilde kon ze heel handig zijn en soms had haar mama een aardig helpstertje aan haar. Tante Jet was haar peettante; deze was pas uit de Oost gekomen en Jet had haar nog nooit gezien. Tante woonde in Den Haag en zou nu maar eens voor een paar daagjes naar Arnhem bij haar zuster komen.

De vacantie was toevallig juist begonnen, zoodat zij in de gelegenheid zou zijn haar kleine neefjes en nichtjes eens goed te leeren kennen.

Daar papa zoolang op Jetje had moeten wachten, waren ze maar juist bijtijds aan het spoor.

Pas waren ze op het perron gekomen, of de trein kwam stampende en snuivende het station binnenrijden.

Weldra had men tante Jet gevonden. Zij was heel blij haar petekind en haar schoonbroer te zien en vroeg natuurlijk zeer belangstellend naar de overige leden der familie. Daar het huis van Jetje's papa niet ver van het station af was, stelde hij voor te loopen. Tante Jet vond dit goed, doch kleine Jet riep uit: "Hè, neen, pa, laten wij een rijtuig nemen, dat is veel leuker."

Tante Jet keek haar verbaasd aan en papa zeide: "Foei kind!"

"Wat? omdat ik leuk zeg? Dat doe ik altijd, 't is zoo'n leuk woord."

"Nu, ik zou het mij maar afwennen, als ik jou was," merkte haar vader op.

"Hoe kan ik mij dat nu afwennen? 't Is nu eenmaal een gewoonte geworden."

Dé heer Vanger, zoo heette Jetje's papa, wendde zich nu tot zijn schoonzuster en sprak met haar over haar reis. Jetje viel hem telkens in de rede en deed allerlei vragen.

Spoedig was men thuis en weldra zat men aan tafel. Tante zag dadelijk, dat Jetje alles behalve netjes at; zij leunde met haar ellebogen op de tafel,

wipte met haar stoel, sprak met haar mond vol, vroeg om alles en gedroeg zich in 't geheel niet, zooals een meisje van 10 jaar zich behoort te gedragen. Natuurlijk maakten haar ouders er haar telkens attent op, doch ze kregen onvermijdelijk ten antwoord: „Och! dat kan ik mij niet afwennen, dat is nu eenmaal een gewoonte van mij.“

Ik behoef u niet te zeggen, dat tante Jet geen heel goeden indruk van haar nichtje kreeg. 's Avonds, toen de kinderen naar bed waren, sprak zij er met haar zuster en schoonbroer over.

„Ja,“ zei mevrouw Vanger, „het is vreemd met dat kind, ze kan werkelijk heel lief zijn en ze kan goed leeren ook; maar ze doet niet in 't minst haar best zich te bedwingen en zich te verbeteren. Ze doet en zegt precies, wat haar in het hoofd komt en antwoordt altijd maar, dat ze zich niet veranderen kan.“

„Weet je wat?“ zei Tante Jet, „geef haar mij voor een poosje; ik zal wel eens zien, wat ik met haar doen kan, ik ben bijna 12 jaar gouvernante in Indië geweest, en de Indische kinderen zijn nog vrij wat lastiger dan de Hollandsche, dat verzeker ik je.“

Een paar dagen later vertrok tante Jet met haar nichtje naar Den Haag; in den trein deed het meisje onophoudelijk allerlei vragen; ze vond het heerlijk om uit logeeren te gaan en babbelde onophoudelijk door.

Zij waren na het eten vertrokken, dus kwamen zij vrij laat aan. Jetje bleef dan ook niet lang meer wakker, doch sliep spoedig in het vreemde bed. Ze stond den volgenden ochtend vroeg op en keek ver-

wonderd rond in de nieuwe omgeving. Tante was al op en stond zich te wasschen.

„Kom, Jetje,“ zei ze, „doe je nachtponnetje uit en wasch je nu eens lekker.“

„O! neen,“ riep Jetje, „ik kleed mij altijd eerst aan, heusch tante.“

„Maar kind, dat vind ik niet heel frisch. dan kan men zich toch niet zoo heerlijk poetsen.“

„Och! jawel, tante, 't hoeft ook zoo goed niet, ik ga Zaterdag toch in 't bad.“

„En behoef je daarom in de week je niet goed te wasschen? dat zou wat moois wezen,“ — en zonder een woord meer te zeggen, hielp tante Jetje haar kleertjes uit doen en waschte haar eens flink af.

Een kwartiertje later zaten zij gezellig aan de ontbijttafel; er stonden heerlijke, versche kadetjes en krentenbroodjes op tafel, verder lekker rookvleesch en muisjes. Tot Jetje's teleurstelling kreeg ze niets dan een oudbakken sneedje brood met roggebrood. Ze durfde niets zeggen, maar keek tante verwonderd aan. Deze scheen er niet op te letten en zeide alleen: „Ja, ik eet 's morgens altijd maar één stukje brood, dat ben ik zoo gewend.“

Na het ontbijt ging tante met haar naar den zolder, waar het erg warm was; zij gaf haar een stapeltje handdoeken en zei: „Daar, Jetje, hang die netjes op de droogstokken; sedert ik in Holland ben, hang ik altijd de natte wasch zelf op; dat is zoo'n gewoonte geworden. Help mij nu maar, dan zijn wij gauw klaar.“

Jetje vond het niets plezierig en 't duurde zoo lang;

het scheen wel, dat tante's heele linnenkast moest worden opgehangen, er kwam geen einde aan en het goed was zoo akelig nat; hoe kwam tante toch op 't idee, om zoo iets zelf te doen? Het ergste was nog, dat tante niet praten wilde. Jetje was zooals gewoonlijk begonnen te babbelen, doch haar tante zei kortaf: „Nee, Jetje, je moet niets tegen mij zeggen; 's morgens praat ik niet, dat doe ik nooit.“

Eindelijk waren ze klaar; toen ze beneden kwamen, stond de tafel reeds gedekt voor de koffie. Jetje hoopte, dat er wat lekkers zou zijn. Ze keek eens even en zag een ommelette staan en dan nog koud vleesch en taartjes, heerlijk!

Pas was ze echter gezeten en had ze een stukje ommelette op haar bord gekregen, of tante belde en vroeg de meid, of zij de borden maar weg wilde nemen en de taartjes ook.

„Hè, tante!“ riep Jetje bijna schreiend uit, „waarom laat u alles wegnemen? ik heb zoo'n honger.“

„Nu, dan kun je immers koud vleesch eten. Ik heb vandaag hoofdpijn en dan kan ik geen zoetheid vóór mij zien; dan laat ik altijd alles wegnemen; dat is zoo een gewoonte van mij geworden, dat kan ik mij niet afwennen.“

Toen zij klaar was, wilde Jetje opstaan, doch haar tante hield haar tegen, zeggende: „Nee, beste meid, dat mag hier niet. Ik ben gewend om na 't koffiedrinken een half uurtje te blijven zitten, dat doe ik altijd en nu moet jij 't ook maar doen.“

„Mag ik dan straks in den tuin gaan?“ vroeg Jetje

bedeesd. Ze begon een beetje bang voor tante te worden; ze was zoo zonderling en het kleine meisje vond het lang niet zoo prettig om uit logeeren te zijn, als ze wel gedacht had.

„In den tuin, hoe kom je er bij,“ vroeg tante. „Wat zou je er doen?“

„Wel, ik zou er wat rozen plukken, u hebt er zoo veel; en dan hebt u nog zoo'n massa andere bloemen; ik zal een prachtig bouquet voor u maken, als u wilt.“

„O! neen,“ viel tante in, „daar komt niets van; het is nu eenmaal een gewoonte van mij geworden om niemand bloemen te laten plukken in mijn tuin.“

„Maar ik mag er toch wel in wandelen en spelen?“ begon Jetje aarzelend.

„Volstrekt niet; de tuin is pas netjes geharkt en dan komt er niemand meer in. En ga nu maar naar boven, dan gaan wij slapen.“

„Slapen!“ riep Jetje verwonderd uit. „Dat meent u toch niet? Ik ben toch geen klein kindje.“

„Dat weet ik wel, maar ik ben gewoon om van 's middags halftwee tot vier uur te slapen; dat kan ik mij niet afwennen en het is nu eenmaal een gewoonte van mij, om mijn logés precies hetzelfde te laten doen.“

En of Jetje wilde of niet, ze moest naar bed.

„Mag ik een boek meenemen?“ vroeg ze, „dan kan ik tenminste lezen; slaap heb ik in 't geheel niet.“

„O! neen,“ antwoordde tante terstond, „ik maak altijd mijn kamer donker, anders slaap ik niet.“

Jetje vond haar tante hoe langer hoe zonderlinger en ze had erg spijt, dat ze met haar meegegaan was. Daarvoor was zij toch niet naar Den Haag gekomen, om 'smorgens de wasch op te hangen en 'smiddags te bed te liggen, in plaats van heerlijk te gaan wandelen. Het was zulk verrukkelijk weer. Jetje hoopte, dat tante misschien nog een uurtje met haar zou uitgaan vóór het eten, doch ook hierin werd ze teleurgesteld, daar tante in haar slaapkamer bleef, totdat de meid kwam zeggen, dat de soep op tafel was.

Jetje hield heel veel van soep, doch tot haar spijt kreeg ze er niets van. Tante zelf at een bordje met smaak, doch zei, dat het een vaste gewoonte van haar was, om kinderen nooit soep te geven. Na de soep kwam er een heerlijk gebraden kippetje, doch Jetje kreeg koud vleesch, daar tante beweerde, dat zij kinderen nooit iets anders gaf; misschien was warm vleesch wel niet slecht voor hen, maar ze had het zich nu eenmaal aangewend, dus kon ze er niets aan doen. Na het eten zei tante: „Houd je van rijden, Jetje?“

„O! ja, tante, dol veel!“ riep ze opgetogen uit.

„Nu, ga je dan klaarmaken, want straks komt het rijtuig voor.“

Dat liet Jetje zich geen tweemaal zeggen. Het was heel warm, dus had ze maar alleen een hoed op te zetten.

Toen ze klaar was, ging ze voor het venster staan, doch weldra riep ze teleurgesteld uit: „Hè, tante, 't is een dicht rijtuig.“

„Ja, en ik trek de gordijntjes ook neer, want ik kan het licht niet aan mijn oogen velen; verleden jaar heb ik een oogziekte gehad en toen heb ik het mij zoo aangewend, dat ik niet anders zou kunnen rijden.“

Men stapte in, doch Jetje's plezier was geheel verdwenen; daar had ze nu niets aan, in een dicht rijtuig te zitten en dan nog met de gordijntjes neer. Ze begon tante een naar mensch te vinden en besloot stilletjes aan haar mama te schrijven en haar te vragen, of ze haar wilde komen halen; ze kon het niet langer uithouden.

De rit duurde niet lang, en toen men thuis kwam, was het nog helder licht; toch zei tante, dat Jetje naar bed moest gaan.

„Ik ben gewoon 's avonds alleen te zijn,“ merkte ze op.

De arme Jetje had zich den geheelen dag goed gehouden, en had heel gehoorzaam gedaan, wat tante haar gezegd had; nu echter was het te erg. Ze werd op eens heel driftig en riep: „Ik zou u bedanken, ik vind u een heel ondeugend mensch. U doet precies, wat u wilt, en zegt aldoor maar: „dat ben ik zoo gewend en dat is zoo mijn gewoonte; u denkt alleen maar om uzelf.“

„Zóó,“ viel tante haar in de rede, „vind je mij een ondeugend mensch? En hoe vind je mijn petekindje dan?“

„Hoe ik mijzelf vind?“ vroeg Jetje verwonderd.

„Ja, heb je niet gemerkt, dat ik je vandaag precies

heb nagedaan? Ik heb eens willen toonen, hoe men wordt als groot mensch, indien men zich als kind niet zijn fouten afwent. Als men je verbiedt, zeg je ook altijd, dat 't een gewoonte van je is; en je doet alleen maar, wat je zelf graag wilt. Als je niet bijtijds je betert, dan zul je heusch onuitstaanbaar worden, als je groot bent en zullen andere menschen je even naar vinden, als je mij vandaag gevonden hebt."

Jetje keek verbaasd op. „Wat!“ riep zij, „hebt u het niet gemeend, met al die rare gewoonten?“

„Wel neen, kind, ik deed het alleen maar om je te laten zien, hoe leelijk het is, om alleen aan eigen gemak te denken.“

Jetje zag tante met groote oogen aan; daarna barstte ze in tranen uit en riep: „Ik geloof, dat u gelijk hebt, tante, en ik zal heusch mijn best doen om mij te verbeteren.“

„En ik zal je helpen, kindlief, dat beloof ik je.“

Beiden hielden woord en toen Jetje vier weken later naar huis ging, was ze heelemaal veranderd. Tante's middeltje had geholpen en Jetje had gelukkig nog tijdig haar fout ingezien.

THERESE HOVEN.

DE GEVLEKTE JURK.

Mevrouw Van Kerchim had twee dochttertjes, Constance en Margaretha, of, zooals ze altijd genoemd werden, Stans en Meta. Doorgaans waren die meisjes heel lief voor elkaar. Maar een enkele maal hadden zij toch ook wel eens twist. Meta was een beetje plaagziek en Stans nogal driftig; en zoo kwamen er wel eens oogenblikken, dat de zusjes elkaar lang niet vriendelijk aankeken.

Maar dat was altijd spoedig weer over. Als Meta zag, dat Stans boos werd, gaf ze haar een zoen, en zei, dat ze het zoo kwaad niet gemeend had; en dan gaf Stans haar een zoen terug, en alles was in orde.

Op een mooien voorjaarsdag gingen de zusjes wandelen met haar vriendinnetjes, Willy en Christien.

Onder geleide van Dina, het kindermisje, die een grooten korf aan den arm droeg, begaven ze zich op weg, en waren al heel spoedig buiten de stadspoorten gekomen.

„Waar zullen we heengaan, vandaag?“ vroeg Meta.

„Naar 't bosch,“ zei Stans, en allen vonden dit goed.

In het „bosch“ met zijn hooge boomen, zijn plantsoen en bloemperken, stond hier en daar een bank. Na wat rondgelopen te hebben, nam ons viertal op een van die banken plaats.

In den korf, dien het kindermeisje gedragen had, was een groote kan melk, en een trommel met confituur-taartjes. Een en ander werd nu uitgepakt en rondgedeeld.

„Wat zijn die taartjes lekker!“ riepen Willy en Christien.

„Niet waar?“ zei Stans. „Je moogt er ma straks wel een lekkeren zoen voor geven, want expres voor jullie heeft ma ze gekocht.“

Toen voor de tweede maal een taartje werd rondgediend, trof Meta er een met veel gelei er op. Een stukje er van viel op haar jurk, en toen ze dit had opgeraapt, zag zij, dat op de lichtgekleurde stof een vlekje was achtergebleven.

Dit bracht juffrouw Plaaggeest op een idee. Ongemerkt nam ze een stukje gelei van haar taartje en hield dat in de hand; en toen een oogenblik later haar zusje even opstond, om Willy een glas melk over te reiken, lei Meta haar gelei heimelijk op de plaats, waar aanstonds Stans weer zou gaan zitten. Deze was op het punt van netheid uiterst gevoelig. Toen zij eens, van een wandeling thuiskomende, ontdekte, dat zij met losgesprongen schoenvetertje gewandeld had, was zij daar vlotweg om gaan zitten schreien.

Meta's toelig gelukte volkomen, zóó volkomen, dat zij zelf, toen ze 't zag, van harte wenschte er niet mee begonnen te zijn. Ze had gehoopt op een paar kleine, bijna onzichtbare vlekjes; maar o wee; in plaats daarvan zag ze een vlek van wel een hand breed groot.

„Maar Stans!“ riep Willy dan ook al heel spoedig, „maar Stans, wat zie je er uit!“

„Ik!?“ vroeg Stans.

„Je jurk is een-en-al gelei!“ antwoordde Willy.

„Je loopt bepaald voor spot!“ voegde Christien er aan toe.

Stans zag de vlek nu ook, en begon bitter te schreien.

De jurk was nog zo goed als nieuw, en bovendien, welk juffertje loopt er graag „voor spot“?

„Dina!“ zei Willy tot het kindermisje, „kun jij die vlek er niet weer uitmaken?“

„Ik zal 't probeeren,“ zei Dina, „maar ik vrees, dat het niet gaan zal.“

Dina haalde nu in een der glazen, uit een naburig beekje, water. Daarna begon ze uit alle macht te betten en te wasschen, en de vlek werd ook inderdaad wel wat lichter van kleur, maar daarentegen in omvang meer dan driemaal zoo groot.

Willy en Christien zuchtten; Stans was troosteloos; en 't meest bedroefd van allen was misschien de moederwillige bewerkster van deze ramp: Meta zelf.

Beschaamd, verlegen, en met hoogroode klear, had zij de waschpartij gadeslagen. Toen ze zag, hoe die was uitgevallen, schreide ze even hard als haar zusje. „Als ik maar niet zo veel grooter was dan Stans!“ dacht ze. „Dan zou 'k haar *mijn* japonnetje kunnen geven, en ik zou het hare aantrekken!“

Meta hield er natuurlijk ook niet van om „voor spot“ te loopen, maar dat wilde ze toch nog liever, dan haar zusje zo veel verdriet te zien hebben door haar schuld. Het ging echter niet: Meta was al tien jaar, en Stans nog maar acht.

Alle plezier was intusschen van de wandeling af. Daarenboven wilde Stans niet graag langer met haar ontoonbaar jurkje blijven rondloopen. „Laten we naar huis gaan!“ zei ze. En men ging naar huis.

De afstand naar huis was meer dan een kwartier,

en wegens het mooie wandelweer was de weg als bezaaid met menschen. Telkens ontmoette men juffertjes, die min of meer kennisjes waren, en dan volgde ook telkens de verwonderde uitroep: „Mijn hemel, Stans, wat zie *jij* er uit!“

Dat was heel onplezierig. Meta, Dina en de twee vriendinnetjes sloten zich dan ook zoo dicht mogelijk achter de arme Stans aan, om de vlek in de jurk verborgen te houden. Maar die geheel en al aan het oog te onttrekken ging toch niet, en gedurig hoorde Stans dat erbarmelijk: „Mijn hemel, Stans, wat zie *jij* er uit!“

En toen men in de stad gekomen was, werd het nog erger. In een ommezien had Stans een troep straatjongens achter zich, lachende en jouwende en welhaast zingende: „Dat juffertje heeft in de sloot gezeten! Dat juffertje heeft in de sloot gezeten!“ — Stans liep te schreien langs den weg.

In huis gekomen, ging ze onmiddellijk naar haar kamertje, en begon te schreien, zóó hard te schreien, als Meta het nog nooit van haar gehoord had. Meta was haar zusje gevolgd, sloeg den arm om haar hals, en snikte: „Stans, vergeef het me! Zoo had ik het niet bedoeld.“

Stans hield onmiddellijk op met schreien. Drift was in de plaats van verdriet getreden.

„Heb *jij* me zoo toetgetakeld?“ vroeg ze met vlammen oog.

„Neen,“ zei Meta, „maar 'k heb de gelei toch op de bank gelegd, waar ik wist...“

Stans was opgesprongen. Zich losrukkend uit Meta's armen, gaf ze haar een klap in 't gezicht, zóó hevig, als haar kleine hand vermocht toe te brengen. Daarna liep Stans zonder één woord te spreken of Meta ook maar even aan te zien, naar beneden.

Een oogenblik was ook Meta boos; want Stans had haar in het oog geraakt, en haar daardoor erge pijn gedaan. Maar nog eerder dan die pijn, was Meta's boosheid geweken. „Ik heb het verdiend,” dacht ze, en ze besloot nieuwe pogingen in het werk te stellen, om zich met haar zusje te verzoenen.

Stans ontweek haar echter dien heelen dag, en den volgenden ook, en als het Meta een enkele maal gelukte, haar ongemerkt te naderen en weer den arm liefkoozend om haar hals te slaan, dan stiet Stans haar terug met een stroef: „Ga wèg, jij!”

„Stans!” zei Meta dan, „het spijt me zoo!” — Maar Stans keerde haar eenvoudig den rug toe, en ging naar een andere plaats, waar ze wist, dat ze niet met Meta alleen zou zijn.

De wandeling in het bosch had op Dinsdag plaats gehad: Vrijdag daaraanvolgende zou Stans verjaren.

Donderdagavond in schemerdonker — Stans was al naar bed gebracht — kwam Meta bij haar moeder zitten.

„Ma!” zei ze, en ze wachtte even, want wat volgen moest wilde er zoo vlot niet uit, „ma!... Zoudt u mij een groot plezier willen doen?”

„Zeker, kind!” zei mevrouw Van Kerchim, getroffen door den ernstigen toon van haar dochtertje.

„Laat me dan morgen dat medaillonnetje, u weet wel, dat ik van u en pa heb gekregen, laat me dat aan Stans mogen geven!”

„Dat medaillon?! Met het portret van pa en mij er in?... Daar was je eerst zoo blij mee, Meta!”

„Ik ben er nóg heel blij mee, mama! Maar daarom juist wou ik het aan Stans geven, want ik weet, dat zij er ook blij mee zal zijn. En ik ben Stans iets schuldig, ma. Ik heb .. ik...” Meta's stem werd door tranen gesmoord, en het duurde een geruime poos eer mama nauwkeurig wist, wat twee dagen te voren in het bosch was voorgevallen.

Tot dusver had mevrouw Van Kerchim daar niets van gehoord. Meta had er natuurlijk zelf niet over gesproken; op haar verzoek had het kindermeisje er ook van gezwegen, en al was Stans driftig en opvliegend, en misschien een beetje haatdragend ook, een „klikspaan” was ze niet. Ook zij had dus aan haar ouders het voorval niet verteld.

Toen mevrouw Van Kerchim alles wist, keurde zij Meta's voornemen goed. „Je hebt gelijk,” zei ze, „tegenover Stans heb je een onrecht goed te maken, en daartoe mag je niets te veel of te lief zijn. Geef haar morgen dat medaillonnetje dus.”

Meta was met die uitspraak recht in haar schik. Ze gaf mama, tot bedankje, een hartelijken zoen; en liep toen naar haar kamer, om het medaillon in het doosje te pakken, waarin zij het een maand of wat geleden ontvangen had.

En Meta schreef er een briefje bij. „Stans!” schreef

ze, „ik heb je erg veel verdriet gedaan. 't Was waarlijk mijn bedoeling niet! Ik wou je alleen maar een paar heel kleine vlekjes hebben bezorgd, om je te plagen. Maar je hebt het verdriet toch door *mijn* schuld gehad, en dat spijt me erg, en daarom geef ik je nu dit medaillon. Ik hoop, dat het je nog meer plezier zal doen, Stans, dan die gevlekte jurk je verdriet heeft gedaan. Je weet, dat dit medaillon het liefste is, wat ik heb. Daarom hoop ik, dat je nu niet meer boos zult zijn. Toe Stans, lieve Stans, wees weer goed! Je weet niet hoeveel spijt ik heb!”

Er was geen felicitatie in den brief. Die wilde Meta mondeling doen. Ze lei het medaillon, netjes in haar briefje gewikkeld, in het doosje; op het dekfel schreef ze met groote letters „VOOR STANS”. Zij zette het doosje op een plaats, waar Stans het bij 't ontwaken aanstonds moest zien. Toen ging ze haar papa en mama goedennachtwenschen, en kwam terug om zelf naar bed te gaan.

Maar slapen deed ze niet in de eerste uren. Ze was te veel in spanning. Zou Stans het medaillonnetje aannemen en weer goed op haar zijn?... Meta hoopte het wel; maar toch niet zonder een weinig vrees voor het tegendeel.

Doordat Meta in den voornacht zoo lang wakker had gelegen, sliep zij den volgenden dag langer dan gewoonlijk. De zon wierp haar stralen al tot vlak voor haar bedje, en nog altijd sliep zij.

Maar eensklaps werd ze verschrikt wakker. Stans stond in haar nachtponnetje voor het bed, en sloeg

de armpjes om Meta's hals, en drukte het beschreide wangetje tegen het hare. „Meta!” snikte ze, „lieve, beste Meta!” en het ééne kusje volgde het andere.

Stans klom nu in het bed, en vlijde zich naast haar zusje.

„Ben je blij met het medaillonnetje?” vroeg Meta.

„Je begrijpt toch wel,” zei Stans, en met zekere drift richtte zij zich half overeind, „dat ik dat *medaillonnetje* niet hebben wil?! Denk je, Meta, dat ik *daarom* weer goed op je ben geworden?”

„Neen, neen,” zei Meta, „dat begrijp ik wel. Maar het medaillonnetje is toch voor jou.”

„En ik *wil* het niet!” zei Stans. „'k Zou nog liever nooit een portret van papa of mama hebben, dan jòu dat medaillonnetje af te nemen!”

„Maar mijn hemel, Stans, je neemt het me niet af, ik geef het je!”

„Om 't even,” zei Stans, „ik wil het niet.”

„Zullen we pa en ma laten beslissen, Stans?”

„Neen!”

Maar papa en mama *hadden* de zaak al beslist. Toen de zusjes beneden kwamen, stond er op Meta's bord precies zoo'n doosje, als zijzelf den vorigen avond bij haar zusjes bed had geplaatst; in dat doosje was ook precies zoo'n medaillon, als zij en Stans, gedurende het laatste half uur, elkaar wederkeerig op wilden dringen.

„Dat is voor jou, Meta!” zei papa met een vriendelijk knikje. En hij vervolgde: „Ma en ik vinden heel goed, dat je jouw medaillonnetje aan Stans hebt gegeven. Je hadt haar leed berokkend, en waart dus

vergoeding schuldig. Er steekt niets bijzonder verdienstelijks in je daad: je hebt eenvoudig je plicht gedaan. Mama en ik zijn blij, als we onze dochtertjes met hart en ziel zien doen wat haar plicht is.

Daarom, Meta, hebben we dit medaillonnetje voor je teruggekocht, om je op onze beurt ook blij te maken. Wat jou betreft, Stans," en papa's gelaat nam een ernstige, eenigszins droeve uitdrukking aan, "mama en ik hadden graag gezien, dat ons jongste dochtertje zich wat minder onverzoenlijk had betoond." Stans boog het hoofdje, en Meta zag met innig medelijden op haar neer. Maar toen Stans, een ommezien later, de oogen weer opsloeg, knikte zij Meta zwijgend toe, en haar gezichtje, half traan, half glimlach, scheen te zeggen: "De berisping was verdiend, — maar wees gerust, zusje, ik zal zorgen, dat het nooit meer zoo wezen zal!"

IDA CORN.

DE VECHTPARTIJ.

Er was een nieuweling op school. 't Zou zeker wel een moederszootje zijn, zeiden de dorpsjongens onder elkaar, en de meisjes keken met nieuwsgierigheid en een weinig bewondering naar zijn helder wit kraagje, zijn net jasje en vooral naar zijn keurige laarsjes, die dan ook scherp afstaken bij de plumpe, stevige schoenen, die de kinderen in Beerwold gewoon waren te dragen.

Hij kwam maar even vóór negen uur, en er was dus weinig gelegenheid zich vóór schooltijd met hem te bemoeien. In het begin was de aandacht bij het leeren niet groot, maar de waarschuwingen van den onderwijzer brachten al spoedig orde onder het jonge volkje. Het bleek, dat de nieuwe jongen veel wist, zoodat de meester met innig genoegen hem verschillende vragen deed, die hij alle flink beantwoordde.

"Zeg, Willem! *die* is jou de baas!" fluisterde een jongen op de achterste bank zijn buurman in.

"Dat teere poppetje?" was het antwoord, dat, hoe zacht het ook gezegd werd, toch heel minachtend

klonk. „Dat zullen we nog wel eens zien. Denk je, dat er pit in dien jongen zit? Zoo'n bleekneus!“

Er waren meer, die zoo over den nieuwelings spraken: een vreemde eend in de bijt heeft het meestal moeielijk te verantwoorden en niet het minst op het platteland.

Zelfs de naam van den jongen wekte spot en ergernis, zooals na schooltijd bleek. Toen verzamelde zich een heel troepje om Henri van Laren, en Willem Donkers, die tot dusverre de eerste van de school was geweest en zich daar vrij wat op liet voorstaan, drong tusschen de anderen door en zeide op sarrenden toon: „Zeg eens, jij bleekneus, wat moeten we eigenlijk tegen je zeggen? Van Fransche namen hebben we hier geen verstand, wij heeten Willem, Gerrit, Jan en zoo meer, maar Franschen poespas, daar houden we niet van!“

Henri kreeg een kleur als vuur; maar hij antwoordde toch bedaard: „Mijn naam heb ik mijzelf niet gegeven; 't is niet eerlijk mij daarover een verwijt te maken.“

„Zoo, zijn we niet eerlijk?“ hernam Willem, „zeg dat nog eens weer, als je durft!“ Hij balde de vuist en duwde die zijn tegenstander bijna onder den neus.

Nu kon Henri zich ook niet langer bedwingen. „Als je vechten wilt,“ zeide hij, „zeg het dan maar ronduit; daarvoor behoef je mijn woorden niet te verdraaien.“

De andere jongens en meisjes maakten ruimte, en met opgewonden woorden en gebaren spraken zij

over de aanleiding tot den twist. De meesten trokken partij voor Willem; slechts enkelen durfden een woordje ten voordeele van Henri zeggen. Ieder was min of meer bang voor Willem, die de sterkste was van hen allen.

Ook nu twijfelde niemand aan den uitslag van den strijd; hoe kon de slanke, tengere stadsjongen opgewassen zijn tegen den stevigen, roodwangigen dokterszoon, die altijd buiten had gewoond?

In kracht misschien niet, maar bij een worsteling komt even goed behendigheid en vlugheid te pas, en daarin bleek Henri zijn tegenstander verre de baas. Het gevecht was dan ook lang niet zoo gauw beslist, als men gedacht had, en door een onverwachte vlugge wending, waarop Willem in 't geheel niet bedacht was geweest, had Henri hem eensklaps in zijn macht. Hij zette de knie op Willem's borst en hield zijn polsen zóó stevig omkneld, dat de dorpsjongen zich haast niet verroeren kon. Kreten van verbazing en aansporingen tot Willem om zich toch los te wringen, lokten eindelijk den onderwijzer naar buiten, en op diens bevel liet de nieuwelings zijn vijand los. Daarop zeide Henri, terwijl hij Willem de hand toestak: „Wij zijn aan elkaar gewaagd, Willem. Zullen we niet liever vrienden zijn?“ De toegesprokene zou misschien wrevelig geweigerd hebben, als hij niet den strengen blik van den onderwijzer op zich gevestigd had gezien. Nu durfde hij niet anders dan de hand, die hem gereikt werd, aannemen; maar van harte ging het niet.

Het duurde niet lang, of Henri was op prettigen voet met al de kinderen uit de school; zij merkten wel, dat hij een flinke jongen was, die zich er in 't geheel niet op liet voorstaan, dat hij de anderen in de meeste vakken vooruit was. Alleen Willem kon hem niet best dulden; die was altoos gewoon geweest, dat men hem naar de oogen keek, en maar al te dikwijls had hij misbruik gemaakt van zijn kracht. Ook nu verzuimde hij nooit om Henri een poets te bakken, als hij er kans toe zag, maar gelukkig trok deze het zich niet aan.

Dicht bij de school werd een huis gebouwd; voor en na schooltijd waren daar meestal veel kinderen, die het een of ander gadesloegen of een praatje maakten met de werklieden. Eindelijk was het buitenwerk geheel gereed en werd er een begin gemaakt met het afwerken van het inwendige. In de kamers lagen de vloeren reeds, maar in de breede, lange gang nog niet. Eenige jongens schepten er een bijzonder genoegen in, om van den eenen balk op den anderen springend, de gang door te gaan. Henri van Laren, die vroeger in de stad veel gymnastiek had gedaan, kon het heel vlug en behendig doen; wanneer verschillende jongens tegelijk begonnen, was hij altijd het eerst aan het einde. Dat kon Willem Donkers niet best velen; het hinderde hem geducht, dat die stadsjonker hem zoo in alles de baas was.

Op zekeren namiddag was hij heel vroeg naar school gegaan; hij ging regelrecht naar het in aanbouw zijnde huis, en sprong zoo vlug als hij kon van den eenen balk op den anderen. Hij was er nog niet lang ge-

weest, toen Henri er aankwam en hem al van verre vroolijk toeriep: „Ben je al weer aan den gang, Willem?“

Willem, die zich ten onrechte verbeeldde, dat Henri den draak met hem stak, werd inwendig boos, maar hij wachtte zich wel, het te toonen en antwoordde zoo onbevangen mogelijk, dat hij een van de timmerlui had willen spreken.

„Dan ben je toch wat vroeg,“ hervatte Henri; „het werkvolk heeft immers nog schafttijd.“ Hij was intusschen in het deurkozijn gesprongen, en tegen een der stijlen leunend, vroeg hij: „Zullen we nog eens zien wie 't eerst aan het einde der gang is?“

„O, dat weten we van te voren al wel,“ was het antwoord.

„Nu, dan geef ik je twee balken voor,“ zeide Henri.

„Toe dan maar,“ zei Willem hierop. „Ziezoo, ik ben klaar. Een, twee, drie!“

Eerst leek het of Willem het winnen zou, maar met inspanning van al zijn krachten gelukte het Henri, zijn mededinger in te halen, en juist wilde hij Willem voorbijspringen, toen deze zijn liniaal, die hij tot nog toe in de hand had gehouden, met kracht van zich afwierp naar den kant van Henri. Deze schrikte daardoor, deed een mispas en viel. Ongelukkig kwam hij met het hoofd tegen den kant van een balk terecht, en daardoor bezeerde hij zich zoo erg, dat hij het bewustzijn verloor. Nu was goede raad duur. Willem, die eerst veel lust gehad had, om zich uit de voeten te maken, werd erg ongerust, toen hij merkte, dat

Henri zich niet verroerde. Hij was blij, dat er eindelijk een paar andere jongens aankwamen, en hij vertelde, dat Henri gevallen was en nu in zwijm lag.

„Ga jij je pa halen,” zei een hunner, „dan blijven wij hier zoo lang bij hem.”

Toevallig kwam de dokter juist voorbij; met behulp van een paar mannen werd Henri naar de woning van den onderwijzer gedragen en daar door den geneesheer onderzocht. Gelukkig vond deze den toestand niet gevaarlijk. „De jongen is geschrokken en de pijn, door den val tegen den scherpen balk, komt daar nog bij,” zeide hij. „Over een paar dagen zal 't wel weer in orde zijn; ik zal hem in mijn rijtuig even thuis brengen.”

Het bleek al gauw, dat de dokter de zaak goed had ingezien; drie dagen daarna kwam Henri weer op school, en behalve, dat zijn hoofd hem nog wat zeer deed, scheelde hem niets meer. Maar nu scheen Willem Donkers wel niet erg op zijn gemak. Thuis merkten ze het, en op school ook; hij, die anders altoos heel wat praats had, was nu in 't oogloopend stil.

„Wat scheelt je toch, jongen?” vroeg nu eens deze, dan weer gene; maar 't antwoord was onveranderlijk: „Wat zou me schelen? Schei toch uit met je vragen!”

Den dag, dat Henri weer op school kwam, vermeed hij hem zooveel mogelijk, en dat viel des te meer in 't oog, daar alle jongens zich om den patiënt verdrongen, om hem 't een en ander over zijn ongesteldheid te vragen. „Hoe is het toch gekomen?” vroeg ook de meester: „je bent anders zoo vlug en handig.”

't Was goed, dat niemand op Willem lette; de jongen keek zoo angstig, alsof hij aanstonds zijn vonnis zou hooren.

„Och meester,” gaf Henri ten antwoord, „ik weet het zelf niet; misschien werd ik opeens wat duizelig.”

Nu had het er waarlijk wel wat van, alsof Willem duizelig werd; hij kreeg een kleur als vuur, en toen hij een vraag uit de les moest beantwoorden, stotterde hij, en toch kende hij zijn les heel goed.

Na schooltijd voegde hij zich bij Henri, ofschoon hij een anderen kant uit moest. „Als je 't goed vindt, breng ik je een eindje weg,” zei hij. En toen ze ver genoeg van de anderen waren, bracht hij er met moeite uit: „O, Henri, wat spijt het mij, dat ik zoo gemeen tegen je ben geweest!”

„Wel, zoo kwaad was het immers niet gemeend,” antwoordde Henri vergoelijkend. „Ik ben zelf ook wel eens driftig geweest, en dan weet een mensch niet zoo precies wat hij doet. Denk er maar niet meer aan.”

„Als je eens wist, wat een angst ik heb uitgestaan! Maar 't is mooi van je, dat je niets hebt gezegd. Dat zal ik nooit vergeten!”

Willem heeft woord gehouden, en dat is hem zelf tot voordeel geweest. Hij is een flinke, ferme jongen geworden, die zich niets meer laat voorstaan op zijn verstand of op zijn kracht, en hij en Henri zijn steeds de beste vrienden gebleven.

TITIA VAN DER TUUK.

HET VERBORGEN GELD.

Jan en Albert waren trouwe vrienden. Zij gingen op dezelfde school, zaten in dezelfde klasse en woonden vlak naast elkander. De tuinen achter hun woningen waren door een schutting van elkander gescheiden; maar aan den achterkant was deze schutting zóó laag, dat het den jongens niet de minste moeite kostte, er over te klimmen, en zoo bij elkander te komen.

Meest altijd speelden zij te zamen. Ook gingen zij bijna altijd te zamen naar school en uit de school met elkander naar huis. Op Woensdag- en Zaterdagmiddag speelden zij met elkaar in den tuin van Jan of van Albert, al naar het uitkwam; en daarbij deed hun beider speelgoed dienst. Ja, van sommige dingen, als schop en hark, kruiwagen en meer ander speelgoed, wisten de jongens nauwelijks aan wien het eigenlijk toebehoorde. Als men het hun gevraagd had, zouden zij geantwoord hebben: „Wel, aan ons beiden!” In één woord, de jongens waren onafscheidelijke vrienden. Krakeelden zij al eens een heel enkele maal

over een kleinigheid, dan had dit toch niets te betreffen, en was de twist bijna even spoedig vergeten, als hij begonnen was.

Slechts ééns ontstond er een twist tusschen de beide vrienden, die zeer ernstig was en waardoor hun vriendschap op een harde proef werd gesteld.

Op een morgen scheen Albert iets bijzonders te hebben, want hij wachtte Jan reeds ongeduldig op de straat, toen deze nog lang niet klaar was. Toen Jan eindelijk buiten kwam, vatte Albert hem dadelijk bij den arm en al spoedig hadden de beide jongens het zóó druk, dat zij somtijds tegen de menschen aanbonsden, die zij onderweg tegenkwamen.

Wat was er gaande?

Albert was den vorigen avond op visite geweest bij oom en tante. Bij het heengaan had hij van tante een kwartje gekregen, waarmede hij, naar tante zei, doen mocht, wat hij wilde. Toen had oom schertsend gevraagd, of Albert den volgenden morgen dat geld dadelijk aan suikerballetjes zou versnoepen, waarop Albert gezegd had, dat hij het kwartje zou bewaren, om er iets voor te koopen tegen moe's verjaardag. Dat had oom zoo aardig gevonden, dat hij zijn beurs voor den dag had gehaald en ook een kwartje aan Albert geschonken had. En nicht, die ook in de kamer was, had er nog een dubbeltje bij gedaan. Albert had al dat geld zorgvuldig in een punt van zijn zakdoek geknoopt en was toen naar huis gegaan. Daar had hij van niets gesproken, maar bij het naar bed gaan had hij den zakdoek onder zijn hoofdkussen gestopt. Moe-

der mocht er anders eens iets van bemerken. Des morgens had hij den zakdoek weer bij zich gestoken.

Dit alles vertelde Albert aan Jan, terwijl zij samen naar school gingen. Op een hoek bleven zij staan; Albert haalde den zakdoek voor den dag, knoopte de punt los en liet zijn schat aan Jan zien: twee kwartjes en een dubbeltje.

„Wat wil je nu doen?“ vroeg Jan.

„Ik wil een maasbal koopen voor moe's verjaardag,“ zei Albert.

„Kost die dan zestig cent?“ vroeg Jan weer.

„Neen,“ antwoordde Albert, „een mooie maasbal, zooals ik er in den winkel heb zien liggen, kost vijftien stuivers.“

„Dan heb je niet genoeg,“ zei Jan.

„Dat is zoo,“ was het antwoord, „maar ik krijg iedere week een stuiver van pa; dat geld zal ik drie weken lang bewaren, dan ben ik klaar en kan ik den bal koopen.“

Dat vond Jan een uitstekend plan. Samen liepen zij verder, tot Albert weer begon te spreken.

„Weet je wat het moeilijkste is?“ vroeg hij.

„Wat dan?“ zei Jan.

„Het geld zóó te bewaren, dat niemand het vindt. Ik kan het niet altijd in mijn zakdoek houden, dat is te gevaarlijk. Vind je ook niet?“

Ja, dat vond Jan ook; doch evenmin als Albert wist hij een plekje te bedenken, waar het geld veilig bewaard kon worden.

Maar onder schooltijd schoot hem iets te binnen

en hij wenkte Albert achter den rug van meester om, dat hij er wat op gevonden had. Toen de school uit was en de beide vrienden weder samen waren, zei Jan: „Ik weet een goed plekje voor je geld.“

„Zoo,“ zei Albert belangstellend, „waar dan?“

„Achter in den tuin,“ fluisterde Jan, zoodat niemand hem hooren kon; „achter in den tuin onder den grooten kastanjeboom.“

Dat vond Albert een prachtig idee, en beide jongens zetten het dadelijk in een draf, om onmiddellijk het plan uit te voeren. Een oogenblik later waren zij beiden achter in den tuin van Albert's woning, waar een groote kastanjeboom stond. De jongens hadden een schop uit het schuurtje gehaald, en spoedig was er een gat gegraven, groot genoeg om er een zak met duizend guldens in te verstoppen.

Het geld werd in een blikken trommeltje gedaan. Toen keken de jongens naar alle kanten rond, of niemand hen zag, en werd het doosje voorzichtig in den kuil gelegd. Daarop werd de aarde weder in het gat geworpen en flink vastgetrapt, zoodat er niets van al het gebeurde meer te bespeuren was. De jongens borgen den schop weg en gingen spelen, Albert vol vreugde over het gelukken van zijn plan.

Niemand, meenden de jongens, had er iets van gezien.

Doch daarin vergisten zij zich. Achter de schutting, waarbij de kastanjeboom stond, was een andere tuin, en in dien tuin was juist op dat oogenblik een tuimansjongen aan het werk. Hij had de knapen hooren spreken, had door een reet van de schutting gekeken en gezien, wat de jongens uitvoerden.

Twee dagen later was het Zaterdag en Albert ontving, als gewoonlijk, 's morgens een stuiver van zijn vader. Hij was zoo verlangend, dit geld bij zijn schat te voegen, dat hij daarmede niet tot 's middags wilde wachten. Hij liep den tuin in, haalde de schop uit het schuurtje, liep naar den kastanjeboom en be-

gon haastig te graven. Spoedig had hij weder een gat gemaakt, zoo groot als het vorige; doch het blikken trommeltje vond hij niet. Dat was vreemd! Hij groef nog dieper en schopte de aarde goed uit elkander; maar het trommeltje kwam niet voor den dag.

Albert kon er niet langer aan twifelen: zijn geld was weg!

Jan had op de straat eenigen tijd gewacht, maar toen Albert niet kwam, was hij alleen naar school gegaan. Alle jongens zaten al op hun plaats en de les zou juist beginnen, toen Albert binnenkwam. Hij zag erg rood en gaf geen antwoord op de vraag van meester, waarom hij zoo laat kwam. Meester zag wel, dat er iets aan haperde; maar hij vroeg niet verder en liet Albert naar zijn plaats gaan.

Het werk vlotte bij Albert dien morgen slecht. Jan, die eenige plaatsen van hem af zat, had hem al eens aangekeken; hij zag wel, dat er bij Albert iets aan schortte, maar hij begreep niet, wat dat zijn kon.

Midden onder den schooltijd moest meester even het lokaal verlaten. Alle jongens bleven stil aan hun werk. Daar keek Albert van zijn schrift op en riep, zoo hard dat allen het hooren konden: „dief!“

De jongens keken allen op en zagen naar Albert. Niemand begreep, wat dat beteekende; en Jan evenmin als de anderen. Maar Albert riep weer: „dief!“

„Tegen wien zeg je dat?“ vroeg een jongen.

„Tegen Jan,“ was het antwoord. „Hij heeft het geld van mij, gestolen, dat ik onder een boom begraven had. Hij is een dief!“

Alle jongens keken Jan aan, die van verbazing eerst geen woord spreken kon. Eindelijk bracht hij er met moeite uit: „Dat is niet waar!“

„Wel waar,“ riep Albert. „Jij alleen wist van het geld af; dus jij hebt het gestolen.“

Daar trad meester binnen. Alle jongens bogen hun hoofd weder over de schrijfboeken. Maar nu was het Jan, wiens werk slecht vlotte. De letters dansten voor zijn oogen en het was, of er geen andere woorden in zijn boek stonden dan: dief! dief!

Toen de school uitging, omringden alle jongens van de klasse de beide knapen. Albert moest vertellen; en toen hij uitgesproken had en driftig vroeg: „Zegt nu, wie is de dief?“ toen zeiden verscheidene jongens met volle overtuiging: „Jan!“ Het scheelde maar weinig of een paar sterke knapen hadden Jan aangegrepen, om hem een flink pak slaag te geven. Doch, dat wilde Albert niet hebben.

„Laat hem maar loopen,“ zei hij. „Bemoeit je niet met zoo'n gemeenen dief!“

En alle jongens zeiden: „Wel ja, laat hem loopen, den dief!“ Ze stapten allen met Albert een anderen kant uit en Jan ging alleen naar huis.

Toen hij thuis kwam, ging hij dadelijk naar den zolder, waar zeker niemand hem storen kon. Daar zat hij langer dan een uur. Eindelijk vond zijn zuster, die hem reeds eenigen tijd gezocht had, hem daar stil in een hoek zitten. Op de vraag, wat hem scheelde en waarom hij zijn boterham niet kwam eten, gaf hij alleen ten antwoord, dat hij geen honger had.

Toch ging hij mede naar beneden; maar eten deed hij niet veel en zoodra hij er kans toe zag, stond hij stilletjes op en liep den tuin in. Achter in den tuin ging hij op het gras zitten.

Voortdurend was het hem, alsof hij het woord „dief“ nog in zijn ooren hoorde klinken. Zelden had hij zich zoo onplezierig en verdrietig gevoeld als thans. Hij was ook zeer boos op Albert, die hem zoo valsch beschuldigd had. Nooit wilde hij meer met Albert spelen of iets met hem te doen hebben! Dat was zeker.

Ook Albert had een onplezierigen Zaterdagmiddag. Eerst dacht hij alleen aan het verlies van het geld, maar spoedig begon hij ook het verlies van zijn besten vriend te gevoelen. Hij had speelgoed genoeg, zoowel in huis als in den tuin; maar het spelen vlotte niet. Eindelijk ging hij achter in den tuin onder den kastanjeboom zitten, bij de plek, waar het geld begraven was geweest.

Daar begon hij na te denken.

Heeft Jan werkelijk het geld weggenomen? Deze gedachte kwam bij hem op, en of hij al antwoordde, dat Jan de eenige was, die van het geld afwist, dat hielp niet.

Zou Jan zoo slecht kunnen wezen? vroeg hij weer; en dan was het antwoord: Neen, dat kan niet. En hoe langer hij er over nadacht, hoe meer hij tot de overtuiging kwam, dat zijn vriend onmogelijk tot zulk een slechte daad in staat zou zijn.

Toen kwam het berouw. Als Jan het niet gedaan had, dan had Albert hem valsch beschuldigd. Wat

had hij zijn vriend dan vreeselijk beleedigd door hem een dief te noemen; en nog wel voor de geheele klasse! 't Was verschrikkelijk! Hoe langer Albert daar zat te denken bij den kastanjeboom, hoe meer hij overtuigd werd, dat hij dien morgen zeer leelijk tegenover Jan had gehandeld en hoe meer spijt hij daarover gevoelde.

„Kon ik het maar weer goed maken!“ dacht hij. „Kom,“ zei hij een oogenblik later tot zichzelf, „ik zal Jan gaan opzoeken en hem vertellen, dat ik niet meer geloof, dat hij een dief is; en dan zal ik hem vergiffenis vragen.“

Albert stond op en liep naar de schutting, om in den anderen tuin te zien. Daar zag hij Jan in het gras zitten. Hij riep, maar Jan antwoordde niet. Hij riep nog eens, maar weer deed Jan, alsof hij niets hoorde. Daarop klom Albert over de schutting en liep op Jan toe. Toen zeide hij hem, wat hij vooraf overlegd had: dat hij niet meer geloofde, dat Jan het geld weggenomen had; dat zeker een ander het gedaan had en dat hij erg veel spijt had over hetgeen hij dien morgen had gezegd. Maar o, wat kostte het hem een moeite, om het met Jan weder goed te maken. Jan was erg boos; en dat was geen wonder. Doch toen Jan zag, dat Albert het werkelijk meende, werd hij langzamerhand zachter gestemd, en eindelijk wilde hij Albert wel een hand geven en zeggen, dat hij er niet meer boos over was.

Toen was de vrede hersteld en begonnen de vrienden weder over allerlei dingen te praten; maar na-

tuurlijk in de eerste plaats over het verdwenen geld.

„Wie zou het toch weggenomen hebben?“ vroeg Albert.

„Ik weet het niet,“ zei Jan. „Maar weet je wel zeker, dat het geld weg is?“

„Ja, want ik heb van morgen het gat opengespit,“ antwoordde Albert.

„Heb je wel diep genoeg gegraven?“ vroeg Jan weer.

„Jawel,“ zei Albert, „nog dieper dan toen wij 't geld er in legden; en ik heb de aarde ook goed omgeschud. Ik weet zeker, dat het trommeltje weg is en het geld natuurlijk ook.“

„Ik zou het toch nog wel eens willen onderzoeken,“ hield Jan vol.

„Laten we dan het gat weer openmaken,“ stelde Albert voor. „Maar,“ voegde hij er bij, „we zullen toch niets vinden.“

De jongens klauterden over de schutting, Jan haalde de schop uit het schuurtje en ging ijverig aan het graven. Albert keek toe, doch herhaalde nu en dan, „dat het toch niet helpen zou.“

Maar op eens slaakten beide knapen tegelijk een kreet. Albert bukte en raapte het trommeltje op, dat Jan met zijn schop te voorschijn had gebracht.

„Zie je nu wel!“ zei Jan.

„Hoe is het mogelijk!“ riep Albert vol verbazing uit. „Ik weet toch zeker, dat het er van morgen niet in lag.“

Met een deed hij het trommeltje open. Het geld

lag er in, maar bij het geld.... een stuk papier, waarop wat geschreven stond.

„Dat heb ik er niet in gedaan,“ zei Albert.

„Nee,“ zei Jan, „dat moet een ander er in gedaan hebben. Dat is vreemd, heel vreemd.“

De jongens keken vol verbazing en zelfs een weinig angstig naar het doosje en het stuk papier. 't Was, of er tooverij in het spel was!

Hadden zij achter de schutting kunnen kijken, dan zouden zij daar den tuinmansjongen hebben gezien, die aandachtig door een reet naar hen stond te gluren. Die had er hun wel meer van kunnen vertellen. Die was getuige geweest van het verbergen van het geld; en hij had het dien zelfden dag nog weggenomen. Die was dus de dief geweest! Maar hij had er weinig plezier van gehad. De jongen, die tot nu toe altijd eerlijk was geweest, kon het denkbeeld niet verdragen, dat hij thans een dief was geworden. Het geld brandde hem als 't ware in den zak. Hij durfde er niets van uitgeven; twee dagen droeg hij het trommeltje bij zich. Ook dien Zaterdagmorgen had hij het bij zich, toen hij weder in den tuin achter de schutting werkte. Hij had gezien, dat Albert het gat opgroef en na de treurige ontdekking, dat het geld verdwenen was, zeer ontsteld was heengegaan. Toen had de tuinmansjongen een harden strijd gevoerd; doch het einde was geweest, dat hij stilletjes over de schutting was geklommen, het gat opengemaakt had, het trommeltje er ingelegd en toen de aarde er weder overheen geworpen had. Vooraf

had hij met potlood een paar regels op een stukje papier geschreven en dat bij het geld in het trommeltje gelegd. En thans stond hij achter de schutting vol belangstelling te kijken naar wat de beide knapen deden.

„Maar lees dan toch, wat er op het papiertje staat!“ zei Jan ongeduldig tot Albert.

Albert vouwde het papier open en las:

Een arme jongen had het geld gestolen en was daardoor een dief geworden. Maar hij wil weder eerlijk zijn en het gestolene teruggeven. Wees niet boos op hem!

De beide knapen zijn nooit te weten gekomen, wie de schrijver van het briefje was. Het geld werd niet weder begraven, maar aan de moeder van Jan in bewaring gegeven. Deze hield het, tot Albert zijn geschenk kon gaan koopen.

's Maandagsmorgens vertelde Albert dadelijk aan de schooljongens alles, wat er gebeurd was. Niemand geloofde toen meer, dat Jan een dief was geweest.

De beide jongens bleven vrienden hun leven lang.

J. STAMPERIUS.

In een klein, wit huis, dat voor een groot deel met klimop begroeid was, woonden mijnheer en mevrouw Van Marnsveld met hun eenig zoontje Rudolf, een alleraardigsten jongen met een paar vriendelijke, blauwe oogen, die iedereen open en helder aankeken. Achter het huis was een heerlijke, groote tuin met dikke, oude boomen en daar omheen een sloot met een vonder er over. Die sloot nu scheen voor Dolf een buitengewone aantrekkelijkheid te hebben en geen wonder.

Dolf's vader, die zeeman was, had hem geleerd, van klompen scheepjes te maken. Soms had hij er wel vijf tegelijk, die hij alle in de sloot liet varen. Zijn vriendjes kregen er dan ook een en ze waren het er allen over eens, dat het nergens zoo prettig was om op visite te gaan als bij Dolf Van Marnsveld. Vooral ook vonden zij dat zoo heerlijk, omdat zij nu en dan op mijnheers kamer mochten komen.

In die kamer hingen groote schilderijen met sche-

pen, platen met menschen uit vreemde landen; schelpen waren er, die precies op planten geleken, en kleine scheepjes van fijn, welriekend hout.

In al die zaken stelden zij veel belang, maar het grootste feest was het voor hen, wanneer Dolf's vader begon te vertellen. De jongens hoorden dan over warme landen, waar tijgers en slangen zijn, over boomen, die met de wortels naar boven groeien, over haaien, walvisschen en ijsberen, over het scheepsleven en hoe het gaat als het op zee stormt.

Vader wist hen daarbij zoo te boeien, dat het was, alsof ze den storm hoorden loeien, de golven klotzen, het scheepswant kraken; en boven dat alles uit hoorden ze duidelijk de stem van den kapitein: „Op je plaats, mannen, ieder aan zijn werk!“

Dan kon Dolf zich niet inhouden, sprong van zijn stoel en zeide: „Jongens, die kapitein is mijn vader!“

Met groote oogen keken de jongens mijnheer Van Marnsveld dan aan en riepen: „Als we oud genoeg zijn, gaan we ook naar zee!“

„Kom, kleine zeemannetjes,“ sprak mevrouw, „ga nu maar een spelletje met elkaar doen.“

Ja, dat waren heerlijke uurtjes. Jammer, dat er zoo spoedig een einde aan kwam.

Toen Dolf elf jaar was, kwam hij op zekerem guren Zaterdagmiddag thuis met het bericht, dat hij de eerste van de school was. Hij vloog door de gang om het gauw te vertellen; maar zijn moeder kwam hem met een heel bedroefd gezicht te gemoet en zeide:

„Stil, Dolf, vader is plotseling erg ziek geworden, hou je dus bedaard, jongen.“

Dat was een treurige dag; maar de Zondag was nog veel treuriger.

Een paar malen was Dolf in vaders kamergeweest, doch steeds scheen vader te slapen. Tegen den avond kwam oom, die ook heel bedenkelijk keek, en om zeven uur werd Dolf geroepen.

„Zoo, jongen,“ sprak vader met een zwakke stem, „ben jij daar, kom eens hier!“

Dolf naderde het bed. Wat was vader veranderd, zoo vreemd en bleek!

„Kind,“ sprak hij, „ik ga je voor altijd verlaten, je zult spoedig geen vader meer hebben; dan moet je *alles* voor moeder zijn en haar steunen je leven lang, daarom wees flink en ga boven alles steeds *recht door zee*.“

Toen legde hij zijn hand op het blonde hoofd van zijn jongen, keek hem lang en vriendelijk aan, sprak nog eenige woorden met moeder en oom, en daarna sloot vader de oogen om ze niet weer te openen. Snikkend viel Dolf naast het ledikant op den grond; „o vader, lieve, arme vader!“

Wat volgden er treurige maanden. Het kleine, witte huisje leek nu zoo groot. Met de scheepjes kon Dolf niet meer spelen; als hij ze zag, voelde hij de tranen opkomen.

Moeder zat meestal treurig voor zich uit te kijken en wanneer Dolf dat zag, herhaalde hij soms zachtjes vaders laatste woorden en dacht er over, hoe hij

moeder zou troosten, en hoe hij zijn best wilde doen, even braaf te worden als vader en steeds *recht door zee* te gaan.

Op zekeren zomerdag, ongeveer een half jaar na vaders dood, kwam oom Herman; hij sprak lang met moeder alleen en het eind er van was, dat Dolf naar een kostschool moest. Op het kleine dorpje, waar ze woonden, kon hij niet genoeg vooruitkomen.

Wat viel het Dolf zwaar om afscheid van moeder en het witte huis te nemen, doch hij hield zich zoo goed mogelijk.

De kostschool was een breed, laag huis met een grooten tuin, en mijnheer Taenders, zoo heette de kostschoolhouder, was een vriendelijk man. Hij vroeg Dolf het een en ander en toen oom vertrokken was, nam hij hem mede naar een klasse, waar wel twintig jongens zaten.

Dolf was bijzonder vlug en daarom kwam hij bij jongens van veertien en vijftien jaar, terwijl hij nog maar twaalf was.

Mijnheer Taenders nam hem bij de hand en zeide: „Jongens, hier breng ik Rudolf Van Marnsveld bij jullie; ik hoop, dat je het goed met elkaar zult kunnen vinden, trouwens, daar twijfel ik niet aan. Max, schik eens op en laat Rudolf naast je zitten. Je bent even oud en ik vertrouw het jou toe, hem op de hoogte van onze gewoonten te brengen!“

Daarna knikte mijnheer de beide jongens toe en de les nam een aanvang.

Wat voelde Dolf zich verlaten! Hij keek eens naar

al die vreemde gezichten. Sommigen keken naar hem, doch de meesten letten op. Dolf trachtte dit ook te doen, doch het was hem eerst onmogelijk. Telkens dacht hij weer aan moeder en aan het vriendelijke, witte huisje terug en soms scheelde het weinig of de tranen sprongen hem in de oogen.

Eindelijk werden de boeken opgeruimd, de lesse-
naars met veel geraas dicht gemaakt, en de jongens stormden den tuin in.

Een lange, blonde krullebol kwam naar Dolf toe en zeide: „Speel je mee? maar wacht, eerst moet je onze namen weten. Ik heet Harry Van Daveland, daar staat Sam Rozenstein naast Leo de Groot, verder Richard Van Leeuwen en hier komt Max Van Doorenwaert aan, een knappe jongen. Je hebt naast hem gezeten, weet je wel? Hij was de jongste van ons allen; nu ben jij het. Hij is de eerste van de klasse en dat wil hij ook gaarne, want hij kan niemand boven zich velen. Mijnheer Taenders zegt, dat hij te veel eerzucht heeft.“

Max naderde Dolf en keek hem met zijn groote, donkere oogen lang aan.

„Precies zulke oogen als vader,“ dacht Dolf en op hetzelfde oogenblik hield hij van Max en hoopte, dat hij een vriend van hem zou worden.

Er werd gespeeld, gegeten, gewerkt en Dolf begon zich al wat thuis te gevoelen. Hij sliep met tien andere jongens in een groote kamer. Den eersten avond kwam mevrouw Taenders hem nog eens toedekken en gaf hem een kus ook.

„Dat doet mevrouw met alle nieuwelingen,“ fluis-
terde Sam Rozenstein Dolf in. „Mevrouw denkt zeker, dat alle nieuwe jongens naar huis verlangen; doe jij dat ook?“

„Ja zeker!“ antwoordde Dolf en deed toen of hij ging slapen; want hij voelde de tranen weer opkomen en wilde niet, dat de andere jongens dat zagen.

Na eenige weken vond hij het heel prettig op school en schreef opgewekte brieven aan moeder; misschien zou hij de volgende week wel de eerste zijn, hij geloofde het wel.

De jongens begonnen veel van hem te houden, alleen Max Van Doorenwaert niet.

„Weet je, waarom Max niet van je houdt?“ vroeg Sam.

„Nu?“

„Omdat je even knap bent als hij; hij zal het niet kunnen verdragen, dat jij nommer één wordt; maar overigens is hij de aardigste jongen van de geheele school,“ bekende Sam eenvoudig.

Dolf begreep dit nu ook en het speet hem erg.

Achter de speelplaats bevond zich de groentetuin. Het was den jongens verboden, in dien tuin te loopen.

Op zekeren morgen stonden Max, Sam, Dolf en een andere nieuweling, Johan Brevet, voor het hekje, dat de verboden plek van de speelplaats scheidde.

„Kom, niemand ziet ons,“ sprak Sam, „laten we er ingaan. Als we gesnapt worden, staat er het verlies van het klassennummer op, maar het is er alleraardigst. Aan het eind van den tuin is een laag

muurtje en als men daar over kijkt, ziet men al de menschen op straat.“

Sam holde vooruit en de drie andere jongens volgden hem dadelijk. Ze hadden een plezier van belang. Ze gooiden erwten en kruisbessen op de menschen, die in het straatje liepen en dan verbaasd keken, waar die dingen toch vandaan kwamen; want de jongens zorgden wel, dat zij verborgen bleven.

„Daar gaat de bel!“ riep Max verschrikt en meteen holden ze alle vier den tuin door, de speelplaats over en het lokaal in. Mijnheer Taenders stond met een ernstig gezicht naast een der andere onderwijzers en sprak: „De tuinman vertelde mij zoo juist, dat er vier jongens in den verboden tuin zijn geweest; wie waren dat? Je weet, welke straffen er op staan: twee weken op de strafbank zitten en het verlies van een klassennummer; toch vertrouw ik er op, dat de schuldigen bekennen zullen.“

Max, Dolf en Sam staken dadelijk den vinger op en toen Johan Brevet aarzelde, stootten de anderen hem aan en fluisterden: „Vooruit, jij ook!“

„Zoo, zoo!“ hernam mijnheer, „Max en Sam zullen de straf ondergaan; maar Dolf en Johan niet, omdat zij het nog niet wisten; doch past nu op, dat het niet weer voorkomt. Naar de achterste bank Rozenstein en Van Doorenwaert.“

„Wat komen die er gemakkelijk af!“ fluisterde Sam, terwijl hij op Dolf en Johan wees.

„Ja, dat is natuurlijk weer een bof!“ mompelde Max, terwijl hij koppig naar de strafbank strompelde.

„Nee, Rudolf, blijf jij maar zitten, jij krijgt geen straf,“ sprak mijnheer, toen Dolf ook opstond.

„Mijnheer, ik hoorde, dat Sam zeide, dat het niet mocht en dat er straf op stond, dus nu verdien ik die ook!“

„Ja, ga dan ook maar op de strafbank zitten,“ hernam mijnheer. „Johan Brevet, wist jij het ook?“

„Nee, mijnheer, secuur niet!“ jokte Johan.

„Het spijt me voor je, Rudolf,“ vervolgde mijnheer, „je waart anders deze week de eerste geweest. Maar je bent toch een echt zeemanskind en gaat *recht door zee*. Dacht je wel, dat je zoo vooraan zoudt zitten?“

„Ja, mijnheer,“ antwoordde Dolf.

„Dat komt nu van de ongehoorzaamheid!“ zeide mijnheer, maar keek toch lang niet onvriendelijk.

„Wat is die Johan een valsche jongen, hé?“ fluisterde Sam.

„Ja,“ antwoordde Max, „maar Dolf is een kraan, hoor, dat vergeet ik nooit.“

„Hoorde je wel, Max, dat hij deze week boven je was?“

Max kreeg een kleur als vuur en zeide: „Nu, hem gun ik het voortaan!“

Toen de andere jongens weg waren en Dolf en Max alleen bleven, gaf Max Dolf een hand en zeide: „Je bent erg dapper. Hoe durfde je het te zeggen en je wist de straf!“

„Ja, een oogenblik meende ik niets te zeggen, omdat ik zoo hoopte nummer één te zijn, maar toen dacht ik aan vader.“

„Hoe zoo?“

„Vóór mijn vader stierf, zeide hij: „Jongen, wees lief voor moeder en ga altijd *recht door zee!*“ Vader was zeeman, weet je... meer kon Dolf niet zeggen. Ook Max kreeg een vreemd gevoel in zijn keel en zweeg. Eindelijk zeide hij: „Willen wij voortaan als goede vrienden recht door zee gaan?“

Sedert dien tijd waren Max en Dolf de beste vrienden van de wereld; jongens, die op elkaar bouwden, die voor hun meening uit durfden komen en altijd de partij der verdrukten kozen.

Toen ze mannen werden en met hun vrouwen en kinderen bij Dolf's moeder in het kleine, witte huisje logeerden, vertelden ze nog dikwijls van hun schooltijd en hoe zij zulke beste vrienden waren geworden, en dan voegde Max er bij, terwijl hij Dolf lachend aankeek: „Ja, kinderen, je moet het leven maar beschouwen als een groote, onmetelijke zee, en je scheepjes er recht door heen sturen. De rechte weg is de kortste en... de beste ook.“

TRUIDA KOK.

IN DUIZEND VREEZEN.

Op een mooien Zondagmiddag in Augustus ging Sipke Kielstra met zijn kameraad Gerrit Beertsen naar de zee. 't Was warm, heel warm weer. Een licht koeltje woei uit den wal en deed kleine, dartelegolfjes over het watervlak dansen, die glinsterden en schitterden in den helderen zonneschijn, om er de oogen voor dicht te knippen. Dicht bij het strand, wiegde een boot zachtjes op de zwakke deining. 't Was een visschersboot, die zooals heel vaak gebeurt, daar was achtergelaten, om den volgenden ochtend, wanneer de visscher zijn netten kwam ophalen, weer gebruikt te worden.

„Hè,“ zegt Gerrit, „we moesten gaan bootjevaren! 't Is zulk mooi weer. Zouden we er bij kunnen komen?“

„Nou, ik weet het niet; maar we kunnen het proeven,“ antwoordt Sipke. „Vooruit dan maar!“

En hij en Gerrit beginnen zich te ontkleeden. Alles gaat uit, tot zelfs het hemd. Van de kleedingstukken

wordt een bundeltje gemaakt, dat op den schouder wordt gedragen, en „plons!“ gaat het de zee in.

„Ho, wacht!“ roept Sipke, „daar zouden we mooidom doen. We moeten een stok hebben, om de boot voort te schuiven.“

En hij maakt rechtsomkeert, gaat naar den wal en komt een poosje later terug met een langen staak, dien hij van het hekwerk heeft getrokken, dat een weiland afsloot. Dat is niet heel braaf, Sipke! Doch Sipke had geen tijd om daarover na te denken.

De weeke kleibodem maakt hun 't gaan in 't water tamelijk lastig en slechts zeer langzaam gaan zij voort.

„Ik geloof niet, dat we er komen, Sipke!“ zegt Gerrit, „kijk eens!“

En waarlijk het water staat hem tot vlak onder de armen.

„O, makkelijk, we zijn er dadelijk, nog maar een klein eindje!“ roept Sipke. En Gerrit gaat weer langzaam voort.

„Ha, ha! ik heb 'em!“ klinkt het, en Sipke slaat zijn handen aan de boot. „Kom, Gerrit! laat ik je er maar eerst in helpen.“

Met veel moeite gelukt het den beiden jongens eindelijk in de boot te komen; — ze lag zoo hoog op 't water en de jongens stonden er zoo diep in, weet je! — Vóór in de boot staande, palmt Sipke het ankertouw in, trekt het lichte ankertje zonder groote moeite uit den grond en legt het vóór in de boot, waarna hij deze door middel van den meegebrachten stok voortduwt.

„Jongen, dat gaat toch erg plezierig!“ roept Gerrit, die op het achterbankje heeft plaats genomen en grinnikt van de pret.

En het is ook heel plezierig. Zoo bij heerlijk zomerweder in een bootje rond te dobberen is een waar genot!

„Nu zullen we eens een goed eindje naar zee varen,“ zegt Sipke en met flinke zetten voert hij de boot voor den wind af, steeds verder van het strand.

„Zouden we niet haast teruggaan?“ vraagt Gerrit in 't laatst, die een beetje bang begint te worden, nu ze zoo heel ver van den wal geraken.

„Nog een klein eindje,“ antwoordt Sipke en hij wil nog eenige forsche duwen doen. Nu, de boot snijdt dan ook vlug door 't water, want die Sipke is een sterke, pootige jongen voor zijn jaren. Hij krijgt er hoe langer hoe meer schik in.

„Wacht, daar zal hij hem nog eens een goeie geven, vooruit...“

Wat is dat? Onze schipper tuimelt eensklaps hals overhoofd achter in de boot, de stok, die in de weeke klei blijft vastzitten, ontglipt aan zijn handen, de boot schiet voort, en daar drijven nu de twee zeelui, zonder mast, zonder roer, zonder riemen of schuifhout, op de wijde vlakte.

Sipke, die spoedig weer is opgekrabbeld, staart met wanhopigen blik naar den stok, waarvan hij hoe langer hoe verder verwijderd geraakt.

En Gerrit kijkt niet minder benauwd, en roept half schreiend uit: „O, Sipke! wat doen wij nu?“

„Ja, dat weet ik niet; maar 't ziet er gek uit!“
is 't antwoord.

„We komen *nooit* weer aan den wal, Sipke!“

„'t Kan best zijn; met dezen wind ten minste drijven we hoe langer hoe verder zee in. Wacht, daar zal ik toch op passen!“

En Sipke gaat vóór in de boot en werpt „plomp!“ het anker overboord.

„Ziezoo, nu blijven we tenminste waar we zijn. En verder moeten we het maar stilletjes afwachten.“

„O, Sipke! wat zal er van ons worden? Hoe zal 't gaan, als wij van avond niet thuis komen? Ik spring er uit! Ik *moet* naar den wal!“

„Dat *kun* je niet, jongen. Je staat er hier lang onder. Kijk we eens een eind van 't land zijn! Trek je kleeren maar weer aan, dat is beter.“

„'t Is *jouw* schuld, wat doe je ook zoo ver te gaan! Och, och! was ik maar weer bij moeder!“

„Houd toch op, met je geschreeuw! Ik wou ook, dat het niet gebeurd was; maar wat geeft het?“

Schreiende kleedt Gerrit zich, zet zich weer op het bankje neer en tuurt maar al naar het strand. Sipke vindt er ook niet de minste aardigheid meer in, in de boot te zitten. Zijn hartje klopt onrustig. 't Is daarbinnen bij hen lang zoo kalm niet, als buiten in de lucht en op de zee. De avond begint langzamerhand te vallen, de zon duikt welhaast in de glinsterende baren onder.

„Moeten we hier nu vannacht maar zoo blijven?“ vraagt Gerrit.

„Ja, weet *jjj* er wat anders op? Als de wind maar naar zee liep, dan dreven we vanzelf naar den wal!“

„Ja, maar wanneer zal hij dat doen? Dat kan nog wel twee dagen duren!“

Langzaam breidt de duisternis zich over de Zuiderzee uit. Het windje gaat meer en meer liggen. Stil, doodstil wordt het. Alleen het zachte gekabbel van de golfjes, die tegen de boot komen lekken, en het schrille gekrijsch van een zeemeeuw verstoren nu en dan de doodelijke stilte. De sterretjes komen en blikken zoo vredig naar beneden, als hadden zij nooit onrust en angst gekend. De beide jongens hooren of zien echter weinig van dat alles; ze zijn te veel met vrees en zorg vervuld, om op het kalme lied der baren of op het lieflijk geflonker van den sterrenhemel acht te slaan.

Ze vlijen zich eindelijk languit naast elkander in de boot neer en pogen elkander te troosten. Doch dit lukt maar half. Elk der troosters behoeft zelf te veel troost, om den ander te kunnen bemoedigen. Af en toe verbreekt zelfs een half gesmoorde snik hun woorden.

Ten langen leste vallen zij in slaap.

Ze zullen ongeveer een paar uur gesluimerd hebben, als beiden eensklaps door een doffen slag verschrikt ontwaken.

Ze luisteren een paar minuten, niet wetende, wat hen heeft gewekt, als zij op eenmaal door een rossen bliksemstraal half verblind worden en bijna op hetzelfde oogenblik rolt een ratelende donderslag door

het luchtruim en rommelend weergalmt het vreeselijke geluid over de stille wateren.

Sipke en Gerrit geven een gil van ontzetting en grijpen vertwijfelend elkander vast.

„O, hemel! nu moeten wij vergaan!“ kermt Gerrit en „vergaan!“ gilt Sipke hem na.

Eenige oogenblikken duisternis en stilte, en... weer klieft een bliksemstraal de wolken, gevolgd door een donderslag, heviger dan die van zooeven.

Stom van schrik zitten de jongens terneêr.

„Hoor, wat een geruisch, daar in de verte! Wat zou het zijn?“ vraagt Gerrit.

„Ik weet het niet,“ antwoordt Sipke bevend, en dringt zich nog wat dichter tegen zijn makker aan.

Daar zet weder een vreeselijk licht den ganschen hemel in vuur, onmiddellijk door een allerhevigsten

donderslag gevolgd, een loeiende stormvlaag werpt de boot bijna op zij en de regen, door den storm voortgezweept, valt in stroomen neer.

De jongens schreeuwen het uit van angst, knijpen de oogen dicht, om maar niets van al het verschrikkelijke te zien en kruipen vóór in de boot onder de bank. Zij zijn te verslagen om nog te kunnen weklagen. In een oogwenk zijn zij door en door nat.

De golven, door den stormwind opgejaagd, rijzen als heuvels omhoog, doen de boot in dolle sprongen op en neder dansen en spatten hun schuim aan alle zijden over de boorden. En ondertusschen volgen daarboven weerlicht en donderslag elkander op, haast overstemd door het geweld van wind en zee.

Niet heel lang duurt het, of in de boot staat wel een halve voet water, dat klotsend om de beenen der jongens golft. Daardoor krijgt Sipke eindelijk zijn bezinning terug.

„Als we dat water niet wat uit de boot zien te krijgen, gaan we nog zinken ook!“ zegt hij rillend van koude tot Gerrit. „Kom, neem je pet, en schep wat je kunt!“

Gerrit kruipt onder de bank vandaan en wil zich oprichten.

Klets! daar rolt hij omver, voorover in de boot in het water.

„Pas op, Gerrit, pas op! Ga op de knieën liggen of je raakt overboord! Kijk zóó! en vlug aan 't scheppen!“

Gerrit volgt het voorbeeld van zijn makker, die op de knieën liggende al zijn best aan 't uithoopen gaat.

Het water in de boot vermindert wel niet snel, want och! in een pet houdt men niet veel, en gestadig komt er weer regen- en zeewater bij, maar onder de drukke bezigheden vergeten zij bijna angst en gevaar; ook worden de verkleumde ledematen weer eenigszins warm. Nog altijd blijft de storm voortwoeden, langzaam en regelmatig rijst en daalt thans de boot op den rug der baren. Als een bliksemstraal voor een oogenblik vèr den omtrek verlicht, zien de jongens, hoe de golven met wit en vlokkig schuim zijn gekroond en hoe de boot soms als tusschen twee bergen schijnt te liggen. Koude huiveringen grijpen hen aan, als zij bedenken, hoe zij in die donkere, kokende diepte wel eens konden omkomen. Eindelijk breekt de lucht in het westen, het onweder zakt af, en ook de wind gaat langzamerhand liggen.

„Goddank!“ roepen Sipke en Gerrit tegelijkertijd, „Goddank, de storm bedaart. Nu nog een poosje flink aan het hoozen, dan zullen we het water er wel weer uitkrijgen!“

En met vernieuwde krachten wordt het werk voortgezet.

Als zij er mee klaar zijn, begint in het oosten het eerste morgenlicht aan te breken.

„Gelukkelig, het begint dag te worden,“ zegt Sipke. „Houd maar op, Gerrit, het kan nu wel.“ En hij zet zich op de bank neer om uit te rusten.

Gerrit doet evenzoo.

Meer en meer neemt het licht aan de oosterkim in sterkte toe. Het land wordt weer zichtbaar.

„Zie,“ roept Sipke met een vreugdeschreeuw uit, „zie, de wind waait recht naar het strand toe! Nu moeten we weg.“

Vlug gaat hij vóór in de boot en haalt uit alle macht het ankertouw in.

„Hoezee!“ roept Gerrit en „hoezee!“ roept Sipke ook, als hij het anker eindelijk binnen heeft.

De boot giert dwars op den wind en drijft snel voort, op het strand aan. Een kwartier later stoot zij tegen het zand en de beide jongens springen er met een luid „gered!“ uit.

Om de boot bekommeren zij zich niet. Zoo snel als hun beenen hen dragen kunnen, loopen zij naar huis.

Dat zij daar nog geducht knorren kregen, bekoef ik niet te zeggen. Evenmin, dat zij voor langen tijd allen lust om te gaan bootjevaren verloren hadden. Ze hadden dan ook braaf leergeld betaald!

A. RENGERSEN.

DE MEEDOOGENLOOZE RAT.

Er is bijna geen dier, dat over het algemeen zoo diep veracht, ja verafschuwd wordt, als de rat, die vaalgrijze, schuwe, sluipende schuur- en krotbewoner. Toch is deze verachting niet verdiend. Zeker, de rat met zijn half haarlooze huid en veel te langen staart, is een leelijk, onbehaaglijk dier. Maar is het niet klein-geestig, aan het uiterlijk te blijven hangen? En, wat innerlijke hoedanigheden betreft, staat de rat niet laag, maar integendeel hoog in de rij der dieren. Vooreerst is zij vlijtig, en zorgt vooruit, gelijk de mier en het nijvere bijtje dit doen. Een grooten voorraad levensmiddelen kan men bij en om de woning eener ratenfamilie vaak opgestapeld vinden. En dan, — natuur-onderzoekers beweren, dat de rat, als zijn vader en moeder oud zijn geworden, het voedsel voor hen zoekt, en hen met liefderijke zorgen omringt. Welk ander dier ziet men zoo iets doen? Er zijn zelfs *mensen*, die, als hun ouders zwak en ziek en hulp-behoevend zijn geworden, hen overlaten aan hun lot,

of hun ten minste niet dan met tegenzin hulp en steun verleenen. Maar dat zijn slechte, ontaarde menschen en van zulken spreken wij liever niet.

Spitsneusje was een jonge rat, die met haar moeder, Strompelpootje, samenwoonde. Strompelpootje was al heel, heel oud en erg gebrekkig. Zij kon niet goed meer zien, niet goed meer hooren, en loopen kon zij haast heel niet meer. Maar Spitsneusje was jong en vlug, en het viel haar niet moeilijk, in het onderhoud van haar en haar moeder te voorzien.

Dat wil zeggen: het viel haar niet moeilijk dit te doen, zoolang haar moeder, hoewel zwak en gebrekkig, gezond mocht blijven. Maar op een morgen was Strompelpootje ziek.

„Spitsneusje,“ zei ze tot haar dochter, „je moest het werk maar laten rusten en bij me blijven. 'k Heb zoo'n hoofdpijn en ben zoo duizelig; ik wil liever niet alleen zijn vandaag.“

„Heel zeker zal ik u niet alleen laten, beste moeder!“ antwoordde Spitsneusje. „Dat zou 'k niet doen, al was het nóg zoo noodig, dat ik uit werken ging! En gelukkig is het *niet* noodig. 'k Heb een goeden voorraad tarwe, rogge en erwten bijeengezameld, en al een paar dozijn eieren ook; het hindert volstrekt niet, dat ik een paar dagen bij u thuis zal moeten blijven. Alleen hoop ik maar, omdat ziek wezen zoo onplezierig is, dat u heel gauw weer beter zult zijn!“

Spitsneusje bleef dus thuis dien dag. En den volgenden dag bleef ze weer thuis en den daarop volgenden weer; en Spitsneusje bleef thuis, volle drie

maanden. Toen was haar moeder, hoewel nog uiterst zwak, de eigenlijke ziekte te boven. Maar...de voorraad eieren, tarwe, erwten en rogge, waar we Spitsneusje zoo op hoorden roemen, was in dat tijdsverloop ook tot den laatsten korrel verbruikt. En het was inmiddels winter geworden, een koude, strenge winter met bergen sneeuw, zoodat daar buiten geen enkel korreltje te vinden was,

„Spitsneusje,” zei de moeder, „ik heb trek in mijn ei. Wil je 't eens gauw voor me krijgen, lieve?”

Spitsneusje had voor haar moeder de toenemende armoede verborgen gehouden. „Wat helpt het,” had ze gedacht, „dat moeder daar ook over treurt? Er is toch niets aan te veranderen!” Wat haar zelf betreft, zij had in al dien tijd geen ei geproefd; had zich ook sinds langen tijd reeds de erwten en graan-korrels heel spaarzaam toegemeten; en de twee laatste dagen waren bepaald vastendagen voor haar geweest. Maar wat was deze ellende, vergeleken met die, dat ze nu haar moeder niet geven kon, wat ze vroeg?

Spitsneusje stond voor het leger der zieke, en wilde haar vertellen, dat er geen ei meer was, maar kon niet spreken.

„Kom, beste kind,” zei Strompelpootje verwonderd, „ik voel me van morgen zoo bijzonder frisch: geef gauw het ei, dan sta ik op, en we gaan samen een kleine wandeling doen.”

„Moeder,” stamelde Spitsneusje nu, „er zijn geen eieren meer.”

„Niet?” zei Strompelpootje vroolijk. „Ik vergat, dat ik zooveel weken ziek ben geweest, en dat de grootste voorraad eindelijk uitgeput raakt. Geef me een paar dozijn erwten, kind, voor mijn ontbijt; dat is even goed.”

„Er zijn ook geen erwten meer, moeder.”

„Tarwe dan?”

„Ook niet.”

„Rogge?”

„Geen korreltje.”

Nu begreep Strompelpootje, hoe de zaken stonden, en loosde een diepen zucht. „Arm kind!” zei ze, „ben je daar de laatste dagen zoo mager van geworden? Sinds hoelang heb jij zelf gevestigd?”

„O!” riep Spitsneusje, „mij zal 't geen kwaad doen!”

„Dat zal het wél!” zei de moeder. „Loop gauw naar 't veld en haal wat koren; ik kan nu best weer een uur of wat alleen zijn.”

„Maar moeder, 't is winter...”

„Och, da's waar! Terwijl ik ziek was, heeft de tijd niet stilgestaan, hoe kon ik dat vergeten? Weet je wát, beste kind? Ga 't veld in, en zie de woning te vinden van een andere rattenfamilie. Licht heeft die een grooter voorraad verzameld, dan ze voor eigen gebruik nodig heeft. Zeg, hoe de zaken hier staan, en men zal je graag van den overvloed wat mededeelen.”

„Kan ik u heusch zoo lang alleen laten, moeder?”

„Heusch kind, met alle gerastheid. Als 't nodig is, kun je wegblijven tot van avond.”

Spitsneusje schikte in de gauwigheid alles, zooveel ze kon, om het haar moeder gemakkelijk te doen hebben gedurende haar afwezigheid, en spoedde zich toen heen.

Geruimen tijd dwaalde zij rond, eer een rattenwoning te bespeuren viel. En toen zij er eindelijk een gevonden had en die haastig was binnengestapt, zag ze wel, dat daar geen hulp te wachten viel. Twee hoogbejaarde ratten zaten naast elkaar, de een al meer hulpbehoevend dan de ander; en er was niets dan een heel jeugdige kleinzoon, om voor zichzelf en die twee oudjes den kost te winnen. Toch vertelde Spitsneusje, in hoe treurige omstandigheden zij verkeerde, en vroeg, of men haar niet een rijken natuurgenooot noemen kon, bij wien een bede om bijstand op haar plaats zou wezen.

„O!“ zei Stompoor, zoo heette de jonge rat, „het huis van een rijke kan ik je gauw genoeg wijzen! Ginds, in die groote schuur, woont Al-voor-zich. Die is zoo rijk... zoo rijk...! Bergen van eieren en boonen en erwten en graan liggen rondom haar woning opgestapeld. Maar nog grooter dan haar rijkdom, is haar gierigheid. Je bent knap, als je haar tot het afstaan van één enkelen graankorrel bewegen kunt.“

„O!“ zei Spitsneusje, „dat zal wel gaan! Als ik haar vertel, hoe lang moeder ziek is geweest, en dat behoorlijk voedsel onontbeerlijk is voor haar herstel, zal ze zóó hardvochtig niet zijn, of ze zal graag wat van haar overdaad aan ons afstaan.“

„Ik help het je wenschen!“ zei Stompoor, en welge-

moed stapte Spitsneusje op de haar aangeduide woning toe.

't Was, zooals Stompoor gezegd had: de voorraad levensmiddelen, bij en om Al-voor-zich's woning opgestapeld, was kolossaal.

Al-voor-zich was een kleine, magere rat, met vooruitstekende tanden en half dichtgeknepen oogen.

„Moeder!“ zoo sprak Spitsneusje, met heur vriendelijkst stemmetje haar aan, „ik kom met een nederig verzoek. Voor moeder en mij hangen leven en dood er van af, dat het ingewilligd wordt. U kost die inwilliging niets, dan een klein deel van het volstrekt overtollige, dat ik hier om uw woning zie saamgepakt,“ en Spitsneusje vertelde, met roerenden eenvoud en vaak haperende stem, van de ziekte harer moeder, en van het volslagen gebrek aan alle levensmiddelen, als natuurlijk gevolg daarvan.

Al-voor-zich had koel en onverschillig zitten luisteren.

„Waarom,“ vroeg ze, toen Spitsneusje alles had verteld, „waarom niet grooter voorraad voor den winter bijeengebracht? Je wist toch, dat je moeder ziek kon worden?“

„O!“ zei Spitsneusje, „'k heb altijd gewerkt van den morgen tot den avond. Bedenk toch, dat ik nog zoo jong ben, en dat ik er heel alleen voor sta!“

„Dat laatste had je zelf moeten bedenken, toen het nog tijd was,“ gromde Al-voor-zich.

„Maar, goede vrouw, ik heb het bedacht!“ schreide Spitsneusje, en vouwde smeekend haar voorpootjes

samen. „Geloof me toch: geen uur, geen minuut heb ik verloren laten gaan! Ik heb....“

„Jij hebt in allen gevalle niet gezorgd, zooals je zorgen moest,“ viel de meedoogenlooze in. „Scheer je weg! Als ik alle nietsdoeners van mijn voorraad mee wou deelen, zou ik per slot van rekening zelf op den bedel mogen gaan.“

„Maar...“

„Scheer je weg! zeg ik je.“ En met haar scherpe tanden Spitsneusje bij het oor grijpende, sleurde Al-voor-zich haar voort tot buiten de schuur.

Daar stond die arme. Een paar groote bloeddrops, — want haar oor was door-en-door gebeten en ingescheurd, — vielen naast haar in de sneeuw, waar zij een paar donkerroode plekje teekenden. „Had ik ooit gedacht,“ zuchtte zij, „dat er zulke schepsels in de wereld waren?!“

Maar eensklaps hief zij snel het kopje weer op. „Zal ik hier staan treuren en klagen,“ dacht ze, „en moeder laten hongerlijden?“ En met vluggen stap spoedde zij zich verder.

Het duurde niet lang, of ze vond weer een andere rattenwoning. De familie, die daar woonde, was niet rijk, maar had toch een behoorlijken wintervoorraad bijeen kunnen zamelen; en toen Spitsneusje een half uur later thuis kwam, had zij eten in overvloed voor haar en haar moeder, en de vergunning om nieuwen voorraad te komen halen, zoo vaak dat noodig zou zijn.

’t Was een jaar later. Al-voor-zich had aan haar

grooten voorraad gedurende den zomer nog nieuwen voorraad toegevoegd. Heele hoopen erwten, boonen en graan versperden haar bijna den toegang tot haar woning. „Wat ben ik toch rijk!“ verkneuterde zij zich elken keer, dat ze er tusschen door moest kruipen, „wat ben ik toch rijk!“

Maar daar kwam op een morgen Fik, de hond van den hoevenaar in de schuur. Toen hij in het hoekje kwam, waar Al-voor-zich haar woning had, begon hij te grommen, te snuffelen en te blaffen en vond weldra de rattenwoning.

„O wee!“ zuchtte Al-voor-zich, „dat loopt verkeerd!“

En het liep verkeerd. De hoevenaar, opmerkzaam geworden door het blaffen van zijn hond, kwam ook naar dien hoek, en met één oogopslag had hij nu gezien, wat de woede van zijn Fik gaande maakte. Hij haalde een hooivork; en den met zorg vergaderden voorraad van Al-voor-zich strooide hij links en rechts om zich heen. Onze rat mocht heel blij zijn, dat ze, door een overhaaste vlucht, het leven nog redde.

Daar stond nu, op haar beurt, de hardvochtige Al-voor-zich alleen en hulpbehoevend in de kou. Want het was een gure, mistige dag, juist als die, waarop Spitsneusje een jaar geleden bij haar kwam, en, evenals toen, lag ook de sneeuw weer een halven voet hoog.

Al-voor-zich wist, waar Stompoor en zijn ouders woonden. „Daar zal ik heengaan!“ dacht ze. „Misschien hebben die lui wel een paar korreltjes tarwe of rogge te missen, en in allen gevalle zal ik er een schuil-

plaats vinden tegen de kou. Want hier, zoo in de open lucht, is het niet uit te staan! Vóór 't avond is, zou ik bevroren zijn, dat weet ik zeker!"

Al-voor-zich strompelde dan, bevend en bibberend, naar de kleine armelijke woning.

"Mijn hemel!" riep Stomploor, die haar zag naderen, "ginds komt Al-voor-zich! Wat zou *die* van ons willen?"

"Ze zal komen vragen," giste de oude vrouw, "of wij met die felle kou, ook gebrek hebben aan het een of ander."

"Dat kun je begrijpen!" zei Stomploor. "U hebt haar nooit gezien en nooit met haar gesproken, moeder; anders zou zulk een gedachte u zeker uit het hoofd zijn gebleven!"

Inmiddels was Al-voor-zich in hun woninkje aangekomen.

"O," kermde zij, "helpt me toch! Lieve vrienden, helpt me toch! 'k Had, als je weet, zoo'n mooie woning en zoo'n heerlijken voorraad; en nu heeft me die leelijke boer mijn woning onderstboven gehaald, mijn voorraad vernield, en het scheelde geen haar, of met zijn hooivork had hij me doodgeslagen. Helpt me daarom toch! Lieve vrienden, helpt me toch!"

"Jou helpen?!" zei Stomploor. "Jóu, die in je heele leven *niemand* hebt willen helpen?!.. maak, dat je onze deur uitkomt, en zorg, dat ik je er nooit meer binnen zie, of 't zal je rouwen!"

"Foei, Stomploor!" zei de oude vrouw, toen Al-voor-

zich zuchtend en kermend was heengegaan, "dat is nu toch niet mooi van je! Eten konden we haar niet geven, daartoe hebben we het beetje, dat in voorraad is, te noodig voor onszelf; maar je hadt haar toch kunnen toestaan, zich eens flink bij ons te warmen.

"Praat er me niet van, moeder!" zei Stomploor, wien nog van boosheid de haren recht overeind op den rug stonden. "Praat er me niet van! 'k Had werk genoeg om bedaard te blijven, en haar niet bij 't oor het huis uit te sleepen, zooals zij het verleden jaar dat arme Spitsneusje heeft gedaan!"

Dienzelfden dag, laat in den namiddag, zei Spitsneusje tot haar moeder: "We hebben van alles zoo'n mooien voorraad, en ginds, bij Stomploor, hebben ze haast niets, vindt u goed, moeder, dat ik aan die luitjes wat erwten en boonen ga brengen, en dat ik zeg, dat Stomploor een nieuwe bezending bij ons mag halen, zoodra deze verbruikt is?"

"Zeker, kind," zei Strompelpootje, "dat vind ik opperbest. Ga er dan maar gauw mee op weg, anders ben je vóór den avond niet terug."

Spitsneusje pakte nu in alle haast zooveel boonen en erwten bij elkaar, als ze dragen kon, en stapte het huis uit, recht in haar schik, dat ze ginds, aan Stomploor en zijn ouders zulk een heerlijke verrassing bereiden kon.

Nog maar korten tijd was zij heengegaan, of Strompelpootje, die tot tijdverdrijf af en toe een erwt zat te peuzelen, zag een rat haar woninkje binnentreden.

Strompelpootje, half blind zooals we weten, kon niet onderscheiden, of het haar dochter was, maar zij dacht: „Dat kan toch haast niet! Naar mij dunkt, kan Spitsneusje den afstand van hier naar Stomploor op zijn best voor de éérste maal hebben afgelegd!“ Verwonderd vroeg ze dan ook:

„Ben jij daar al terug, kind?“

„Nee, goede vrouw,“ zei een zwakke, klagende stem, — die van Al-voor-zich. — „Nee, goede vrouw, ik ben het.“

„Wie is „ik“?“ vroeg Strompelpootje.

Al-voor-zich had in den loop van den dag de ondervinding opgedaan, dat, zoodra ze haar naam noemde, al wat rat was, haar met afschuw den rug toekeerde. Daarom antwoordde zij niet rechtstreeks op Strompelpootje's vraag, maar zei: „Een diep ongelukkige natuurgenoot! 'k Had een aardig huisje, en een goeden voorraad voor den winter.“ Dat zij bepaald rijk was geweest, verzweeg Al-voor-zich, uit vrees, dat Strompelpootje anders raden mocht, wie ze was. „Van morgen heeft een ruwe boer dit alles vernield, voorraad en woning, en ik was blij, dat het me gelukte, nog bijtijds uit de voeten te komen. Den heelen dag heb ik loopen rond dwalen in de sneeuw! Mijn voeten zijn doorgelopen; ik ben zoo koud, dat men mij breken kan; en 'k heb zoo'n honger....“

„Kom maar gauw hier!“ viel Strompelpootje in, „en zoek het warmste plekje, dat je vinden kunt! Hier zijn nog wat erwten en een paar gerstekorrels; eet die vast op. Ik kan niet goed zien, en zou je aan

méer moeilijk kunnen helpen. Maar aanstonds komt mijn dochter thuis; die zal je zooveel eten geven als je maar lust; we hebben voorraad genoeg, en ons huisje is groot genoeg ook. Je kunt bij ons blijven tot den volgenden zomer of tot je zelf weer een huisje bouwen en een nieuwen voorraad verzamelen kunt.“

Al-voor-zich, overgelukkig, nestelde zich in den warmsten hoek, en at gretig de weinige erwten en gerstekorrels, door Strompelpootje haar voorgezet. Zij had eens moeten weten, dat de „dochter“, op wier tehuiskomst het uitreiken van een meer voldoende portie levensmiddelen wachten moest, het arme Spitsneusje was, door haar een jaar geleden, zoo ruw en meedoogenloos buiten de deur gezet!

Maar Al-voor-zich wist dat niet; zij zat zich te koesteren in de behaaglijke warmte, waarin haar half bevroren ledematen zoo langzamerhand tot ontdoijing kwamen.

De schemering begon te vallen, toen het zacht trippelend geluid van rattenpootjes, in de onmiddellijke nabijheid der woning, de terugkomst van de dochter des huizes aankondigde.

Al-voor-zich schrikte geweldig, toen een omme-zientje later Spitsneusje binnentrad. Zij herkende haar onmiddellijk; zoo ze getwijfeld mocht hebben, een scheur in het linkeroor, die wel genezen maar niet geheeld was, zou haar wel zekerheid hebben verschaft. Maar Al-voor-zich hoopte, dat Spitsneusje, haar misschien niet herkennen zou; en zij bleef dus,

hoewel bevend en sidderend, zitten wachten op de dingen die komen zouden.

„Spitsneusje!“ zei de moeder, „geef gauw wat boonen en erwten! Die arme ginds heeft den heelen dag in de kou loopen rondswalen, en heel geen eten gehad. Haast je toch, lieve!“

„Zeker, moeder!“ zei Spitsneusje. „’k Zal het aller-eerst maar een ei halen! Dat helpt het best tegen den honger, en we hebben er nog een kleine dertig in voorraad.“

„Heel goed, kind! heel goed!“ zei Strompelpootje.

In een oogwenk was Spitsneusje terug met een ei en een portie overheerlijke tarwekorrels. Zij bracht die aan haar gast en wilde deze juist noodigen er naar hartelust van te eten, toen zij in die bibberende gestalte de wreede Al-voor-zich herkende.

„O, moeder!“ riep ze, „wie hebt u nu in huis?“

„Dat weet ik niet,“ zei Strompelpootje verwonderd.

„Ik zooveel te beter!“ was het antwoord, „’t Is Al-voor-zich, die mij, een jaar geleden....“

Strompelpootje liet haar niet uitspreken. „Al-voor-zich!“ riep ze woedend en vloog op de verkleumde toe, zoo snel haar strompelende pootjes het wilden toelaten. Zij en Spitsneusje grepen Al-voor-zich elk bij een oor en sleepten haar naar buiten; en daar lieten zij haar aan heur lot over, om een heenkomen voor den nacht te zoeken, waar ze kon.

Strompelpootje en haar dochter hadden ongetwijfeld veel beter en veel edeler gehandeld, zoo zij, ondanks

al het gebeurde, Al-voor-zich bij zich gehouden en haar het noodige voedsel verschaft hadden gedurende de wintermaanden. Maar Strompelpootje en Spitsneusje waren slechts ratten. Dat men geen kwaad met kwaad vergelden mag, was haar nooit geleerd. In allen gevalle had Al-voor-zich, die wreede, meedoogenlooze, gierige Al-voor-zich, de haar aangedane behandeling alleszins verdiend.

IDA CORN.

EEN ONGELUK.

„Kijk, moeder, daar komt de freule aangereden,“ zei Mieken, een aardig meisje van een jaar of dertien, dat bezig was linnen uit te spreiden op de kleine bleek, op zij van een onaanzienlijke boerenwoning.

„Wat een vliegende vaart!“ zei de boerin hoofdschuddend, terwijl zij de oogen met de rechterhand

tegen de ondergaande zon beschutte en de linker op de breede heup liet rusten, „'t is een wilde robbedoes, die freule Ada; op een mooien dag krijgt ze nog een ongeluk.“

Nauwelijks had de vrouw deze woorden uitgesproken, of op eenige schreden afstands van de kleine boerenwoning, stiet het lichte rijtuigje met zulk een geweld tegen een boomstronk, dat het omkantelde... Met een doordringenden gil stortte het meisje op den harden grindweg neer.

Snel schoten de boerin en haar dochtertje freule Ada te hulp. Het meisje lag doodsbleek, met gesloten oogen en deed geen poging om op te staan. Mieken dacht, dat de freule dood was, maar haar moeder meende, dat Ada slechts bewusteloos was.

Vrouw Dekker tilde de freule van 't kasteel voorzichtig op, en droeg haar, geholpen door Mieken, die voor haar leeftijd al een stevige deerne was, in de slaapkamer, waar zij het nog altijd bewusteloze meisje behoedzaam neerlegden.

„Weet je wat, Mieken,“ zei vrouw Dekker, „ga vader eens gauw waarschuwen en vraag hem, of hij naar het kasteel loopt om te vertellen welk een ongeluk er met de freule is gebeurd en ga jij dan naar den dokter. Maar haast je wat, hoor! Het arme kind kan wel erg inwendig bezeerd zijn.“

Mieken liet het zich geen tweemaal zeggen. Zij was altijd een gehoorzaam kind en daarbij gedienschtig en goedhartig, maar nu gaf het medelijden met de freule, die zij zoo vaak had benijd, haar schreden

vleugels, en vlug als de wind liep zij naar het land, waar haar vader aan het werk was.

„Wel, Mieken, wat is er aan de hand, dat je zoo haastig komt aangelopen?“ vroeg Teun Dekker, terwijl hij de spade in den grond stak en zijn oudste verwonderd aankeek.

Hijgend van het harde loopen, bracht Mieken de boodschap over. En weldra was de vader op weg naar het kasteel en zij naar den dokter, die in de kom van het dorp woonde.

Ondertusschen liet vrouw Dekker Ada azijn ruiken, wreef haar slapen en polsen en smaakte weldra de voldoening, haar de oogen te zien opslaan. Kreunend vroeg het meisje: „Waar ben ik hier? Wat is er gebeurd?“

Maar weldra had zij haar volle bewustzijn weer en herinnerde zij zich het voorgevallene.

„Och! ik heb zoo'n pijn!“ klaagde zij, „ik heb zeker wat gebroken.“

Vrouw Dekker deed haar best, Ada moed in te spreken. Weldra kwam de dokter en uit zijn onderzoek bleek, dat haar been gebroken was.

Freule Ada schreide niet, toen zij dat hoorde. Krampachtig balde zij de kleine blanke vuist en beet zich op de bleeke lippen, om het niet uit te gillen van pijn.

Het gebroken been moest zoo spoedig mogelijk gezet worden en volkomen rust was een eerste vereischte. De dokter verklaarde, dat zij niet zonder levensgevaar vervoerd kon worden en het rijke freuletje, dat thuis aan de grootste weelde gewend was,

moest op de harde matras, in de kleine armoedige kamer, blijven liggen.

De goedhartige Mieken kreeg er de tranen van in de oogen. Dat rijke, mooie, voorname meisje, dat te huis hoorde in een prachtig kasteel, lag daar nu lijdend en machteloos in de nederige arbeidershut! En zij had geen moeder om haar te verplegen en te troosten. Wel kwam Jonkheer Van Oldenhuyzen spoedig naar zijn oudste dochter kijken, maar, hoe goed hij 't ook meende, hij was ruw en onhandig. Hij kon het gekwetste meisje niet aanraken zonder haar pijn te doen en zijn luide stem kon hij niet veranderen tot den fluisterenden toon, die bij een ziekbed past. De huishoudster kwam ook naar Ada kijken, maar de vele vragen van het babbelzieke mensch hinderden het meisje, dat haar daarom vrij bits verzocht, haar met rust te laten. De dokter, hoewel hij maar een „plattelandsheelmeester“ was, kroop niet voor de bewoners van het kasteel, en verklaarde beleefd maar dringend, dat er niet meer dan één persoon bij de gekwetste mocht blijven.

Het heele dorp was in rep en roer. Vrouwen en meisjes schoolden bij elkaar voor de huisjes, waar zij, met de breikous in de hand, een luchtje schepten, of bij de pomp onder den ouden noteboom. Het ongeluk van de wilde freule Ada, die zeker weer gedwongen had om in haar eentje te gaan rijden en van haar papa, zooals altijd, haar zin had gekregen, als een bedorven kind, vormde schering en inslag van het gesprek.

„'t Is haar eigen schuld.“

„Eigen schuld plaagt het meest.“

„Wie niet hooren wil, moet voelen; 't is een trotsch nest, die freule Ada, ik heb niets geen medelijden met haar.“

Zooals uit deze praatjes blijkt, was freule Ada niet zeer bemind en niet geheel ten onrechte gaven de dorpsvrouwen haar de minder vleierende benaming van „trotsch nest.“ Als zij met haar wagentje, in een stofwolk gehuld, de boerenwoningen voorbijholde, beantwoordde zij ternauwernood de eerbiedige groeten met een genadig hoofdknikje, terwijl zij het fijne neusje ophaalde en de mooie rozenlipjes omkrulde van minachting. Eigenzinnig en hcovaardig op haar stand en fortuin, leefde het meisje alleen voor zichzelf. De teedere en verstandige leiding van haar moeder had zij al op haar zesde levensjaar moeten ontberen, en door haar vader werd zij in alle opzichten verwend en toegegeven. Jonkheer Van Oldenhuyzen had geen zoon en hij was zoo onverstandig geweest, Ada als een wilde jongen te laten opgroeien. Met haar zusjes, twee bleeke, zwakke meisjes, die geen behagen vonden in woeste spelen en een beetje bang voor haar waren, bemoeide Ada zich niet veel. Alle onderhoo-rigen vlogen op haar wenken en 't was meer dan eens gebeurd, dat een dienstbode, ja, zelfs een gouvernante, werd weggezonden, omdat freule Ada een afkeer van haar had.

Een lief meisje kon Ada dus niet genoemd worden, en toch sluimerde er veel goeds in haar hart, maar...

er zou heel wat noodig zijn om een omkeering ten goede in dat trotsch en eigenzinnig karakter teweeg te brengen.

Het gebroken been werd gelukkig spoedig en goed gezet en de dokter en de professor, die in consult geroepen waren, vonden haar toestand wel gevaarlijk, maar niet hopeloos. Rust en stilte waren nu de voornaamste vereischen en de freule moest eenige weken in de boerenwoning vertoeven en onbewegelijk blijven liggen.

Al wat de zieke noodig kon hebben, werd uit het kasteel naar het huisje van Teun Dekker gebracht. Noch Teun, noch zijn vrouw beklagde zich over den last en de moeite; zij behielpen zich met wat dekens op den harden vloer van het vertrek, dat hun tot huiskamer diende.

Een pleegzuster was ontboden en waakte bij de zieke. Mieken had wel willen opblijven, maar daar kwam niets van in. Zij werd op den gewonen tijd naar bed gestuurd. 't Was morgen weer vroeg dag en vóór schooltijd viel er heel wat te doen; Mieken was altijd gaarne haar moeder behulpzaam, maar nu trok haar meelijdend hartje naar Ada. Zij kon dan ook niet, zooals gewoonlijk, spoedig den slaap vatten. Zij moest aldoor aan het ongeluk met het wagentje denken en, of zij wilde of niet, telkens meende zij dien noodlottigen val te zien en dien doordringenden gil te hooren. Toen zij eindelijk rustig sliep, sloeg de klok het uur van opstaan. Mieken lag dan ook nog in zoete rust verzonken, toen moeder haar kwam

roepen. Gewoonlijk sprong zij dan altijd klaar wakker uit haar bedje, en hielp zij, na zich frisch gewasschen en vlug aangekleed te hebben, haar twee zusjes en haar broêrtje, maar nu wreef zij zich slaapdrongen de oogen uit en stamelde: — „Wat is er gebeurd? is freule Ada erger?“

Weldra echter besefte zij, dat moeder haar niet in het hartje van den nacht opriep, maar dat het al morgen was. De haan kraaide, de zon scheen vroolijk door het hooge venstertje en in een ommezien was Mieken op.

Ada had weinig geslapen, ondanks het verdoovende middel, dat de dokter had voorgeschreven en waarvan de pleegzuster haar trouw, elk uur, een lepeltje had toegediend.

Voorzichtig, op haar kousen, sloop Mieken de kamer binnen, waar Ada op haar lijdensbed lag. Zacht fluisterend, vroeg zij de pleegzuster naar Ada's toestand en toen zij zag, dat het freuletje wakker was, sprak zij haar zoo deelnemend aan, dat Ada het vriendelijke boerinetje aankeek en minder kortaf antwoordde dan zij gewoonlijk deed.

„Houdt u van bloemen?“ vroeg Mieken; „wij hebben mooie sering en aan den kant van de bleek staan.“

Op Ada's bevestigend knikje, liep Mieken naar de seringenstruiken en blij, dat zij iets voor de ongelukkige freule doen kon, plukte zij de geurige paarse trossen, voegde er eenige takken goudenregen bij en zette dien frisschen lentebouquet in een aarden kruik vol helder water, voor het ziekbed.

Ada liet met welgevallen haar blik op de bloemen rusten. En toch was zij gewend aan de prachtigste bouquets, door den tuinman kunstig van fijne kasbloemen vervaardigd en geplaatst in kostbare Japanse of Sèvres vazen.

Zoo nam, met allerlei kleine vriendelikheden, de lieve Mieken langzamerhand freule Ada voor zich in. Tot Ada's eer moet ik zeggen, dat zij tamelijk geduldig de pijn verdroeg. Liever beet zij zich de lippen stuk dan eens uit te schreien; deze zelfbeheersching was de beste zijde van haar trots. Daarentegen had de pleegzuster werk haar de noodige medicijnen te doen slikken; vaak klemde het eigenzinnige meisje de tanden vast op elkaar en weigerde beslist, de onsmakelijke drankjes of poeiers in te nemen. Maar toen Mieken, met haar vriendelijk stemmetje, er op aandrong, liet Ada zich overreden. Weldra wilde het freuletje dan ook door niemand anders dan door Mieken worden opgepast. De pleegzuster nam het niet kwalijk; het meisje was immers te ziek om niet toegegeven te worden.

Mieken dacht allerlei dingen uit om de zieke te troosten, en wat was zij blij, als 't haar gelukte, een flauw lachje op die bleeke lippen te zien, of als Ada haar dankbaar het vermagerde blanke handje toestak.

„Je bent een lief, goed kind, Mieken,“ zei Ada soms en zulk een woord maakte Mieken overgelukkig.

Elken dag bracht zij Ada een nieuwen bouquet veldbloemen; elk oogenblik verzon zij wat anders om de zieke prettig en toch niet vermoeiend bezig te

houden. Mieken had op school flink geleerd, en het geleerde goed onthouden, en Ada vond er genoeg in, Mieken versjes en fabeltjes te hooren opzeggen.

Ada lag ook veel met de oogen dicht, zonder te slapen. Dat deed zij om na te denken, zonder gestoord te worden. Zoo kwam zij langzamerhand tot het besef van haar verkeerdheden en in stilte nam zij zich heilig voor, haar leven te beteren en, evenals Mieken, haar plicht te doen. Waarom was Mieken altijd opgeruimd en vriendelijk? Waarom was Ada, ondanks al de weelde, die haar omringde, zoo ontevreden en zoo bits geweest? En Ada's geweten gaf ten antwoord: Omdat Mieken haar plicht doet en Ada niet.

't Was een harde waarheid en Ada wilde er zich tegen verzetten, maar dat baatte niet. Toen boog de kleine freule het trotsche hoofd en op een dag, toen zij met Mieken alleen was, nam zij de bruine hand van het boerenmeisje in haar beide fijne handjes en, terwijl tranen langs haar wangen rolden, fluisterde zij:

„Mieken, lieve beste Mieken, ik wou zoo gaarne een goed meisje worden. Wil je mij helpen?

„Ik?“ zei Mieken verwonderd, terwijl zij Ada's handen streelde, wat zou ik voor u kunnen doen!“

„O veel heel veel; je voorbeeld en je lieve zorgen hebben mij al veel goed gedaan. Mieken, luister, ik moet je eens wat vertellen. Ik ben trotsch geweest op mijn stand, op den naam en het fortuin van mijn vader en ik heb uit de hoogte, met verachting neergezien op alle arme menschen. Nu zie ik het in, nu erken ik mijn schuld en ik wil zoo gaarne een ander

en beter meisje worden. Herinner mij van tijd tot tijd aan mijn belofte, lieve Mieken, dan zul je mij een dienst bewijzen, waarvoor ik je levenslang dankbaar zal zijn.“

Dat beloofde Mieken en nu trok Ada het boerenmeisje tot zich, sloeg de armen om haar hals en kustte haar hartelijk.

En Ada hield woord; toen zij in zooverre hersteld was, dat zij naar het kasteel kon vervoerd worden, verliet zij de armoedige boerenwoning met hartelijke woorden. Dankbaar drukte zij de vereelde vingers van Teun Dekker, de ruwe hand van zijn vrouw en kustte zij de kinderen, wie zij elk wat moois beloofde.

Teun Dekker en zijn vrouw kregen niet alleen een ruime vergoeding, maar ook nog wat extra's en de kinderen, nieuwe kleëren en speelgoed.

Mieken kwam elken morgen naar de gezondheid van freule Ada vragen en Ada liet haar op haar kamer komen, maakte een vriendelijk praatje met haar en gaf haar wat sappige vruchten en eenige andere lekkernij mee.

Toen Ada weer geheel hersteld was, kon iedereen van haar getuigen: „'t Is hetzelfde meisje niet meer! wat is ze in haar voordeel veranderd! Het trotsche nest is een lief juffertje geworden.“

Door Mieken's voorbeeld geprikkeld, werd Ada een gehoorzame dochter en een hartelijke zuster. Weldra hechtten de beide zusjes zich aan Ada en het duurde niet lang, of zij beschouwden haar als een moedertje, zoo flink en lief tegelijk was de oudste nu voor de

twee kleintjes. Ada verachtte niet langer de eenvoudige menschen, onder wie zij Mienen had leeren kennen. In één woord, al kostte het haar veel strijd en moeite, zij werd een ander en beter meisje en weldra was zij algemeen bemind.

Freule Ada trok nooit de beschermende hand van het gezin af, waarin zij zoo liefderijk was verpleegd. Toen Mienen haar eens in een vertrouwelijk gesprek meedeelde, dat zij gaarne onderwijzeres wilde worden, was het Jonkheer Van Oldenhuyzen, die haar op Ada's verzoek daarvoor liet opleiden.

HÉLÈNE SWARTH.

WAT FRITS DACHT.

„Ziezoo! dat zal mijn ventje goed doen,“ dacht de moeder, toen zij het versch gelegde ei gekookt, en een scheutje warme thee en wat suiker door de melk geroerd had, alles bestemd voor het ontbijt van Frits.

„Nu nog zout, een lepeltje en beschuit.“

Juist wilde zij met dat alles op een blaadje de kamer verlaten, toen de deur geopend werd, door haar broeder, den zeeofficier Van Esch.

„Goeden morgen, zusterlief! juist op weg naar je zieke? Ga je gang, ik moet je even iets vragen, doch heb geen haast.“

„Ja, Frits verlangt zoo naar zijn ontbijt,“ antwoordde de moeder, en zij begaf zich naar de aangrenzende kamer, waar Frits te bed lag.

„Daar ben ik, mijn jongen. Blijf ik lang weg?“
Geen antwoord.

„Misschien is hij weer ingeslapen,“ dacht de moeder, en sloop stil naar het bed.

Daar lag Frits met de oogen open.

„O, je woudt mij foppen?“ Frits gaf geen antwoord, maar zag reikhalzend uit naar hetgeen er op het blaadje lag.

„Hè, geen thee door mijn melk?“

„Ja, kijk maar en suiker ook. Ga nu wat overeind zitten. Gaat het niet?“

De moeder zette het blaadje neer en wilde Frits onder de armen nemen om hem overeind te helpen, doch dat beviel hem niet.

„Nee, u pakt mij zoo hard aan; dat doet pijn.“

„Och, dat geloof ik niet, en bovendien, je hebt het gister ook zelf gedaan; probeer het maar eens.“

„U moet bukken, dan kan ik mij aan uw hals ophijschen.“

De moeder boog voorover. Frits sloeg de armen om haar hals en heesch zich zoo omhoog.

Nu zat hij overeind; de moeder wreef zich even langs den hals, die wat pijnlijk was, en sloeg toen een wollen doek om de schouders van haar zoon.

„Hè neen!“

„Wat neen, Frits? Dien doek niet om? Maar dan wordt je rug zoo koud.“

„Nu de melk!“ beval Frits, den doek wegduwend.

De moeder zette alles klaar op een tafeltje, dat zij vlak voor zijn bed plaatste.

„Smakelijk eten, jongenlief. Ik kom dadelijk weer eens kijken; oom Frits is er.“

„Waarom heeft u het ei gekookt? Ik wou het geklopt hebben,“ zeurde Frits.

„Dat spijt mij, ik heb er niet aan gedacht. Nu, gekookt is ook lekker.“

„Ik heb er geen trek in,“ riep hij zijn moeder achterna, doch ondertusschen at hij het ei smakelijk op.

„Heb je zelf nog niets gebruikt? Arme zuster, je hebt het veel te druk,“ zeide de heer Van Esch.

„Als mijn kereltje maar gauw beter wordt; hij is zoo verbazend ongedurig... en telkens voelt hij weer wat anders.“

„Kom, ik zou mij maar niet al te ongerust maken. Hij heeft geen water ingekregen, en was dadelijk weer op het droge... Maar waarom ik nu zoo voor dag en dauw hier kom? Wel, om je een dienst te vragen. Mijn vrouw wou met den trein van halfelf naar de stad gaan, om verschillende inkoop te doen. Wees jij zoo vriendelijk en ga met haar mede voor gezelschap en om goeden raad te geven.“

„Onmogelijk! Wie zou op Frits passen?“

„Ik zelf. Als jij met mijn vrouw mee wilt gaan, zal ik mijn petekind geen oogenblik alleen laten.“

Terwijl de heer Van Esch nog opmerkte, dat de afwezigheid geen volle zes uren zou duren, dacht zijn zuster, hoe ze een reden zou vinden om thuis te kunnen blijven. Zij durfde Frits wel alleen laten, maar zij was bang, dat hij er niet mee gediend zou zijn, de moederlijke hulp te missen, en daarbij — moeders mogen gaarne de gebreken harer kinderen voor anderen verbergen — vreesde zij ook, dat peet-

oom zou bespeuren, hoe veeleischend, lastig en onredelijk haar zoontje in deze ziekte was.

Maar zij kon haar broeder, die altijd even vriendelijk voor haar en haar jongen was, geen weigerend antwoord geven op zijn vraag, en dus was zij een uurtje later kant en klaar om uit te gaan.

Frits had de mededeeling van zijn moeder zwijgend aangehoord, en alleen gevraagd, of zij wat voor hem mee wou brengen.

En nu was dan de moeder vertrokken en zat oom in de kamer, waar Frits te bed lag.

Hij lag met een pruilend gezicht te kijken, en sloeg af en toe een half wantrouwend blik op zijn oom. Deze was bij de tafel gaan zitten met boeken en papieren bij zich, en nam geruimen tijd niet de minste notitie van het zieke neefje.

Eindelijk vroeg hij geheel onverwacht: „En waar denk je nu wel aan, Frits?“

Frits zeide: „Och...“

„Weet je 't niet goed?“

„Och, neen, oom.“

„Er is anders wel veel om over te denken, niet waar?“

Weer een onverschillig „och!“

„Wil ik eens overluid jou gedachten opzeggen, Frits?“ vroeg de oom.

„Dat kan u niet.“

„Ik wed van wel.“

„Wedden? Wilt u wedden, oom? Om een dubbeltje?“

„Ja, dat is goed. Wij wedden dus. Als jij het wint, betaal ik de tien cent. Als ik het win, moet jij mij twee en een halven cent betalen. Dit is dus een voordeelige weddenschap voor jou.“

„Vooral, omdat ik die stellig zal winnen; want u kan onmogelijk weten, waaraan ik denk,“ sprak Frits.

„We zullen zien.“ De oom droogde zijn pen afaan het inktlapje en begon: „Zoo, zoo! nu is mama weg, en zit oom Frits bij mij. Ik zal van morgen dus niet zoo lastig zijn als anders, want ik denk, dat oom niet zoo geduldig zal zijn als mijn moeder is.“

Ik zou nu eigenlijk wel willen opstaan, doch het bevalt mij nogal om uit school thuis te blijven, en mij door mama te laten vertroetelen...“

„Neen, neen, oom, mis! Dat heb ik niet gedacht,“ riep Frits; doch zijn oom wenkte met de hand, dat hij nog niet klaar was, en vervolgde: „Daarna heb je gedacht over die vertelling van den ridder Kuno, die de wereld rondreisde om alle zwakken en ongelukkigen te helpen, en je hebt je voorgenomen, ook zoo'n ridder te worden, en je woudt beginnen met die ridderdiensten te bewijzen aan je lieve moeder.“

„Misgeraden, oom, mis...“

„Neen, neen, ik ben nog niet klaar; vervolgens heb je gedacht: „Als die oom daar niet zat, zou ik probeeren op te staan, maar nu oom daar zit, zal ik den tijd in 't bed toch zoo goed mogelijk besteden en eens bedenken, wat ik weet. Je hebt toen eerst de tafels van vermenigvuldiging, daarna de rivieren van Nederland...“

„O neen, oom, daar heb ik heelemaal niet over gedacht,“ riep Frits uit.

„Oho, dan heb ik mijn dubbeltje verloren en zal het dus maar dadelijk betalen. Ziedaar!“ en er werd een dubbeltje bij het neefje neer gelegd, waarna de officier weer plaats nam bij de tafel, en zich weder geheel in zijn werk verdiepte.

Na een poosje hoorde oom eenige beweging in het bed. Hij keek echter niet op.

Iets later riep het neefje hem.

„Wel?“

„Oom, nu weet ik, wat u denkt.“

„Wat dan?“

„U denkt, dat ik een nare jongen ben.“

„Waarom zou ik dat denken?“

„Omdat... ziet u, oom... wil u het dubbeltje maar weerom nemen, of tenminste een stuiver er van? Ja, u heeft wel goed geraden van sommige dingen. Ik durfde aan u niet zooveel te vragen als aan mama... en...“

„En daarom begon je dat in bed blijven wel wat heel erg te vervelen, niet waar?“ vroeg zijn oom.

Frits knikte toestemmend.

„Hoe is het eigenlijk met je been?“ vroeg oom, „is dat waarlijk niet te gebruiken?“

Frits treuzelde een poosje met zijn antwoord en zei toen: „Wil u er eens naar kijken, oom?“

Hij schoof het dek weg, en vertoonde een been, waarom een windsel was gebonden, dat hij er nu af deed.

„Ik geloof,“ dacht oom, „dat er heelemaal niets aan mankeert; doch hij zeide: „Ik zal het eens wrijven, van omlaag naar omhoog; dat geeft kracht.“

En terwijl oom het been wreef, begon hij, alsof hij vertelde: „Je moeder had je dus verboden op het ijs te gaan, omdat het niet sterk genoeg was, en je deedt het toch, en...“

„Ik wou even dansen op een schots, maar gleed uit, en viel in het water,“ vervolgde Frits, „en toen werd ik er dadelijk uitgehaald en draafden twee agenten met mij voort naar huis...“

„En verder?“

„Mama bitter aan het schreien, en toen kwam de dokter, en mijn been deed pijn en dus vond de dokter, dat ik maar te bed moest blijven.“

„Hoe lang?“ vroeg oom al wrijvende.

„Ik dacht, dat het mij pijn zou doen, als ik er op liep,“ antwoordde Frits, maar oom en neef wisten beiden wel, dat dit geen antwoord op de vraag was.

Oom vroeg echter maar niet verder. Enkele dingen moet men niet te veel of te lang napluizen.

Wat eenmaal gebeurd is, is gebeurd en het beste is om maar weer opnieuw te beginnen. Dat scheen oom te denken en het hielp ook.

Toen oom een poosje gewreven had, tilde hij den patiënt van 't bed, en zeide: „Probeer het eens.“

En Frits liep, recht als een kaars, vlug door de kamer en zeide: „Genezen, oom.“

„Ferm! Heelemaal?“

Het neefje keek zijn peetoom in de oogen, gaf hem

een hand en zeide: „Ik zal een echte ridder worden oom.“

„In de eerste plaats voor....?“

„Voor mama natuurlijk!“

„Goed zoo. Een zoon kan nooit te veel doen voor zijn moeder, en wie haar verdriet doet, is een slechte jongen.“

„O, oom, het dubbeltje....“

„Nee, dat mag je houden.“

„Dank u, oom. En willen we nu naar voren gaan?“

„Ja, mama zal verrast zijn, als ze haar jongen weer gekleed en fleurig vindt.“

En mama was blij, heel blij, en wat het prettigst was van alles, ze bespeurde, dat haar jongen door deze ziekte geheel in zijn voordeel veranderd was.

AGATHA.

AFGELEERD.

Op het dorpje Langeweg woonde notaris Van Doorn. Hij had een mooi huis, met een sierlijken tuin er bij. Allerlei vruchtboomen stonden daar in den herfst met de schoonste vruchten te prijken en in den zomer geurden er de fraaiste bloemen. In het midden van dien tuin slingerde een kleine vijver en daarop dreven twee prachtige zwanen. Uit dit weinige zult gij wel begrijpen, dat de heer Van Doorn een bemiddeld man was. Maar al had hij gaarne veel moois in en om huis, hij had ook veel voor anderen over en daarom was hij bij arm en rijk, bij oud en jong zeer gezien.

De heer Van Doorn had een zoontje en een dochtertje van elf en twaalf jaar, Hendrik en Christine geheeten.

Hendrik was een levendige baas. Hij zag er uit als een wolk, had schitterende bruine oogen, waarmede hij vol gloed en leven rondzien kon, maar waaruit u toch de goedheid en vriendelijkheid tegenstraalden, die in zijn hart zetelden.

Hendrik was druk, ja, soms wild. Hij liep het hardst van alle jongens, hij wierp een steen het hoogst, klom het spoedigst in den hoogsten boom, sprong over de breedste sloot en ging bij dat alles zoo onbezonnen mogelijk te werk.

Zijn ouders beknorden hem wel eens over zijn wildheid en vermaanden hem, niet zoo woest te zijn, en toch na te denken over de gevolgen, welke zijn wildheid voor hem en anderen hebben kon. Maar ons ventje was die vermaning al weer spoedig vergeten. Al speet het hem wel voor een oogenblik, dat hij door zijn onnadenkendheid iemand schade had berokkend, en al kwam zijn goed hart dan vaak boven, toch zou er zeker iets moeten gebeuren, dat een diepen indruk op hem maakte om hem van zijn kwaal te genezen.

Door zijn hard en woest hollen, liep hij kleine kinderen omver, of viel op den neus, waardoor hij voor eenige dagen met een paar builen moest loopen. Zoo wierp hij nu hier, dan daar met steenen een ruit in, of kwetste iemand aan hoofd of handen. Meermalen kwamen daarover klachten bij den onderwijzer, yaar Hendrik school ging evenals alle dorpskinderen.

Ook zijn ouders moesten hem om die klachten beknorren, maar het meeste werden zij niet gewaar, omdat men te veel achting en liefde voor den heer Van Doorn gevoelde, om hem verdriet aan te doen, door over zijn zoon te klagen.

Zijn klauteren in de boomen bezorgde hem nogal

eens gescheurde broeken en kielen, en al kon mijnheer Van Doorn zijn zoontje wel nieuwe kleederen verschaffen, toch vond mevrouw het lang niet aardig.

„Jongens, ik weet een eksternest!“ was het dan. „Ginds op de laan in een hooge populier; komt, jongens, gaat mee!“ En als niemand in den boom kon, dan schold hij ze voor lafaards en klauterde hij met levensgevaar naar boven.

Nu was dat klimmen en springen voor een gezonden Hollandschen jongen op zichzelf zoo heel erg niet, als 't alles maar met overleg was geschied. Maar naar raadgevingen luisterde hij niet, gevaar zag hij niet en aan gevolgen dacht hij niet.

Geen wonder dus, dat zijn waagstukken niet altoos even goed afliepen. Zoo had hij tengevolge van zijn slootjespringen al eens veertien dagen met een dikken enkel op twee stoelen moeten zitten en was hij al een paar maal tot den hals toe in 't water gesprongen. Het ergste was nog, dat hij zich om anderen weinig bekommerde en ze aanmoedigde om zijn gevaarlijke toeren na te doen.

Even wild als hij met al het zijne omging, handelde hij ook met kleederen en speelgoed van anderen. Prentenboeken en speelgoed, dat hij ter leen kreeg, scheurde hij of maakte het stuk of weg. Hij scheen te denken: „Wat kan mij het goed van een ander schelen!“ maar hij dacht eigenlijk niets. Hij gaf zich geen tijd om te denken.

Natuurlijk had Hendrik niet heel veel op met jongens, die bedaarder waren dan hij en daarom noemde

hij Simon van vrouw Winkels een lijs. Dat Simon dit echter niet was, bewees hij op school, waar hij verre van de minste was. Daar had joncheer Hendrik wel een voorbeeld aan Simon kunnen nemen.

Het was waar, Simon was veel stiller dan Hendrik; maar de schooljongens mochten hem even goed lijden, omdat hij alles medespeelde, nooit ruzie zocht of klikte. Zij kozen somtijds wel zijn partij en beloofden Hendrik een pak slaag, indien hij Simon plaagde of zijn goed vernielde.

Simon Winkels was in kracht volstrekt niet tegen Hendrik opgewassen, en al ware hij sterker geweest dan Hendrik, dan nog zou hij dezen nooit hebben durven slaan, omdat hij Hendrik Van Doorn was. Vrouw Winkels leerde haar zoontje, eerbied en ontzag voor zijn meerderen te hebben en daarom ook de geachte familie Van Doorn steeds beleefd te groeten. Zij vertelde hem vaak, hoe goed die heer ook voor haar was en hoe dankbaarheid haar paste. Daarom groette Simon de Van Doorn's altoos beleefd en zou hij 't niet in zijn hoofd krijgen, Hendrik te slaan.

Hendrik begreep dat niet en hield Simon voor een lafaard. Ook had hij nooit nagedacht over den toestand, waarin Simon verkeerde en evenmin vernomen, wie hij eigenlijk was; want had onze wildzang dat geweten, dan zou hij te goedhartig zijn geweest om den goeden Simon leed aan te doen.

Zoo had hij op zekeren dag in den nazomer ook weder eens zijn vernielzucht bot gevierd. De school ging uit en onder een luid getier sloeg hij Simon

den strooien hoed van het hoofd: „Jongens, kijkt eens, wat heeft Simon een mooi, nieuw hoedje!“ schreeuwde hij.

Simon haastte zich, zijn Zondagschen hoed op te rapen, maar Hendrik was er vlugger bij en gaf den hoed een schop, zoodat hij den anderen kant uitvloog. „Vooruit, hoepsasa!“ schreeuwde hij en gaf den hoed nog een paar schoppen.

Toen Hendrik zag, dat de jongens Simon wilden

helpen, gaf hij nog een schop, zoodat de punt van zijn schoen door den bol vloog en zette het toen op een loopen. Twee-, driemaal had Simon naar zijn hoofddekseel gebukt en geroepen: „Och, schei nu uit, Hendrik!“ maar de wildeman was hem te gauw geweest.

„Ga naar zijn vader!“ riepen de jongens. „Zeg hem, dat hij je hoed vernield heeft, de notaris is rijk genoeg om een nieuwen te betalen.“

Maar Simon, hoewel hij er veel lust in zou gehad hebben, deed dat niet, omdat hij niet wist, hoe zijn moeder dat vinden zou.

Toen hij nu niet zonder vrees voor knorren thuis kwam met zijn vernielden en besmeerden hoed, vertelde hij, dat de jongens bij de school dat hadden gedaan, zonder in 't bijzonder Hendrik te noemen.

Hendrik was op een draf naar huis geloopt en begreep, dat hij het nu wel wat al te bont gemaakt had, en zóó erg had hij het ook niet bedoeld. Het ging hem den geheelen avond niet uit de gedachte, en werkelijk speet het hem, dat hij zoo woest geweest was. Maar 't was gebeurd!

„Hoe zal ik dat goedmaken?“ dacht hij. „Zou Simon er slaag om krijgen van zijn vader? Heb ik ook nog een goeden hoed liggen, dien ik hem geven kan? Neen, ik kan hem toch mijn besten hoed niet geven. Zal ik het aan mijn moe zeggen en haar om een hoed vragen? Maar dat durf ik niet!“

Zoo sprak Hendrik den geheelen avond in zichzelf. Eer hij slapen ging, nam hij het besluit Simon den

volgenden dag een paar lekkere, groote appels te geven, dan zou zijn geweten wel wat tot stilte komen, en dan zou Simon het gebeurde wel vergeten.

Den volgenden dag vroeg Hendrik: „Ben je nog boos, Simon?“

Simon zeide niets, maar keek Hendrik aan, of hij zeggen wilde: „Een beetje wel, omdat je mijn mooi-en hoed vernield hebt.“

„Heb je nog slaag gehad van je vader, Simon?“ vroeg Hendrik verder.

„Ik heb geen vader,“ antwoordde Simon eenigszins treurig.

Hendrik zweeg een poos en voelde medelijden met den knaap.

„Krijg je later een nieuwen hoed van je moeder?“

„Moeder heeft daar geen geld voor,“ antwoordde Simon. „Zij zal den hoed naaien, want ik moet hem een volgend jaar nog eens dragen! 't Was mijn Zondagsche.“

Hendrik stopte Simon twee groote appels in de handen en sprong toen verder; hij speelde met de andere jongens schijnbaar vroolijk, maar zijn oogen gingen nog wel eens naar Simon en heel gerust was het kloppertje daarbinnen niet.

In de eerste dagen scheen Hendrik minder woest te zijn en vooral Simon had minder van zijn plagerijen te lijden; maar spoedig kwam de oude woestheid weder boven en werd het voorgevallene met den hoed geheel vergeten... ..

Het winterde fel en aanhoudend. Iederen dag

hoopte men op wat zachter weder, maar tevergeefs. Er werd niet alleen veel koude, maar ook veel gebrek geleden.

De jongens op straat schenen zich daaraan niet te storen. Zij hadden midden op het plein een sullenbaan gemaakt, die blonk als een spiegel. De sleden snorden elkander in volle vaart voorbij. Natuurlijk was onze Hendrik niet achteraan. Boven de anderen uit kon men hem hooren schreeuwen, niemand reed zoo woest als hij. Niet zelden sloeg de slede dan ook onderstboven en rolden de jongens door de sneeuw.

Zoo kwam hij ook een keer aanvliegen met drie jongens op de slee. „Hei!! Hei!“ schreeuwde hij al van verre. „Hei! pas op, pas op!“ Maar hij had zelf wel mogen oppassen, want in vollen gang vloog de slede onderstboven en rolden de jongens over het plein. Zij gleden een heel eind voort en Hendrik had schik voor zes. In een oogwenk was hij er bij, trok de jongens bij hun jassen een eind voort onder uitbundig gejuich, tot hij op eens „krak, krak!“ hoorde en zag, dat hij de jas van Simon Winkels tot den kraag had opgescheurd. Op het geschreeuw van Simon: „O, mijn jas! Hendrik laat los!“ liet de wildeman los en schrikte niet weinig, toen hij zag, dat hij Simon's kleedingstuk geheel vernield had.

Daar stond hij toch vreemd van te kijken. Zoo erg had hij het niet bedoeld! Dat was nog erger dan onlangs met den hoed. Dadelijk kwamen er verscheidene jongens bij en uit één mond klonk het: „Dat heeft Hendrik Van Doorn gedaan! Dat heeft Hendrik gedaan!“

De wildeman had geen plezier meer in glijden en sleden en droop langzaam af.

Wat had hij een spijt! Hij durfde er thuis niet van spreken en goedmaken kon hij het ook niet, zonder zijn ouders te vertellen, wat er gebeurd was. Daarenboven was het geen oud jasje, maar het geleek wel een nieuw, want hij had nog nooit gezien, dat Simon het aan had.

Het begon reeds donker te worden en Hendrik ging bij zijn ouders in de kamer achter de kachel zitten. Hij sprak geen enkel woord. Zijn gedachten waren bij Simon: hij was nieuwsgierig, hoe dat afloopen zou.

Terwijl hij zoo zat te mijmeren, werd er op de kamerdeur getikt.

„Binnen!“ riep mijnheer Van Doorn.

Hendrik voelde zijn hart bonzen als een smidshamer.

„Goeden avond, mijnheer Van Doorn,“ zeide de binnentredende.

„Zoo, vriend Van Sluis, jij hier? Kom, daar doe je wel aan, dat je eens een poosje komt praten,“ gaf de notaris ten antwoord.

Het hart van Hendrik bonsde al harder. Hij geloofde, dat zijn vader het wel kon hooren.

Zoo gaat het als het geweten onrustig is. Hendrik geloofde vast, dat de geschiedenis van de jas met de komst van den heer Van Sluis in verband stond.

„Ga zitten, Van Sluis,“ zei de notaris en bood den bezoeker een stoel aan. Intusschen stak mevrouw het licht aan en liet Christine de gordijnen zakken.

„Mijn bezoek zal zoo lang niet duren, ik heb maar II.

een boodschap bij u en dan moet ik weer gauw naar huis."

"Wat haast!" zei de notaris. "Ik dacht, dat je mij den winteravond eens zoudt helpen verkorten."

"Neen, ik kom liever eens terug, maar nu heb ik geen tijd."

Hendrik dacht, dat de boodschap Simon's ongeval betrof en 't was voor hem een uitkomst, toen de heer Van Sluis er op liet volgen: "Wil u bij de houtverkoop in den „Gouden Leeuw" nog een paar boomen van mij veilen?"

"Met genoegen," antwoordde de notaris. "Als je ze maar opgeven wilt."

"Zes eikeboomen achter mijn huis en vier op den Noorder-Singel. Meer niet. En nu moet ik weg. Wat blijft het koud! Geloof mij, dat er armoede geleden wordt. Meer dan menigeen denkt. Die zoo langs de deuren komen bedelen, hebben het nog zoo kwaad niet, maar er zijn zooveel van die stakkers, die honger en koude lijden en niet gaan vragen. Die hebben het kwaad," zei mijnheer Van Sluis opstaande. "Nu, goeden avond, notaris!"

"Hoe laat is 't, Anna?" vroeg de notaris aan zijn vrouw, toen hij weder binnenkwam. Hij had nog even met den vertrekkende staan praten.

"Zes uur, nagenoeg," antwoordde mevrouw. "Wat wil je dan?"

"Dat zal ik je zeggen; ik stond daar aan de deur nog even met Van Sluis te spreken. Ik vroeg hem naar namen van menschen, die volgens hem gebrek

leden. Hij noemde er mij een paar. Nu wilde ik er nog wel even heen gaan; ik ben den geheelen dag nog niet buiten geweest. Ga jelui mee, Hendrik en Christine?"

"Zeker pa! Graag pa!" riepen de beide kinderen als om strijd. Ze waren al meer met vader of moeder nit geweest om de kluizen der armen te bezoeken. Mijnheer Van Doorn en zijn vrouw leefden niet voor zichzelf alleen. Zij hielden er van, anderen goed te doen, de armoede te hulp te komen, smarten te lenigen en bedroefden te troosten. Zoo gaarne wilden zij dat ook aan hun kinderen leeren, en daarom namen zij vaak beiden of één van de twee mede, als zij iemand gingen bezoeken.

De notaris haalde zijn overjas, de kinderen kregen ook hun winterkleederen. "Ziezoo, Christine!" zei hij. "Nu eerst de klapmand gehaald! Komaan, moedertje!" zei hij tot zijn vrouw, "doe die nu eens vol met brood, vleesch of spek, meel en wat je zoo al aan eetbare waar hebt. We kunnen moeielijk met ledige handen aankomen, dan zou onze komst al heel weinig baten. En mocht je door zuinigheid van je huishoudgeld misschien ook nog een stuivertje overgehouden hebben, dan mag je mij dat zóó wel medegeven. Zie, ik heb hier ook nog wat."

Hendrik en Christine knipten een oogje en riepen: "Pa, ziehier van ons ieder twee dubbeltjes, die hebben wij van ons weekgeld overgehouden. Ze zullen nog wel te pas komen misschien."

Toen de mand gevuld was, riep vader: "Voorwaarts! om de beurt dragen."

„Waar gaan wij heen?“ vroegen de kinderen.

„Dat zul je wel zien,“ was het antwoord.

’t Was buiten koud. De maan scheen helder, de sterretjes stonden mat en de sneeuw piepte onder de voeten. Nergens zag men menschen, ieder bleef stilletjes bij het vuur.

„Foei, ’t is toch wat, om in zoo’n weer zonder voedsel of vuur te zijn! Wat zullen de stakkers blij wezen als wij ze wat eten brengen!“ Zoo spraken de kinderen onder elkander, terwijl zij steeds voortliepen, nu links, dan rechts omslaande. Eindelijk bleef vader stilstaan. „Hier moeten we eens aankloppen,“ zei hij, en hij deed het meteen.

Een oud mannetje opende de deur en zeide: „Kom maar binnen. Wie is daar? O, ik zie het al: mijnheer de notaris! Ga zitten.“

„Nee, dank je,“ antwoordden de bezoekers. „Hoe heb jelui het hier?“

„Och mijnheer,“ zeide de oude man. „We zijn Godlof gezond, maar breed hebben we ’t niet. U begrijpt, we kunnen niets, niemendal verdienen. Alles zit onder de sneeuw, we kunnen geen takje sprokkelen voor den haard. Dat is voor mij minder; maar het is voor mijn oude vrouw zoo naar. Ze vergaat van kou en rheumathiek. En ook niet te veel in ’t lijf! Och, mijnheer! ’t is zoo’n toer!“

„Hendrik, leg jij de helft eens uit de mand! Kijkt eens, oudjes! Hier heb je een paar centen. Koopt daar wat brand voor en bereid je hier nu maar een lekker maaltje van. Dat zal jelui wel smaken. We komen nog wel eens terug! Eet smakelijk!“

„Dank, dank, duizendmaal dank! God zal u loonen! Dank kindertjes, dank!“

„Volstrekt niet,“ antwoordde de heer Van Doorn. „Smult er maar lekker van. Gegroet, hoor!“

„Och, pa! wat waren die oudjes gelukkig met dat beetje eten en geld,“ en de tranen schoten de kinderen in de oogen. „Wat is weldoen toch heerlijk, wat dankbare gezichten! En wat zaten zij koud, de stumperds!“ Zoo pratende liepen zij al verder.

„Hier moeten we ook nog even zijn,“ zei de vader, bij een armoedig huisje stilstaande.

„Wie woont hier?“ vroegen de kinderen.

„Een arme weduwe,“ antwoordde vader.

Zij traden binnen. Bij een walmend olielampje zat een vrouw van middelbaren leeftijd bij een kleine tafel te naaien. Een paar stoelen en een bankje waren verder de eenige meubels. In een hoek van het vertrekje stond een ledikantje, waarin een vierjarig kind lag. De vrouw zag er mager en bleek uit en het kind in het ledikantje scheen te zullen sterven.

Toen de deur openging, haalde zij even de bril van den neus en riep met zachte stem: „Komt er maar in! Wie zijn daar?“

„Maak je niet ongerust, vrouwtje!“ zei mijnheer Van Doorn vriendelijk. „Je kent mij wel. Goede menschen vertelden mij, dat je het tegenwoordig niet al te breed hebt en ik kan mij dat wel begrijpen. Ik dacht, ik moest je maar eens even komen opzoeken.“

„Och mijnheer! och, mijn goede heer! Ik word verlegen, als ik u zie aankomen. U is zoo goed en

niets kan ik u vergelden. Mijn man is dood, mijn twee kinderen zijn klein. Ik ben zwak en mij worden de handen gebonden door de kleinste dáár. Verdienen kan ik niemendal; zoo nu en dan brengt men mij wat verstelwerk en al wat ik nog bezit, is, wat u hier ziet. Alles heb ik moeten verkoopen. Dat zieke wurm daar moet het hebben; ik kan er wel buiten en onze Simon is een voorbeeld van tevredenheid. Och, als ik hem maar eens zóóver heb, dat hij wat kan verdienen, dan zal die brave jongen zijn moeder wel wat helpen; dat weet ik zeker! Maar hij moet tot het voorjaar getrouw naar school gaan en dan moeten wij zien."

Op het hooren van den naam „Simon," vloog Hendrik het bloed naar het hoofd. Gelukkig verspreidde het lichtje maar een flauw schijnsel en lette ieder op hetgeen de zwakke vrouw vertelde.

„Wat scheelt die kleine daar?" vroeg mijnheer Van Doorn.

„Ik weet het niet, mijnheer. Het wurm heeft eerst kinkhoest gehad. Daar is hij gelukkig doorgeworstd, maar nu is hij zoo zwak. Ik zou wel een dokter willen halen, maar ik heb geen geld en naar de diaconie loopen, och, mijnheer, dat ben ik zoo niet gewend. Mijn goede man zei altoos: „Eer at ik mijn vingers van den honger op, eer ik van de diaconie geld ging vragen." " En nu heb ik er ook niet veel zin in."

„Nu, vrouwtje, ik zal je morgen den dokter wel eens zenden, dat kind moet hulp hebben, anders gaat

het dood. Welk werk heb je op 't oogenblik? Heb je 't druk, anders zal ik je ook wat werk verschaffen."

„Ik heb zoo goed als niemendal te doen, alleen die ondeugende jongens geven mij zooveel werk. Och, ik heb er bij zitten schreien, en mijnheer, neem mij niet kwalijk, ik ben arm. . . . maar ik heb mijn jongen nog zoo graag knapjes gekleed. Ik heb zoo'n hekel aan die scheuren en bellen. Nu had ik nog een mantel liggen, dien ik eens van mijn man op een Sinterklaasavond had gekregen, toen hij een buitenkansje had gehad. Ik dacht: ik zal 't wel met dezen ouden doek redden, laat ik van dien mantel een jasje voor mijn jongen maken. Dan ziet hij er een paar jaar netjes uit en is de stumperd warm gekleed met die koude. Nu is hij mij van middag, ik heb er om geschreid, zei ik, thuis gekomen en zijn jas was van beneden tot boven opgescheurd. Ik zit hier zelf te bibberen van de kou, en nu moet ik. . . die jas. . . En 't is zoo'n slecht werk bij avond! Mijn oogen zijn ook zoo sterk niet meer. . . En 't wordt toch nooit weer een knap kleedingstuk. . . Ik ben er altoos zoo zuinig op geweest. . ."

Hendrik voelde geen grond meer onder zijn voeten. Hij bemerkte, dat hij beurtelings rood en wit, warm en koud werd. Gelukkig keek niemand naar hem. Ook hoestte hij maar eens en liep eens naar het ledikantje.

„Zoo had ik Simon van 't najaar eens zijn Zondagschen hoed opgezet, omdat zijn daagsche zoo leelijk werd. Toen hij thuis kwam, was de geheele hoed

vernield. Ja, ja, mijnheer, 't is wat te zeggen! Er zijn kwajongens in 't dorp! Maar 't is voor mij een heele toer om er wat nieuws voor in de plaats te geven."

Hendrik begon vast uit te pakken. Hij deed dat echter meer uit verlegenheid en om afleiding te hebben, dan om de zwakke vrouw gelukkig te maken. Misschien ook wel verlangde hij om weg te komen.

"Zie eens, vrouw Winkels, dat hebben de kinderen voor je medegebracht," en ze legden hun schatten op tafel. De goede vrouw wist niet, hoe zij danken zou. "Och, wat zal mijn Simon opkijken, als hij straks terugkomt. De stumperd heeft ook zoo'n honger. Hij is even naar 't dorp om een paar takkenbossen te halen. Wij moeten ons vóór wij gaan slapen, toch even verwarmen. Dank, dank, duizendmaal dank!" riep het vrouwtje nog, toen haar weldoeners reeds de piepende sneeuw onder de voeten hadden.

"Och, wat was dat mensch gelukkig! Wat mogen wij dan wel tevreden zijn, die alles zoo in ruime mate bezitten"

Hendrik zei niets en keek maar naar de maan. Hij had er zichzelf wel op willen wenschen. Hij schaamde zich nu zoo. Hij gevoelde het diep: hij had schuld aan het leed van die goede ziel. Nooit, nooit, neen nooit weer zou hij dien Simon eenig leed doen. Hij had hem reeds zooveel leed aangedaan!

Mijnheer Van Doorn en zijn kinderen kwamen thuis. Ze hadden veel te vertellen, vooral Christine, en zij wilde gaarne nog eens weer medegaan. Hendrik

zei niemendal. Toen hij zoo lang stil was geweest, werd zijn moeder ongerust. Zij vroeg hem, of hij niet goed in orde was; of hij ook te druk was met zijn slede. Maar Hendrik antwoordde niets anders dan: „Neen, moe!”

Toen nu Christine begon te vertellen van het schreien der vrouw over de gescheurde jas, begreep Hendrik, dat hij niet beter kon doen, dan naar bed gaan. Hij kuste zijn ouders „goeden nacht” en ging naar boven.

Toen zijn moeder als naar gewoonte om halftien eens aan zijn bed kwam, vond zij Hendrik nog wakker. Hij had geschreid. Dat kon zij zeergoed merken en zij vroeg weder: „Hendrik, scheelt er wat aan, manneke?” Maar op de verzekering, dat hij gezond was, ging moeder weder heen.

Toch wilde zij, vóór zij naar bed ging, nog even naar haar Hendrik gaan zien, zoo vreemd als heden avond was hij nog nooit geweest. En ziet, toen zij bij zijn bed kwam, was Hendrik nog wakker. Hij zuchtte diep. Hij wenkte zijn moeder tot zich en fluisterde haar in 't oor: „Ik moet u iets zeggen, lieve moe, maar belooft u mij, dat u niet boos zult zijn?”

„Is het dan iets, dat niet goed is, mijn jongen? Heb je kwaad gedaan?”

„Heel, heel slecht is 't niet, moe! stel u gerust; maar mooi was het ook niet. Ik belooft u, dat ik niet meer woest zal zijn. Ik heb zooveel spijt.”

„Maar wat is het dan, ventje?”

„Ik ben van avond met pa bij vrouw Winkels geweest en wat ik daar gezien heb, heeft mij verdriet gedaan. Ik heb van middag de jas van Simon vernield; maar ik wil het weder goedmaken.“

Hierop begon Hendrik bitter te schreien. Hij sloeg de armen om den hals zijner moeder en schreide vrij uit.

Moeder zag wel, dat haar wildeman niet slecht was.

„Kom, kereltje,“ zei ze vleierend, „ga nu maar slapen, ik ben blij, dat je berouw hebt; pas nu voortaan maar beter op. Morgen zullen wij samen wel eens overleggen, wat we voor vrouw Winkels, haar ziek kind en Simon kunnen doen.“

Kort daarna viel Hendrik in slaap. Toen hij wakker werd, waren zijn gedachten bij Simon. Zijn belofte om beter op te passen heeft hij gehouden. Hendrik werd heel wat bedaarder en was voorzichtig met het eigendom van een ander. Hij had nu geleerd, hoe moeilijk sommigen iets nieuws kunnen krijgen.

In overleg met vader, moeder en Christine werd er voor de arme weduwe uitstekend gezorgd. Hendrik ging zelf kleeren brengen en zoodra er iets te geven was, waren zijn gedachten onmiddellijk bij de familie Winkels, die door den notaris zoo vooruit werd geholpen, dat zij nog vele gelukkige jaren beleefde.

J. C. BOUWMEESTER.

DE GESCHIEDENIS VAN EEN KOKOSNOOT.

Ik zie het mes klaarliggen, dat mij den genadeslag moet geven; denkt ge, dat ik 't niet weet? Ik heb te veel gezien en gehoord in mijn leven, om niet te weten, wat het beteekent. En ge vraagt mij nu, of ik u mijn geschiedenis wil vertellen? Ge zult moeten erkennen, dat het oogenblik slecht gekozen is. Wel heb ik meer verdriet dan plezier op deze wereld gekend, maar toch is het een vreemd gevoel, te weten, dat het over eenige minuten, als het scherpe zwaard door mijn blank lichaam zal zijn gegaan, voorgoed met mij gedaan zal wezen. Mijn levenssappen zullen door u, wreede menschenkinderen, opgedronken worden; ge zult uw tanden in mijn malsch vleesch zetten en zoo het u goed smaakt, zult ge misschien met uw lippen smakken en zeggen: „Het was een lekkere kokosnoot!“ En dan zal ik vergeten worden, gelijk alles op de wereld vergeten wordt.

Moest ik daarvoor van Indië komen?

Want ge weet toch zeker wel, dat ik het levenslicht niet op Hollandschen bodem zag. Ik ben uit de Oost afkomstig, uit het land der eeuwige zon, waar de nachten heerlijk koel zijn en de maneschijn alles met zilveren tinten overgiet. Daar ben ik geboren en daar had ik moeten sterven, maar niet in Holland, in het land van wind en regen. Helaas! het is mijn eigen schuld.

Ge vraagt mij, u mijn geschiedenis te verhalen? Welnu, ik zal het doen, al schaam ik mij wel eenigszins over de rol, die ik gespeeld heb en over de manier, waarop ik mijn eigen leven verknoeid heb. Ziehier, wat ik te vertellen heb, doch leg eerst het mes weg; dat is voor mij geen vroolijk gezicht, zooals ge wel begrijpt.

Ik werd dan in Indië geboren. Zoodra ik oud genoeg was, om bewustzijn van mijn bestaan en omgeving te hebben, merkte ik op, dat ik boven in een hoogen klapperboom woonde; in de Oost zegt men klappers in plaats van kokosnoten en noemt men den kokospalm klapperboom. Ik had een massa broertjes en zusjes, en wij hadden het er best; boven onze hoofden vormden de prachtige, groote palmbladen een heerlijk looverdak, dat ons zoowel tegen den regen, als tegen de brandende stralen der zon beveiligde. Ik kan u niet zeggen, welk een genot het was, 'savonds in de zoele lucht heen en weer te wiegelen. De geluiden der duizenden insecten vormden een wonder-schoon concert, en wij behoefden er niets voor te betalen. O! ge kunt niet begrijpen, hoe velerlei

insecten en andere dieren er in mijn geboorteland zijn. Torren en kevers in allerlei soort en vorm, aardige grasgroene sprinkhanen, wel een vinger lang; verder dartele hagedisjes en fraai gekleurde vlinders, zonder nog van de lieve vuurvliegjes te spreken, die met hun groene lantaarntjes rondvliegen, of van de honderden vogeltjes met hun schitterende pluimen. Al die dieren zag ik gaarne, al was het meestal uit de verte, want slechts enkele van hen kwamen bij ons in onze hooge woning. En ach! dat maakte mij zoo trotsch, dat ik namelijk zoo ver boven iedereen verheven was en ik verbeelde mij, dat ik zeer voornaam moest zijn, omdat ik zulk een hooggeplaatst persoon was.

Ik moet u echter ook vertellen, dat wij klappers twee vijanden hebben en wel de *klapperrat* en den *kalong*. De eerste is een soort van eekhoortje, dat in de kokospalmen woont en verbazend snel op- en afgaat; de tweede is een ontzettend groote vleermuis, die altijd hoog in de lucht leeft. Beide dieren voeden zich met kokosnoten.

Ge kunt begrijpen, dat wij deze gasten steeds met schrik zagen aankomen en onze meesters niet minder. Onder meesters versta ik de eigenaars der boomen: elk inlander toch, die een klein erf heeft, plant er een klapperboom op. Gewoonlijk doet hij dit telkens, als hem een kind geboren wordt. Na eenige jaren brengt de boom vruchten voort, doch deze zijn niet zoo goed als de noten van oudere boomen. Ik ben in een ouden boom geboren, die op een vrij groot erf

stond, dat aan een Atchinees behoorde. Ge moet namelijk weten, dat ik uit het Noordwesten van Sumatra afkomstig ben, uit het land der Atchineezen. Natuurlijk weet ge, dat dit volk in oorlog is met de Hollanders en dikwijls met hen vecht. De Atchineezen lijden veel door dezen oorlog, vooral de kustbewoners, doch daar bekommerde ik mij niet om. Ik wiegelde behagelijk in de hoge lucht en ik had tevreden moeten zijn, doch om de waarheid te zeggen: ik was het niet. In plaats van naar de verhalen te luisteren, welke onze beschermers, de wijze bladeren, elkander vertelden, bromde ik altijd en als mijn meester in den boom klom, om een paar klappers te plukken, dan drong ik mij altijd naar voren. De bladeren waarschuwden mij dan en zeiden ernstig: „Dwaze noot, waarom tracht je de aandacht van het menschenkind te trekken? Weet je dan niet, dat hij met onbarmhartige hand je huid zal ontdoen van de schoone bruine haren, die je sieren, en er touw van zal vlechten? En dan zal hij een gat in je boren en zal je heerlijke melk er uit nemen om zichzelf en zijn kinderen te laven, en als hij zich dan daaraan te goed heeft gedaan, zal zijn vrouw je opensnijden en je malsch vleesch raspen en gebruiken voor haar rijst, of wel zij zal je uitpersen en olie van je maken. En de kinderen zullen je leege schalen nemen en die voor drinknappen gebruiken. Zeg, lijkt je dat lot zoo begeerlijk toe?”

Doch ik lachte hen uit en beweerde, dat het mij wel anders zou gaan; ik was veel te schoon en te voor-

naam om zoo mishandeld te worden, dacht ik. Vooral één blad preekte altijd tegen mij, en dat verveelde mij en ik werd boos. In plaats van liefde te koesteren voor mijn trouwen beschermer, die mij bijna geheel bedekte en mij aldus aan aller oogen onttrok, beschimpde ik hem den geheelen dag en kwelde ik hem op allerlei manieren. Eindelijk zelfs haalde ik een onzer vijanden, de klapperrat, over om zijn stengel door te knagen. En dat deed het diertje met zijn scherpe tanden en het arme blad viel op den grond. Ik juichte, omdat ik van mijn kwelgeest verlost was. Ach! naderhand heb ik ingezien, hoe slecht het van mij was, mij zoo ondankbaar tegenover mijn besten vriend te gedragen. Het ging mij evenals sommige kinderen, die zich verbeelden, dat de raadgevingen van ouders en onderwijzers overbodig zijn, en die liever hun eigen weg gaan. De dwazen! Ook zij zullen er vroeg of laat voor boeten, gelijk ik deed.

Het blad, dat mij beschermde, was dus weg en ik begon heel hard te schommelen; daar had ik altijd zoo'n lust in gehad, doch steeds had mijn raadgever het mij verboden. Thans was hij er niet meer, hoezee! nu zou ik mijn zin hebben; ik schommelde naar hartelust en lette niet op den raad, dien de overgebleven bladeren mij gaven. „Pas op! pas op!” klonk het van alle kanten, doch daaraan stoorde ik mij niet. Op eens echter kreeg ik een hevige pijn; daarna zag ik niets meer, toen gevoelde ik een vreeselijken schok en verloor het bewustzijn. Ik was op den grond gevallen, want door het harde schommelen was

ik losgeraakt. Toen ik weer tot mijzelf gekomen was, wist ik, waarom men mij gewaarschuwd had, doch het was te laat. Juist kwam mijn meester voorbij; hij bukte zich, raapte mij op en zei op onverschilligen toon tot zijn zoontje: „Dáár; doe dien klapper bij de andere, morgen brengen wij ze allemaal samen naar de kust.“

Dit bericht verheugde mij nogal; ik zou verkocht worden, dus was ik zeker veel waard!

Ik schepte nieuwen moed en droomde heerlijk van een schoone toekomst.

Het duurde niet lang, of ik werd met eenige duizenden andere noten naar de kust gebracht in een prauw of boot, die de binnenwateren afvoer. Wij waren bijna de kust genaderd, toen we op eens een oorverdoovend geluid hoorden; ik lag bovenop en zag een sloep met Hollanders bemand, die zich weldra van onze prauw meester maakten. De Atchineezzen verweerden zich dapper en vochten geducht met hun krissen, doch ze waren slechts met hun vieren en moesten dus voor de overmacht bukken. Na een kort gevecht werden ze dan ook allen gedood en werd onze boot op sleeptouw genomen door het oorlogsschip, waartoe de sloep behoorde. Wij stoomden geruimen tijd door, tot wij te Oleh-leh, de hoofdplaats van Atjeh, aankwamen. Daar ondervonden de Hollanders een groote teleurstelling, want in plaats van 3 à 4000 noten vonden ze slechts een zestal in de prauw, waaronder ik toevallig behoorde.

Een der Atchineezzen had namelijk stilletjes een

gat gemaakt op den bodem der prauw, toen hij zag, dat hij en zijn landgenooten voor een verloren zaak stonden. Het was juist groot genoeg om een klapper door te laten en door de beweging der boot waren ze er alle, op enkele na, uitgevallen. Ge kunt begrijpen, hoe leelijk de Hollanders opkeken. In plaats van den rijken buit, waarop ze zich verheugd hadden, kregen ze slechts een paar noten. De officieren verdeelden ze onder elkander. Ik werd door den eerst aanwezenden officier gekozen, die mij weldra met eenige andere dingen in een donker kistje pakte en zoo verzond naar zijn kinderen in Holland. En daar ben ik nu; de aardige gezichtjes, die ik om mij heen zie, zijn zeker van zijn kindertjes.

En gij gaat mij dus cpeten? Daar is nu eenmaal niets aan te doen, doch één verzoek heb ik aan u en wel dit: Doe mijn melk in kleine glaasjes en ledig ze op de gezondheid van hem, die mij gezonden heeft en ook op het welzijn van allen, die daar met hem voor Nederland strijden

THERESE HOVEN.

PLICHT EN LIEFDE.

Vreeselijk loeide de storm. De ziedende golven beukten met woest geweld tegen het ontredde schip. De wind gierde door de masten en het touw-
werk en dreigde met dood en vernieling. Zwarte wol-
ken joegen in wilde vaart door het luchtruim en
maakten de duisternis van den nacht nog dieper, nog
akeliger. Bliksemstraal op bliksemstraal doorkliefde
de lucht en verlichtte voor een oogenblik dit tooneel.
De ratelende donder weerklonk over de bruisende
oppervlakte van den oceaan; het was of de afgronden
het woord „dood“ krieschten door de huivering-
wekkende eenzaamheid.

Alle passagiers waren aan radeloozen angst ter prooi.
Sommigen zaten in stomme vertwijfeling ter neer,
anderen mengden hun jammerkreten in de duizend
stemmen der verbolgen natuur; weder anderen hieven
oog en handen smeekend ten hemel.

Allen waren op het ergste voorbereid en alleen de
afkeer van den dood deed nog hopen, ofschoon red-

ding onmogelijk scheen. Boven op de brug stond de
kapitein, pal, onwrikbaar. De regen doorweekte zijn
kleeren, de wind joeg hem langs het gelaat, maar hij
merkte het niet. Hij scheen uit graniet gehouwen.
Thans, meer dan ooit, hing het leven van honderden
af van zijn kalmte en zijn beleid. In het volle besef
van de verantwoordelijkheid, die op hem rustte, trot-
seerde hij de woedende elementen; onvermoeid ging
hij voort bevelen te geven aan de manschappen, die
door den langen kamp uitgeput dreigden ineen te
zinken. Zijn woorden, zijn voorbeeld vooral stortte
hun moed in het hart en wekte hen op, vol te hou-
den tot het laatst. Moesten zij sterven, dan wilden
zij ten minste sterven op hun post.

Toch leed zijn vaderhart zwaar. Aan boord bevond
zich zijn ééinig kind, een knaapje van elf jaar: zijn
trots, zijn rijkdom, zijn al.

Wat zou hij niet hebben willen geven, om naast
het kind te staan, om het met eigen lichaam te kun-
nen beschermen, om het te mogen redden in het
beslissend oogenblik, dat weldra zoude aanbreken,
want... de schipbreuk was onvermijdelijk. Maar
hij moest voor de veiligheid van allen waken, en
terwijl hij het vaderhart het zwijgen oplegde, wendde
hij den blik af van den blonden knaap en staarde
strak voor zich uit in het onheilspellend verschiep.

Daar blonk het licht van een vuurtoren. Hoe ver-
blijdend dat teeken is, wanneer het den zeeman de
behouden haven aankondigt, thans vermeerderde het
slechts zijn vrees.

Het roer weigerde zijn diensten, het schip was een speelbal van de golven.

Een hevige schok, een dof gekraak, — gevolgd door een doodsche stilte. Een angstkreet steeg op! Het schip was op een klip gestooten. Met geweld drong het water door een lek binnen.

Alle handen aan de pompen!

Met den moed der wanhoop toog men aan 't werk.

Zoo rekte men het leven, totdat de morgen aanbak, die, helaas! voor velen de laatste zou zijn.

Aan de kust had men de noodseinen opgemerkt en de reddingbooten met dappere mannen, die met heldhaftige doodsverachting hun leven waagden, om dat van den evenmensch te redden, staken van wal.

Met welke afwisseling van hoop en vrees sloegen de schipbreukelingen het grootsche schouwspel gade, den ongelijken kamp tusschen den mensch en de ontketende krachten der natuur!

Het schip begon te zinken....

Weldra zou het verzwolgen zijn door de golven, die brullend om haar prooi riepen.

De reddingboot naderde!....

Wie zou zij opnemen? Wie zou aan den dood worden ontrukkt? Alleen de kalme, gebiedende stem van den kapitein voorkwam den strijd tusschen deze rampzaligen; zijn woord, zijn edele houding werkten nog krachtiger dan de zucht naar behoud. Aan zichzelf dacht hij niet; maar zijn kind?..... Het was hem dierbaarder dan het leven.... Dáár stond zijn jongen, dáár was de reddingboot.... o, kon hij

hem waarschuwen, kon hij hem opnemen en hem neerlaten in de boot, die „Leven“ heette!

Maar als de kapitein zijn post verliet en ook maar één oogenblik allen vergat om aan één te denken, wat zou er dan van die anderen worden, aan zijn hoede toevertrouwd?

Mocht hij hun leven doen verloren gaan, om dat van zijn kind te redden?

Die gedachten dwarrelden door zijn gefolterd hoofd. Eén oogenblik slechts, en de strijd was gestreden. „De Kapitein is geen vader“ zuchtte hij: „boven liefde gaat plicht.“

Steeds dieper zonk het vaartuig: de voorsteven verdween reeds in het schuimende nat.

Daar klonk een stem naast hem: „Vader, ik sterf met u!“ en twee kinderarmen omklemden krampachtig zijn knie. Met oneindige liefde blikte de vader neder op zijn zoon. Sterven, zoo jong, bij den aanvang van een hoopvol leven!

Maar het reddingswerk werd niet opgegeven, al eischte het bovenmenschelijke inspanning en moed.

Daar naderde nogmaals de boot; het werd tijd... nog enkele minuten en met het trotsche zeekasteel zou het gedaan zijn.

De matrozen hadden een laatste toevlucht gezocht in het want en in de masten. De kapitein zelf omklemd met den éenen arm den hoofdmast, in den anderen drukte hij zijn zoon. Het water steeg, het steeg.... reeds reikte het hem aan de borst. O, kwam de boot!....

Een woeste golf sloeg over het verbrijzelde vaartuig, een tweede slingerde den mast weg van het zinkende wrak. O, God! hij zag zijn kind niet meer! Wanhopig staarde de vader een tijdlang in het rond! . . . Maar dáár — in de boot, tusschen het scheepsvolk — ontwaarde hij den blonden krullebol van zijn jongen. Was het geen zinsbegoocheling? Neen, thans zag hij het duidelijk, het was zijn kind! De boot worstelde met de golven, maar verwijderde zich toch meer en meer en naderde de kust. Een luid gejubel, dat boven het geloei van den storm weerklonk, verkondigde hem, dat zij behouden was aangeland.

Een glimlach speelde om de lippen van den zeerob zelfs in het aangezicht van den dood. „Gered!“ prevelde hij; „mijn zoon is gered!“ Toen begaven hem de krachten en de golven sloten zich over hem.

De plicht had de liefde overwonnen; toch had de liefde gezegepraald.

ALEXANDRINE.

TWEEMAAL GERED.

Frans, Karel en Herman kwamen uit school, en waren aan 't slootjespringen. Frans was twaalf jaar oud, Karel en Herman waren één en twee jaar jonger.

„Kijk eens!“ zei Frans, „dit is eerst nog eens een sloot; daarover te springen is de moeite waard!“

Karel en Herman keken hem met verbazing aan. „Je zult het toch niet wagen,“ zei de eerste, „om dáár over te springen?!“

„En waarom niet?“ vroeg Frans.

„Omdat zij veel te breed en veel te diep is. Je zoudt er in verdrinken!“

„Gekheid! Ja, jullie, die zooveel kleiner bent...!“

„Nee neen, Frans, jij ook! 'k Weet zeker, dat je kopje-onder gaat.“

„Dan moet ik er toch eerst nog in vallen! 'k Heb wel over breeder sloot gesprongen dan deze!“

„Frans, doe het *niet*! Je zoudt...“

Maar Frans had den aanloop reeds genomen en sprong, maar... plompte neer, midden in de sloot, en, gelijk Karel voorspeld had, kopje-onder. Had

zijn oog de breedte der sloot niet goed gemeten? Was misschien op 't oogenblik, dat hij den sprong deed, zijn voet blijven haken? Hoe het ook zij, hij lag midden in de sloot en scheen wel door den schrik of den val half bedwelmd te zijn, want hij deed zeer averechtsche pogingen om er weer uit te komen. Zijn makkers zagen hem onder water op de knieën voortkruipen, niet naar een van de kanten der sloot, maar met den loop van deze mee, zoodat hij, wat gevaar van verdrinken betrof, precies bleef waar hij was. Karel en Herman gilden om het hardst; maar geen van beiden had tegenwoordigheid van geest genoeg, om den drenkeling te hulp te komen.

Gelukkig werd hun roepen gehoord. Willem Janssen, de schoolkameraad van Frans en zijn makkers, — alhoewel hij niet tot hun clubje behoorde — kwam in allerijl aanloopen.

Hij was de zoon van een eenvoudig timmerman, terwijl de vader van Frans een rijk grondeigenaar was en Karel en Herman dokterszootjes waren.

Zoodra Willem den toestand gezien had, was zijn besluit genomen. Hij brak een langen, stevigen tak van een boom aan den kant der sloot, en poogde Frans dien in de hand te werken.

Maar Frans greep den stok niet vast; hij was geheel bewusteloos en lag op den bodem der sloot.

„Hier, Karel,“ zei Willem nu, „jij bent de oudste en sterkste, ga jij hier op den wal zitten en neem het eene eind van den tak stevig in de handen. Ga jij wat verder op den wal zitten, Herman, en houd

je broer bij zijn jas vast. Ik neem zelf het andere eind van den tak, en ga te water. Goed vasthouden, hoor!"

Het eenvoudige, maar weloverlegde plan gelukte volkomen. In een oogenblik was Frans op het droge gebracht. Hij was bewusteloos, maar kwam spoedig tot zichzelf, en den volgenden morgen was hij weer geheel hersteld.

Willem, de eenvoudige timmermanszoon, sloot zich nu bij het clubje van Frans en diens makkers aan. Deze laatsten hadden dat met aandrang verzocht, en Willem had toegestemd.

"Ik ben je mijn leven verschuldigd!" zei Frans, met een warmen handdruk.

"Zou ik geen onmensch zijn," antwoordde Willem, "zoo je 't mij *niet* verschuldigd waart? Wat was gemakkelijker dan zoo, met dien tak in de hand, te water te gaan?"

"Maar als Karel het andere eind van dien tak eens losgelaten had. . . !"

"Daar is Karel een véél te flinke jongen voor!"

Zoo had Willem alle dankbetuiging afgeweerd; maar hij was er hartelijk blij om, dat Frans, Herman en Karel voortaan zijn kameraden zouden zijn. Niet, omdat genoemde drie knapen de „jongeheeren" van het dorp waren! Neen, daarom niet; want wat *hij* van Karel gezegd had, was in niet mindere mate geldig van hem zelf, en een wezenlijk flinke jongen houdt niet van een kameraad, omdat diens vader rijk en aanzienlijk is. Neen, Willem was blij, dat Frans

en Karel en Herman hem tot hun makker gekozen hadden, omdat dezen, alle drie, al even flink waren als hij zelf.

Frans bleef, hoe flink hij overigens ook was, toch een rechte waaghals.

Een half jaar na het ongeluk bij het slootjespringen, was de tijd van nestjeszoeken aangebroken en nu gaf hij weer een nieuw bewijs van zijn waaghalszerij, zijn groot zwak.

Want een „zwak" is het; jammer genoeg, dat zoo menige knaap er juist het omgekeerde in ziet, en er wat trotsch op is, dat hij „durft." Mogen wij eens vragen: *Wat* durft zoo'n waaghals? . . . Zijn leven wagen om niets!

Het leven wagen als plicht en liefde het eischen, tot redding van eens anders leven bij voorbeeld, is schoon en edel; wie zal dat tegenspreken! Maar zóó, als de waaghals het doet? . . . Daar is niets schoons, niets edels hoegenaamd in te vinden. En dan, wat waagt hij *met* zijn leven? . . . Het geluk zijner ouders! Hebt ge ooit een vader of moeder gezien, treurend bij het lijk van hun kind, dat door eigen roekeloosheid was omgekomen? — 'k Weet zeker dat ge *dan* wel zorgen zult, dat nimmer úw vader en moeder bij úw lijk zoo staan te schreien!

Doch keeren we tot ons verhaal terug. Frans, zeiden we, in zoo menig opzicht een beste, flinke jongen, was een waaghals bij uitnemendheid. Geen boom zoo hoog, of hij dorst in het uiterste topje klimmen. Op een avond, dat de kameraadjes weer

met hun viertjes uit school kwamen, zag Frans in de verte, hoog in een peppel, een eksternest.

„Jongens!“ riep hij, „daar moeten wij heen!“

„Onzin!“ zei Willem, „je kunt er toch niet bij komen.“

„Waarom niet?“

„Zie je dan niet, dat het nest heel boven in den top zit? De boom is daar zoo dik niet als mijn pols.“

„Dik genoeg om mij te dragen! De top, waaruit ik gisteren dat kraaiennest heb uitgehaald, was even dun.“

„Niet waar, Frans! En dan was die boom van gisteren een eik, en dit is een peppel. Je weet hoe broos dit hout is.“

„Ik ga er heen, hoor!“

„Doe het niet, Frans, 'k weet zeker...“

Maar Frans was al weggesprongen, en Willem, Karel en Herman konden niet anders dan hem volgen.

„Zie je nu,“ zei Willem, toen zij bij den boom waren aangekomen, „dat die top te dun is?“

„Malligheid!“ zei Frans, „Sta me maar gauw bok.“

„Ik doe 't niet!“ zei Willem.

„En ik niet!“ zeiden Karel en Herman te gelijk.

„Dat is erg flauw van jullie,“ zei Frans, „maar ik kan er ook alléén wel komen.“

Vijf minuten later zat hij hoog in den boom, maar toch nog een voet drie vier van het nest verwijderd. Reeds daár was de top zóó dun, dat hij onophoudelijk met zijn ongewonen last heen en weer wiegelde. Willem, Karel en Herman stonden te beven onder den boom.

„Kom toch terug!“ riep de eerste. „'t Is meer dan erg, zooals jij je leven waagt!“

„Ha, ha, ha!“ hoorde men Frans daarboven lachen.

Nog één... nog twee takken klom hij hooger; maar toen lachte hij niet meer! De top was afgebroken, met één knak door midden; en Frans hing halfweg den boom aan een zijtak te bengelen, dien hij het geluk had gehad in den val te grijpen. Hij hing aan één arm. Toen hij ook met de andere hand den tak wilde vastgrijpen slaakte hij een kreet van pijn en moest de poging staken.

„Help me toch!“ gilte hij, „ik geloof, dat mijn arm gebroken is!“

„Hou je vast!“ riep Karel, „wij zullen een ladder halen!“ En hij en Herman ijlden heen, zoo snel ze konden.

Maar vijf minuten in de rondte was op die plaats geen ladder te krijgen. Frans zou dus van vermoeidheid den tak moeten loslaten, lang vóór Karel en Herman terug konden zijn. Willem begreep dit en klom den boom in om *dadelijk* hulp te verleen.

't Was gewaagd. Frans hing vrij wel aan het einde van den zijtak. Om bij hem te komen, moest Willem dus gaan staan op een anderen tak. Hoe licht kon die breken, vooral als hij straks den dubbelen last te dragen kreeg!

Willem zag het gevaarvolle van zijn plan heel goed in; maar hij dacht: „Als ik mijn leven niet waag, schiet Frans het zijne er *zeker* bij in!“ en hij klom naar boven.

Zijn toeleg gelukte. Wel boog de tak vreeselijk door, toen Willem het moeielijkste van zijn taak volbracht en Frans er bij opgetrokken had, maar hij hield het; en lang voor Karel en Herman met de ladder aankwamen, zat Frans naast zijn redder veilig onder den boom.

„Gelukkig!“ zei Karel, „onze moeite is overbodig geweest.“

„Dat ware te wenschen!“ zei Willem, die Frans tegen zich aan liet leunen. „Zie je niet hoe bleek hij is? Hij heeft den arm gebroken, en is op 't oogenblik bewusteloos. Laten we dus allen onze buisjes uittrekken en die op de ladder leggen; dan dragen we hem daarop voorzichtig naar huis. Herman, loop jij vast naar den dokter, en ga dan van daar naar Frans' ouders, om hen op onze komst voor te bereiden.“

Den volgenden morgen kwamen de vier makkers weer samen uit school, Frans met den arm in een gipsverband. Het geval van den vorigen dag werd natuurlijk besproken.

„Nù zul je toch niet zeggen,“ zei Frans tot Willem, „dat het je zoo gemakkelijk viel mij te redden? 'k Zal nooit vergeten, hoe je jouw leven voor het mijne in de waagschaal hebt gesteld!“

„En ik,“ zei Willem, „ik zal nooit de droefheid van je ouders vergeten, toen wij je thuis brachten; ik hoop maar, dat je waaghalzerij nu voorgoed uit zal zijn.“

IDA CORN.

EEN OVERWINNING.

Het was avond, een mistige, donkere avond.

De klok van den grooten St. Jacobstoren liet zes zware slagen hooren, die dof door de vochtige lucht weergalmden.

Deze toren stond naast de voornaamste kerk van de stad Rijnhaven op een groot plein; hij was aan alle zijden door huizen omringd. die echter aan den achterkant niet ver van de kerk verwijderd waren.

Op de vier hoeken van 't plein liepen straten uit.

Achter de kerk was het zeer duister, een enkele lantaarn verspreidde er een flauwe schemering.

Het waaide er bijna altijd; de menschen, die uit de Torenstraat kwamen, sloegen dan ook bijna altijd linksaf, om vóór de kerk heen te gaan, waar het veel lichter en drukker was.

Op dien donkeren avond stonden bij 't slaan van zessen ongeveer twaalf jongens aan den achterkant der kerk, bijna geheel in de zwarte schaduw van den hoogen toren verborgen. Zij hadden de kragen opgetrokken en luisterden met alle aandacht en met bijkbare teekenen van goedkeuring naar het plan, dat één

hunner, die midden in den kring stond, met levendige gebaren en radde tong uitlegde.

Kwam er een voorbijganger te dicht bij den geheimzinnigen troep, dan vernam hij een gesmoord lachen en bespeurde schimmige gedaanten in de duisternis.

Dan werd de stem fluisterend en de gestalten kropen noch dichter bij elkaar, om den verteller beter te kunnen verstaan.

Eindelijk hield deze op en de meeste jongens schenen de grootste pret te hebben: sommigen wreven zich de handen of deden een onderdrukt lachen hooren.

Intusschen had de verteller, een jonge knaap, Jack geheeten, een lang touw te voorschijn gehaald en knoopte dat aan enkele andere stukken vast.

„Ziezoo,“ zei hij, „nu is het lang genoeg. Hier Willem, houd dit eind vast, je weet, wat je te doen hebt.“

Willem knikte toestemmend en sloop met het touw in de hand naar den huizenkant, waar hij zich in 't donker van een klein poortje verborg.

Het touw lag nu over de straat: Jack hield eveneens een eind vast; de overige jongens drongen zich tegen den kerkmuur aan en wachtten schier bewegingloos op de dingen, die komen zouden.

Het duurde niet lang, of er klonken naderende voetstappen en de jongens onderscheidten een ouden man, die voorovergebukt, een mand op den schouder droeg.

Hij keek voortdurend naar den grond en liep lang-

zaam voort. Op eens beurde hij 't hoofd verwonderd op. Een scherp gefluit drong hem in 't oor. Hij wendde zich naar alle zijden, maar bespeurde niemand.

Willem had het touw opgetrokken, dat nu strak over de geheele breedte der straat gespannen was.

„Het is een oude man,“ fluisterde een der jongens, „laat die maar doorgaan.“

„Gekheid!“ antwoordde Jack; „stil, hij is er!“

Willem en hij hielden het touw nu ongeveer een halven meter boven den grond.

De oude man naderde en bemerkte door de duisternis niets van 't gespannen touw; nog een oogenblik en hij voelde plotseling een ruk ter hoogte van zijn schenen, trachtte zich in evenwicht te houden, maar stortte ter aarde. Onder een groot gejuich

omringden de jongens den gevallen man, die zich weldra oprichtte en dreigend op hen afging. Zijn hoed was afgevallen en de grijze haren fladderden hem om het hoofd.

Krampachtig balde hij de vuisten om zich de kwelduivels van 't lijf te houden; sommigen trokken hem aan de kleeren, anderen schopten tegen de mand.

De oude man keek wanhopig in 't rond, of er geen hulp kwam opdagen en schreeuwde: „Ellendige kwajongens!“ Maar dat maakte in 't geheel geen indruk, integendeel zij plaagden hem des te meer.

Ten einde raad besloot de grijsaard heen te gaan, om hun gesar zoodoende te ontloopen. Hij vatte de mand bij 't oor, maar plotseling slaakte hij een luiden kreet, liet zich op de knieën vallen en staarde met een wanhopig gelaat in de mand.

„Gebroken, gebroken!“ jammerde hij en bedekte zijn gelaat met de handen.

De diepe smart van den ouden man maakte indruk op den wilden troep; enkele jongens traden dichterbij om te zien, wat er toch wel gebroken mocht zijn.

Ook enkele voorbijgangers bleven staan en vroegen deelnemend, wat er gebeurd was.

De oude Thijs wees hun de gebroken eieren in zijn mand en mompelde eenige verwenschingen tegen de kwajongens, die hem deze schade berokkend hadden. „Wat moet ik zeggen, wat moet ik beginnen? er zijn er stellig honderd gebroken!“ riep hij uit.

Daar weergalmden zeven slagen!

De jongens stoven verschrikt naar hun avondschool,

maar toonden er weinig oplettendheid. Voortdurend dachten ze aan het treurige gezicht van den ouden man.

Tevergeefs beproefden zij om 't geheele voorval te lachen; zij begrepen maar al te goed, dat zij zich hadden te schamen, een oud mensch zooveel verdriet aangedaan te hebben. Vooral Jack was onrustig en schreef ongemerkt een klein briefje aan Willem, waarin niets anders stond dan: „Hoe jammer!“

De oude Thijs woonde in een smal straatje, waar een aantal kleine huisjes stonden, juist geschikt voor een paar oude menschen, zooals Thijs en zijn vrouw.

Hier hadden beiden een rustige woning, waar zij hun laatste levensdagen stil en vredig doorbrachten. Elken dag trok Thijs er op uit, om de eieren voor een groothandelaar bij de klanten te verkoopen.

Dit bedrijf leverde hem genoeg op om te kunnen leven, daar hij bovendien een klein pensioentje als sergeant had.

De vrouw van Thijs kwam bijna nooit buiten, want ze was blind. Haar eenige steun op aarde was haar man, want kinderen had zij niet meer; zij waren allen reeds gestorven.

Omstreeks vijf uur had Thijs gezegd: „Oudje, ik moet er van avond nog op uit, dat geeft een extraatje; als ik terugkom en al de eieren zijn verkocht, dan breng ik je wat heerlijke visch mee.“

De blinde vrouw watertandde.

„Ja, ja,“ zoo ging Thijs voort, „dan zullen we samen nog eens smullen, zooals vroeger, hé?“

En hij was heengegaan, de oude vrouw met haar

gedachten alleen latende. Meestal peinsde zij dan over de vervlogen jaren, over de gelukkige dagen, toen ook zij de lieve zon nog aanschouwen kon.

Dan zat ze stil op haar stoel en dacht aan de gestorven kinderen en aan het leed, dat zij in haar leven ondervonden had. Menigmaal werd haar 't verdriet te machtig en tranen welden in de blinde oogen op.

Ook nu zat ze stil te peinzen in 't kleine vertrekje, een weinig verlicht door de smeulende kooltjes onder de asch. Zij volgde in gedachten haar goeden man, die de eieren zoo vlug mogelijk zou verkoopen, om dan met lekkere visch thuis te komen.

Wat had zij in lang geen visch geproefd, ze was ook zoo duur en ze moesten zuinig leven.

Waar zou hij nu wezen? Als de menschen maar van hem kochten! Ja, dat zouden ze wel, als ze maar wisten, dat een arme, blinde vrouw op haar man zat te wachten, die een kleine lekkernij voor haar zou meebrengen; ja, ja, zij rekende er vast op.

Halfluid in zichzelf sprekende, zat zij zoo eenzaam in haar huisje.

Op eens wendde zij zich naar de deur; haar geoeffend oor had bekende voetstappen vernomen.

Verbazing teekende zich op haar gelaat. „Is hij nu al terug?“ dacht zij; een plotselinge angst overviel haar: als hem maar geen ongeluk overkomen is!

Thijs trad binnen en zette zich zwijgend neer.

De blinde luisterde en wachtte vruchteloos op de gewone begroeting.

„Thijs,“ klonk het eindelijk, „waar ben je?“

„Hier, oudje, laat me maar even zitten, ik zal je meteen wel alles vertellen.“

Een poosje bleef het stil, maar het duurde de oude vrouw te lang en zij vroeg: „Kom, Thijs, wat is er gebeurd?“

Daarop vertelde deze, wat hem overkomen was: hoe hij niets had verkocht en hoe de jongens hem hadden doen vallen, waardoor de eieren gebroken waren.

„Ik heb ze weten te vinden, die bengels, ik ben bij den vader van een der jongens geweest, ze zullen mij de schade vergoeden!“

Zoo sprak Thijs en hij stampte met den voet op den grond. Zijn vrouw zweeg even; een trek van groote teleurstelling gleed over haar gelaat, maar dadelijk daarop waren de sporen er van weder verdwenen en sprak zij tot haar man: „Stil Thijs, maak je niet zoo boos, denk er om: het waren kinderen en die denken weinig na. Het spijt me heel erg om de visch,“ en ze zuchtte even, „maar wees blij, dat je geen ongeluk gekregen hebt.“

„Dat moest ook nog eens gebeurd zijn,“ schreeuwde Thijs, „neen, neen, het is schandelijk genoeg!“

Met moeite bracht de oude vrouw hem tot bedaren.

„Wees toch niet zoo driftig, Thijs, zij zullen spijt genoeg hebben, als ze van avond op bed eens nadenken, wat ze deden; wij zullen wat zuiniger zijn.“

Langzamerhand werd Thijs kalm, maar den geheelen avond bleef hij mopperen. Beiden gingen vroeg

ter ruste, om hun teleurstelling in den slaap te vergeten.

De arme oude luidjes moesten naar bed zonder visch.

Toen Jack uit de avondschool thuis kwam, riep zijn vader hem bij zich in de studeerkamer.

„Ik heb iets heel leelijks van je gehoord,“ zeide hij; „het spijt me zeer, dat de naam van mijn zoon genoemd moest worden onder die van laffe kwajongens, welke een armen, ouden man op straat doen vallen en hem schade toebrengen in zijn kleinen handel. Foei! foei! Ik zal den ouden man schadeloos stellen, want ik wil niet hebben, dat iemand zou kunnen zeggen: zijn zoon heeft straatschenderij gepleegd; een oude man moet door zijn schuld hongerlijden en het is niet verholpen. Ga nu uit mijn oogen!“

Jack ging; hij aarzelde een oogenblik; een beter gevoel kwam boven, maar valsche schaamte weerhield hem, openhartig schuld te bekennen. Hij paaide zichzelf met allerlei verontschuldgingen: hij was toch de eenige niet; hij wist vooruit niet, dat er eieren in de mand waren en die oude man had toch wel beter kunnen kijken. Maar dan zag hij 't droevige gelaat van den geplaagden Thijs; hij had gehoord, hoe deze nu honger moest lijden door zijn schuld, en Jack werd er kwaad om. Knorrig kwam hij in de huiskamer en begon te lezen, maar de letters dansten hem voor de oogen en achter de regels zag hij telkens 't voorgevallene bij de kerk. Weldra moest hij naar bed en begon hij zijn brood op te eten. Juist kwam zijn vader binnen, keek hem strak aan en vroeg: „Smaakt het lekker, Jack?“

Jack kreeg een hoofd als vuur en kon slechts met de grootste moeite de brokken naar binnen krijgen. Zoo vlug mogelijk ging hij naar bed, terwijl hij vader en moeder onverstaanbaar goedennacht wenschte. Haastig kroop Jack in 't bed, om daar in den slaap vergetelheid te zoeken, maar helaas, ook daar vervolgde hem de ontevredenheid met zichzelf en een akelige droom kwelde hem op een ondragelijke wijze.

Den volgenden morgen onder het naar school gaan vertelde hij alles aan zijn vriend Willem en beiden wenschten, dat zij het niet gedaan hadden. Willem had gehoord, wie Thijs was en ook waar hij woonde. Jack liep peinzend verder en stoorde zich niet aan 't plagen van de andere jongens, die, als naar gewoonte, alle schuld op hem schoven. Onder schooltijd bleef hij verstrooid en dacht maar aan één ding: hoe hij zijn gedrag goed kon maken.

Eindelijk meende hij 't middel gevonden te hebben: zijn gelaat helderde op.

Om twaalf uur liet hij al zijn makkers in den steek en draafde naar huis; schier ademloos kwam hij bij zijn moeder en vroeg haar tien gulden.

Verbaasd keek zij hem aan.

„Ja moe,“ zei Jack, „ik heb vijf gulden van grootva, leen u er mij nog vijf bij; heusch, het is voor iets goeds, ik zal het u wel vertellen.“

Jack vroeg zoo dringend en was zoo gejaagd, dat zijn moeder hem meende te begrijpen; ze zei niets, maar gaf hem het verlangde geld, terwijl ze in stilte hoopte, dat ze zich niet mocht bedriegen.

Nauwelijks had Jack 't geld in handen, of hij snelde weg zonder verder iets te zeggen.

Een kwartier lang draafde hij voort, tot hij eindelijk aan een smal straatje kwam. Thans, nu hij vlak bij zijn doel was, begon Jack den moed te verliezen. De oude man moest eens boos worden en hem afranselen; maar neen, hij wilde het wagen en moedig vroeg hij bij een der bureu, waar Thijs, de oude eierenkoopman, woonde.

Kort daarop opende hij de klinkdeur van diens woning, maar bleef bedremmeld aan den ingang staan.

Daar zag hij een klein vertrekje met slechts enkele meubelen; een oude vrouw zat bij 't vuur en Thijs stond bij haar, op den stoel leunende.

Bij 't opengaan der deur keek de laatste verwonderd op. Nu deed Jack eenige stappen voorwaarts en begon met een haperende stem te vertellen, wie hij was, wat hij gedaan had en wat hij kwam doen.

Thijs hoorde hem verwonderd aan; een oogenblik keek hij toornig bij de herinnering aan den vorigen avond, maar dadelijk daarop knikte hij den knaap toe en reikte hem een stoel aan.

Toen hij zijn verhaal geëindigd had, keek Jack eenigszins schuw naar de oude vrouw, die nog geen woord gesproken had. Op eens hoorde hij haar zeggen: „Dat is heel goed van je. Ja, jongeheer, we vinden het heel aardig van je, maar ik kan dit geld niet aannemen, zonder dat je ouders er van weten.“

Nu vertelde Jack, dat hij de zoon was van denzelfden heer, bij wien Thijs was wezen klagen; dat

hij echter 't geld eerlijk van zijn moeder ontvangen had en het nu kwam brengen, om de schade te vergoeden.

„Dat is heel goed,“ hoorde hij de oude vrouw weer zeggen en met verwondering keek hij naar de vreemde uitdrukking van haar gelaat.

Thijs scheen het te bemerken en zeide tegen hem: „Mijn vrouw is blind, ze kan je niet zien.“

Nu begreep Jack, waarom ze zoo vreemd met haar hoofd zat te draaien en zoo stil bij 't vuur bleef zitten.

Jack wilde 't geld op de tafel leggen, maar Thijs duwde hem zacht terug. „Het was immers geen opzet, niet waar? Je wist niet, dat ik zou vallen?“ vroeg hij.

Jack antwoordde niet; hij schaamde zich te veel, want hij wist heel goed, dat het wel degelijk zijn plan geweest was, de voorbijgangers te doen vallen.

„Het was heel gevaarlijk, jongeheer; het had toch best kunnen gebeuren, dat ik iets gebroken had; weet je wel, dat ook mijn vrouw blind is geworden door de onnadenkendheid van spelende jongens?“

De oude man staarde peinzend voor zich uit; op zijn gerimpeld gelaat kwam een smartelijke trek te voorschijn.

„Vertel het den jongeheer eens,“ zeide de blinde vrouw op eens en wendde 't hoofd naar hun zijde, alsof ze beiden kon zien.

„Het is nu al vijf jaar geleden,“ zoo begon Thijs; „wij leefden zoo recht gelukkig samen; wij hadden

ons reeds getroost over onze gestorven kinderen en leefden rustig en stil bij elkaar.

Ik ventte langs de huizen en zij waschte en streek voor de menschen; dat bracht ons met mijn klein pensioentje genoeg op, om zonder gebrek en zorg te kunnen leven.

Het was wel niet veel, maar wij waren tevreden en dat is toch maar 't voornaamste.

Op zekeren avond was mijn vrouw uitgegaan om enkele wasschen weg te brengen. Bij het teruggaan moest zij door een buurt, waar een aantal nieuwe huizen gebouwd werden. Grootte hoopen steenen en stapels balken bedekten de straat; overal lagen krullen en houtsplinters. Het was reeds donker, toen mijn vrouw daar langs kwam. Op eens hoorde zij een klagend geluid; zij luisterde en meende 't schreien van een verdwaald kind te hooren, dat om hulp riep.

Haar goedhartigheid dreef haar tot de plek, vanwaar 't geluid kwam. Eerst hoorde zij niets meer, doch weldra klonk 't geschrei vlak bij haar; het was, alsof het uit een grooten hoop steenen voortkwam.

Zij aarzelde niet, maar ging er regelrecht op af; zij onderscheidde nu duidelijk de klagende stem van een knaap. Nauwelijks was zij er vlak bij gekomen, of 't geluid hield op en zij zag een zwarte gedaante snel wegloopen. Op hetzelfde oogenblik sloeg er een ontzettende vlam uit den steenhoop, gevolgd door een hevigen knal. Een groot gejuich weerklonk en een troep schaterende jongens vlood ijlings heen.

Mijn arme vrouw begon luid te schreeuwen; zij bracht de handen naar de oogen, wendde zich om en om — helaas, zij kon niets meer zien. Ontploffend kruit was haar in de oogen gesprongen en had mijn lief, best oudje blind gemaakt.

Zóó kreeg ik haar thuis; weken lang leefde ik in een ontzettenden angst. De dokters zeiden, dat er misschien nog iets aan te doen was, maar och, ze zeiden het slechts uit medelijden; eindelijk begreep ik het: mijn goede vrouw had voor 't laatst gezien, ze was voor altijd blind. Een vreeselijke woede maakte zich van mij meester; ik wilde de ellendige kwajongens opsporen en hen tuchtigen, maar mijn oudje wist mij tot bedaren te brengen en nu, vijf jaren later, zijn wij weer kalm. In al die jaren heb ik haar nooit hooren klagen; aan haar hebben die jongens het te danken, dat zij van straf vrij liepen.

Kijk, jongeheer, daarom deed het mij verdriet, wat jij en je makkers gisteren gedaan hebt. Door jullie schuld kon ik mijn beste vrouw niet de lekkere visch meebrengen, die ik haar beloofd had."

De oude vrouw had al dien tijd aandachtig geluisterd; nu zij niets meer hoorde, richtte zij zich op en zeide: „Kom Thijs, de jongeheer zal voortaan wel oppassen, niet waar, er zijn toch wel andere speltjes, geef me een hand, jongen." Jack greep de magere hand van de blinde vrouw en stamelde met tranen in de oogen: „Vergeef mij!"

Plotseling werd de deur geopend; een mannengestalte werd zichtbaar en onder den uitroep: „Mijn

beste jongen!" vatte Jack's vader zijn zoon bij de hand en drukte hem aan zijn borst.

"Je bent een flinke jongen, hoor; ja, menschen, uit eigen beweging heeft hij zijn schuld willen aflossen om met zijn eigen geld u de schade te vergoeden."

Zoo was dan alles in orde; de oude luijjes leden geen verlies en konden zelfs nog lekkere visch koo-
pen ook.

Jack gevoelde zich wonderlijk te moede; elk oog-
blik had hij wel kunnen dansen. Zijn vader was hem nagegaan en verheugde zich over zijn zoon, die getoond had een flink karakter te bezitten.

Jack had zijn verkeerde daad goed gemaakt, hij kon weer over zichzelf tevreden zijn.

A. C. C. DE VLETTER.

ELSIE'S WERK.

Jim was een echte, Londensche straatjongen; hij leefde den geheelen dag op straat.

Nu en dan trachtte hij een paar stuivers te verdienen met den weg schoon te vegen, of een rijtuig voor iemand te zoeken, of door een andere lichte bezigheid; en als hij dan iets verdiend had, kocht hij wat warme aardappelen of een vleeschpasteitje aan een kruiwagen. In Londen toch, vooral in de arme buurten, wordt op straat van allerlei verkocht. Wij zouden er onzen neus voor optrekken en 't niet kunnen of willen gebruiken, vooral de pasteitjes niet, die in ranzig vet gebraden zijn en den afval van vleesch bevatten; doch onder de Londensche straatjongens gaan ze voor lekkernijen door en Jim had er zich menigmaal aan te goed gedaan. Wat hij kocht, at hij zoo maar uit zijn hand op, want een bord of een mes en vork waren ongekende weeldeartikelen voor Jim. Een tehuis had hij in het geheel niet, hij sliep maar, waar hij een plaatsje kon vinden, ge-

woonlijk in een leeg huis, waarin hij zich toegang verschaftte door een venster binnen te klimmen of een deur open te breken. Toch was hij geen inbreker van beroep; niet, dat hij 't liet, omdat hij dacht, dat het slecht was; neen — dat had niemand hem geleerd. Jim deed het enkel niet, omdat hij de kunst van inbreken niet verstond.

Het vak van inbreker, *burglar*, zooals de Engelschen het noemen, is lang zoo gemakkelijk niet, als het schijnt, en er is meer opleiding voor noodig dan men zoo oppervlakkig denken zou. Er wordt zooveel behendigheid en slimheid voor vereischt, dat lang niet iedereen er voor geschikt is. Jim was bang, dat hij het er nooit ver in zou kunnen brengen zonder een bekwamen meester, en daar hij er geen kende, moest hij de verlokkende gedachte, een knap inbreker te worden, wel opgeven. Hij vond het wel jammer, want het scheen hem een goed vak toe en alle jongens, die hij kende, spraken er steeds met warmte en bewondering over.

Hoe oud Jim was, wist hij zelf niet; hij dacht ongeveer een jaar of twaalf, omdat hij zoowat even groot was als jongens van dien leeftijd. Wanneer hij jarig was, wist hij ook niet, daar er niemand was die het hem vertellen kon. 't Eenige, wat Jim zich van zijn eerste jaren herinnerde, was een tochtige, koude zolder, waar hij in een hoek op een hoop lompen sliep, en verder een vader, die altijd dronken thuis kwam en hem dan sloeg. Het speet hem dan ook niets, toen hij hoorde, dat zijn vader opgepakt en

naar een straffkolonie gezonden was. Voor welk misdrijf wist hij niet en dat kon hem niet schelen ook.

't Ergste was, dat hij toen niet meer op den zolder kon blijven; het was wel geen aangenaam verblijf, want de muizen en ratten liepen er zoo maar over den grond, maar het was toch beter dan op straat, vooral in den winter en als het regende; doch de huisbaas wilde er hem niet voor niets houden en huur betalen kon hij niet. Toen zijn vader dus gevonnist was, moest Jim er vandaan en van dien tijd af leefde hij op straat. Zijn moeder had hij nauwelijks gekend; zij was gestorven, toen hij drie jaar oud was, en het verdriet, dat zijn vader had gevoeld over haar verlies, had hem baloorig gemaakt en aan den drank gebracht. Vandaar, dat de arme Jim geheel verwilderd was opgegroeid en zelden een vriendelijk woord had gehoord. En nu leefde hij maar op straat en wist van God noch gebod.

Zijn plunje bestond uit de oudste vodden, welke men zich denken kan en hij bezat niet anders dan wat hij aanhad, zoodat zijn kleeren nooit gewasschen konden worden. Trouwens Jim zelf waschte zich ook bijna nooit; als het regende werd hij vanzelf nat en dan veegde hij zijn gezicht met zijn mouw af. Een enkelen zomerschen dag, als het heel warm was, trok hij zijn buisje wel eens uit en ging hij onder een pomp staan en dat vond hij dan wel prettig, ten minste voor een enkelen keer. Het zou hem niet ingevallen zijn, om het elken dag te doen.

De eenige wezens, met wie hij omging, waren

kleine straatjongens, die even vuil waren als hij; voor hen behoefde hij zich dus niet te wasschen en zelf voelde hij er geen behoefte aan.

Het was de 25ste December, dus werd overal het Kerstfeest gevierd; in Engeland vooral doet men er heel veel aan en er is bijna geen gezin in het geheele koninkrijk, dat op dien dag geen *roastbeef* en *plum-pudding* eet. Zelfs de gevangenen worden er op getraceerd. Ook zijn er tal van Kerstboomen en is het voor de meeste menschen een tijd van vreugde en geluk. Zoo ook voor de familie Bun. Zonder rijk of zelfs welgesteld te zijn, leefde ze toch vrij goed. De man was bakker en had een netten winkel, waarin zijn vrouw en zijn oudste dochter bedienden. Zijn oudste jongen hielp in de bakkerij en daar de zaak van meester Bun nu juist niet heel groot was, konden ze het werk best af met een paar loopjongens, die het brood rondbrachten en zich verder nuttig maakten. Behalve genoemden zoon en dochter, die John en Mary heetten, hadden de Buns nog een kind en wel een meisje van tien jaar. Zij was echter heel ongelukkig, daar zij van haar vroegste jeugd af een ziekte in de ruggegraat had en altijd moest liggen.

Zij heette Elsie en was een allerliefst, geduldig kind; zij klaagde nooit en was altijd even opgeruimd, vandaar dan ook, dat iedereen, die met haar in aanraking kwam, veel van haar hield. Haar ouders, alsook haar broeder en zuster, deden alles om haar het leven zoo aangenaam mogelijk te maken; de lekkerste hapjes waren altijd voor Elsie en als een der huisgenoo-

ten boodschappen ging doen, bracht hij gewoonlijk een kleine verrassing voor haar mee. Haar grootste vriend was de dominé der wijk, die innig medelijden met haar had en haar dikwijls gezelschap hield gedurende de vele uren, welke zij alleen doorbracht; want daar alle huisgenooten hun bezigheden hadden, konden zij slechts zelden bij haar zitten. Geen wonder dus, dat Elsie's gelaat ophelderde, als dominé Smith binnenkwam en haar bleeke wangetjes bloosden van geluk als hij met zijn vriendelijke stem zeide: „Als je er niets tegen hebt, Elsie, kom ik den middag bij je doorbrengen; ik heb een mooi boek meegebracht, om je voor te lezen.“

Ach! dan genoot de kleine zieke zoo; want dominé las zoo heerlijk voor en hij vertelde haar ook vaak. Soms waren het mooie verhalen van kinderen, doch soms ook leerde hij haar, hoe wij allen voor anderen moeten leven, en trachten moeten onzen naaste tot nut te zijn. Daarover dacht Elsie veel, vooral 's nachts, als zij niet slapen kon. Het was zoo benauwd in het kamertje, dat zij met haar zuster deelde en dat vlak boven de bakkerij was en dan deed haar rug haar ook dikwijls pijn. Dan lag ze maar stil en dacht na, over 't geen dominé Smith haar geleerd had. Hoe kon zij, arm hulpeloos kind, iets voor anderen doen? Dat vroeg ze zich telkens af, tot ze er eindelijk een antwoord op kreeg.

De winkel van haar vader bevond zich op den hoek van een drukke straat in een der achterbuurten van Londen; achter den winkel was een kamertje, dat

het huisgezin als woonvertrek diende en waarin Elsie's rustbank zoodanig geplaatst was, dat ze uit het raam kon zien. Ze zag dan alles, wat er op straat voorviel en dat vermaakte haar; zoo had ze ook bemerkt, dat er vlak over het venster altijd een groepje jongens speelde. Blijkbaar waren ze arm, want ze zagen er allen even vuil en ellendig uit. Toen nu het Kerstfeest in aantocht was, maakte Elsie een plannetje en nadat zij er met haar ouden vriend over gesproken had, legde zij het aan haar ouders bloot.

Op zekeren Zondagavond, toen zij allen bij elkander zaten, zeide zij heel verlegen, want ze wist niet goed, hoe ze 't uit zou leggen: „Vader ik wilde u iets vragen en moeder ook.“

Meester Bun keek haar vriendelijk aan en zeide: „Wel zoo, kleine meid, en wat dan?“

„Wel, ik zou zoo graag weten, of ik een Kerstboom krijg dit jaar, net als anders, en ook,“ voegde zij er aarzelend bij, „of ik vragen mag, wie ik wil.“

„Wel zeker,“ antwoordde haar moeder, „je moogt evenals andere jaren, zes vriendinnetjes bij je hebben. Katie en Jane van den slager en Winnie, Ann en Bessie van den kruidenier en je nichtje Nettie, vind je dat niet genoeg?“

Elsie kreeg een kleur en zei: „Ach, ziet u, ik bedoel iets anders; weet u, wat ik zou willen? Ik zou graag arme kinderen vragen, want al die meisjes krijgen thuis toch lekkers en moois, maar ik zou graag kinderen vragen, die thuis niets krijgen, want dominé Smith zegt, dat wij wat voor anderen moeten doen.“

Er werd toen lang en breed over het plan gesproken en daarna werd dominé Smith nog eens geraadpleegd en eindelijk kwam men overeen, dat Elsie haar zin mocht hebben en dat zij de vijf of zes arme straatjongens, die zij altijd zag spelen, vragen mocht, onder voorwaarde, dat zij zich eerst in de keuken zouden wasschen.

Moeder Bun, die een zeer goede vrouw was, zocht wat oud goed op, dat John gedragen had, toen hij klein was; ook vroeg ze aan eenige harer kennissen, die jongens hadden, om wat kleeren, en al waren die ook niet mooi meer, toch kwam er nog een aardige verzameling voor den dag en vond iedere jongen een buisje en broek voor zich in de keuken klaar liggen, zeker oneindig beter dan die, welke zij aanhadden. Ze trokken de kleedingstukken aan, met behulp van John, die beloofd had een oogje op Elsie's bezoek te houden, en nadat ze zich gewasschen hadden, mochten zij de bakkerij binnengaan, waar een mooie Kerstboom stond en waar de familie Bun bijeen was. Ook Elsie's rustbank was er heen gedragen en zij genoot van den fraaien aanblik van den prachtigen boom en ook van de verheugde gezichten der arme jongens, die nooit zoo iets gezien hadden. Onder de jeugdige gasten was ook onze Jim. Sedert jaren was hij niet in een verwarmd vertrek geweest en de krentenbroodjes en belegde kadetjes, welke meester Bun met gulle hand uitdeelde, smaakten lekkerder dan 't geen hij gewoonlijk at, lekkerder zelfs dan de vleeschpasteitjes, welke hij een enkelen keer kocht. Nadat

hij zich aan de versnaperingen te goed had gedaan en den boom van alle kanten bekeken had, dwaalde zijn oog naar den hoek der bakkerij, waar Elsie's rustbank stond. Elsie knikte hem vriendelijk toe en wenkte hem, om nader te komen. Het duurde niet lang, of er werd een druk gesprek tusschen de twee

kinderen gevoerd. Jim had nog nooit zulk een vriendelijk stemmetje gehoord en begreep niet, waarom Elsie zoo lief was. Eindelijk vroeg hij het haar. „Je kent me toch niet,” zei hij, „waarom ben je dan zoo goed voor mij?”

„Wel zeker ken ik je,” antwoordde het kleine meisje lachende, „ik zie je altijd spelen op de straat. Ga je niet school?”

Jim moest bekennen van niet en vertelde haar, dat hij niemand in de wereld had, die op hem lette.

„Daarom ben je zeker ook altijd zoo vuil?” vroeg Elsie onwillekeurig.

Jim bloosde en Elsie's blank gezichtje en witte handjes beijkende, zei hij: „weet je wat, ik zal mij voortaan altijd wasschen, dan behoef je je niet voor me te schamen.”

De avond ging verder gezellig om en de arme jongens verlieten wel doorvoed en tevreden het gastvrij huis van den bakker. Bij het weggaan bedankten ze hun kleine gastvrouw hartelijk en zeiden, dat ze nog nooit zulk een prettigen avond gehad hadden. En Elsie had een zalig gevoel in haar hartje, want ze was zich bewust, dat ze iets voor anderen had gedaan. De winter ging voorbij en de lente kwam; Elsie werd hoe langer hoe magerder en bleeker en de dokter had gezegd, dat zij in de buitenlucht moest en dat wel zoo dikwijls mogelijk. Men huurde dus een groote duwwagen, waarin zij languit kon liggen, en daar geen der huisgenooten gemist kon worden, nam men een meisje, dat elken ochtend met haar naar een park ging, tot het donker was en haar dan weer terugbracht. Daar zij dus over dag niet meer thuis was, zag zij Jim zelden, slechts nu en dan kwam ze hem tegen, als zij uitreed of thuiskwam, en dan knikte zij hem vriendelijk toe. Menigmaal gedurende den kouden winter had zij haar moeder verzocht, hem binnen te roepen en hem te verkwikken met een bord warm eten.

Voor Jim was het, alsof een ander leven voor hem begonnen was, sedert hij het kleine meisje op dien Kerstavond gesproken had en sedert hij wist, dat zij belang in hem stelde. Hij waschte zich nu iederen dag en dat is voor een kind der Londensche straat al een groote vooruitgang. Ook had hij zich voorgenomen, niet meer te vloeken, daar Elsie eens gezegd had, dat zij dat zoo verschrikkelijk vond. De arme jongen, die nooit liefde gegeven of ondervonden had, vereerde nu het vriendelijke, kleine meisje als een heilige en daar een aangeboren gevoel van bedeesheid hem terughield om haar aan te spreken, vergenoegde hij zich er mede, haar van uit de verte gade te slaan. Dikwerf volgde hij den wagen of ging hij den weg op, dien hij wist, dat Elsie's geleidster nemen zou.

Zoo bevond hij zich op 'een regenachtigen namiddag in Maart bij den uitgang van het Park, waar Elsie gewoonlijk heenging. Het duurde niet lang, of hij zag den welbekenden wagen aankomen. Elsie lag goed ingebakerd en met een kap over zich, die haar tegen wind en regen beschermdde. Deze kap echter belette het kindermisje om vóór zich uit te zien. Nu had meester Bun haar bevolen, om steeds de stilste straten te nemen, ten einde de omnibussen en karren te vermijden, en ook omdat dáár veel minder rijtuigen waren; doch Ellen, zoo heette het meisje, was erg eigenwijs en bovendien regende het en was het guur; ze zou dus maar liever door de hoofdstraten gaan; dat was zooveel korter, dan was zij zooveel te eerder thuis.

Zonder op te letten, of er wagens aankwamen, reed Ellen maar verder en wel zoo gauw zij kon. Elsie was ingeslapen; dat deed zij wel meer, dus kon Ellen ongestoord haar gang gaan. Haar kleine meesters zou er niets van merken, dat zij de bevelen van haar vader niet gehoorzaamde.

Op eens voelde Ellen een hevigen schok en vóór ze wist, wat er gebeurd was, lag de wagen omver en lag zij zelf naast de paarden van een omnibus, die tegen den wagen was aangereden. De koetsier kon zoo gauw zijn paarden niet inhouden. Wie weet, of deze niet over haar en over den wagen heen zouden zijn gegaan, indien ze niet op eens tot staan waren gebracht door een kleinen jongen, die met schier bovennatuurlijke krachtsinspanning de teugels gegrepen en de paarden belet had voort te gaan. Het duurde slechts eenige oogenblikken; toen kwamen de conducteur en eenige voorbijgangers hem te hulp, doch het was genoeg, om een grooter onheil te voorkomen, en iedereen prees den moedigen knaap. Jim, want deze was het, had den wagen gevolgd en het onheil zien gebeuren. Toen had hij zich voor de paarden geworpen, ten einde Elsie te redden. Gelukkig was Elsie's wagen op zij gevallen en daar zij met een riem aan de matras was bevestigd, was zij er niet uitgevallen. De wielen en het houtwerk echter waren zóó beschadigd, dat men er niet meer mee rijden kon. Ellen had zich erg in haar val bezeerd en werd dooreen politieagent naar een gasthuis gebracht. De arme Elsie, die natuurlijk wakker was geworden,

begon te huilen, toen zij zag, in welk een toestand haar wagen was; doch, vóór iemand het verhinderen kon, nam Jim haar op en droeg haar in zijn armen naar huis. O, hoe dankbaar waren haar ouders! Elsie wilde haar redder niet weg laten gaan; zij haalde haar vader over, hem als loopjongen in dienst te nemen en moeder Bun gaf hem een aardig zolderkamertje om er in te slapen. Jim was den prins te rijk en deed goed zijn best. Het plantje der dankbaarheid tierde welig in het hart van den armen straatjongen en 't duurde niet lang, of hij was een bruikbaar lid der maatschappij geworden. En Elsie?

Helaas, toen de rozen bloeiden en alles vreugde en zonneshijn in de natuur was, lag zij onder de kille aarde; haar vader en broeder, alsook dominé Smith en Jim, volgden de kleine kist, die het overschot van het arme kind bevatte. De geestelijke hield een korte aanspraak en zei tot den bedroefden vader: „Wees dankbaar, dat haar lijden over is, doch betreur 't niet, dat ze geleefd heeft; want ook haar leven is van nut geweest; ook zij heeft haar steentje bijgebracht tot 't groote werk van het goede op aarde, ook zij heeft een ziel gered.“

Hij nam daarop Jim's hand, legde ze in die van zijn meester en zeide: „Beschouw hem als Elsie's erfenis, en laten wij allen ons best doen, om het werk, dat zij aan hem begonnen is, te voltooien.“

THERESE HOVEN.

IN OORLOGS- EN VREDESTIJD.

Het was in den aanvang van den vreeselijken oorlog tusschen Frankrijk en Duitschland. Een afdeeling der Fransche troepen was de grenzen overgetrokken en bevond zich op Duitsch grondgebied. Zegevierend togen de Franschen voorwaarts door een dicht en vrij uitgestrekt bosch, toen zij eensklaps stootten op een troep Duitsche soldaten, welke van achter de zware boomstammen plotseling een moorddadig vuur op hun vijanden openden. Er ontstond een scherp gevecht, dat ongeveer een uur duurde. Toen moesten de Duitschers wijken. Met onweerstaanbaren spoed drongen de Franschen voorwaarts en spoedig was het gansche bosch van vijanden gezuiverd. Toen werd in groote haast een onderzoek ingesteld naar de verliezen, die men geleden had. De gesneuvelden zoowel als de gewonden werden op een ambulancewagen geladen, met het plan om op de eerste rustplaats een nader onderzoek naar den toestand dier personen in te stellen. Thans ging het voorwaarts, met grooten spoed, den vluchtenden vijand achterna.

Spoedig hadden allen het bosch verlaten. Een diepe stilte heerschte onder de breede bladerkruinen, waar zoo straks nog het geknal der gewerschoten de rust zoo vreeselijk had gestoord. De gevluichte vogels keerden naar hun nesten terug en weldra klonk hun vroolijk gezang door de takken als te voren.

Toch was nog iemand der strijdenden in het bosch achtergebleven. In een vrij diepe, droge greppel lag op een bed van verdorde bladeren een Fransch officier. Hij was zwaar gewond. Hij bewoog zich niet en het scheen wel of hij dood was. Toch leefde hij nog, maar hij was zonder bewustzijn. Daardoor had hij niets van het vertrek zijner makkers gehoord en dezen hadden in de groote haast niet opgemerkt, dat een der officieren ontbrak.

Uren lang lag de gekwetste daar koud en stijf op het bladerenbed. Eindelijk, tegen den avond, keerde zijn bewustzijn weder. In het eerst wist hij niet, wat er met hem gebeurd was. Hij meende, dat hij gedroomd had en zijn droom nog niet geëindigd was. Hij dacht aan hen, die hij thuis gelaten had, aan zijn beminde vrouw en aan zijn zoontje, een knaap van twaalf jaren, waarvan hij zoo innig veel hield.

Hij dacht aan het afscheid, toen hij de roepstem van Napoleon had moeten volgen en ten strijde moest trekken. Hoe bitter had zijn vrouw geweend en de armen om zijn hals geslagen, alsof ze hem niet wilde laten gaan. Met welke groote oogen had zijn jongen, zijn Henri, hem aangekeken, toen hij hem voor de laatste maal een kus op het voorhoofd drukte.

Aan dit alles dacht de officier, terwijl hij daar in het stille bosch eenzaam en verlaten ternederlag; en hij bedacht, dat hij zeker die geliefden nimmer zou wederzien en hier eenzaam zou moeten sterven. Een brandende dorst kwelde hem, doch geen druppel water was in zijn nabijheid en toen hij poogde zich op te richten, werd hem dit door hevige pijnen aan het rechterbeen belet.

Zoo lag hij daar, hulpeloos en ter prooi aan droevige gedachten, toen zijn oor eensklaps getroffen werd door een lied, dat in zijn nabijheid door een knapenstem werd aangeheven. Het was hem, of hij de stem van zijn zoontje hoorde, en onwillekeurig riep hij met een geluid, dat hij tevergeefs helder en duidelijk poogde te maken: „Henri!”

Het zingen hield op en hij hoorde schreden naderen. Nog eens riep hij: „Henri!” en toen zag hij een kindergelaat, dat zich over hem heen boog. Het was zijn zoontje niet, doch een Duitsche knaap, die met zijn moeder in het bosch woonde en na het einde van het gevecht zijn woning verlaten had, om te zien, of de strijd nog sporen in het bosch had achtergelaten. Johann was een wakkere jongen, die geen vrees kende, en het had zijn moeder heel wat moeite gekost om hem in huis te houden, zoolang het vreeselijk schieten duurde. Ook thans, bij de onverwachte ontdekking, die hij deed, toonde hij geen vrees, maar richtte dadelijk eenige woorden van deelneming tot den vreemdeling.

Johann, die dicht aan de grenzen woonde, wist

zich wel eenigszins in het Fransch verstaanbaar te maken. Toen de gekwetste dan ook om water vroeg, snelde hij onmiddellijk naar een beekje, dat niet ver vandaar door het bosch stroomde, schepte zijn hoed vol en bracht den verkwikkenden drank aan den officier. Deze poogde daarna nog eens zich op te richten, doch het ging niet; zelfs met behulp van den knaap mocht het hem niet gelukken, den rand van de vrij diepe greppel te beklimmen.

Toen liep Johann vlug naar huis en kwam na verloop van een half uur, dat den gewonde wel een eeuwigheid toescheen, terug met zijn moeder. Deze was een gezonde, stevige boerenvrouw van middelbaren leeftijd. Zonder veel woorden te verliezen, sprong zij in de greppel, vatte met haar sterke handen den krachteloozen man onder de armen en tilde hem met behulp van haar zoon op den rand. Toch bleek het ook haar, dat zonder hulpmiddelen aan vervoeren van den gekwetste niet te denken viel. Intusschen was haar zoon reeds bezig, met zijn scherp zakmes eenige stevige takken van de heesters te snijden. Zij begreep zijn bedoeling, legde den officier voorzichtig op het mós neder en hielp Johann de takken aan elkander binden. Spoedig was op deze wijze een ruwe, doch sterke draagbaar gereed. Moeder en zoon tilden den Franschen officier hier op en droegen hem daarna voorzichtig naar hun kleine woning.

Daar bleef de vreemdeling eenige weken. Al spoedig was het hem en ook de vrouw gebleken, dat de

wonde wel pijnlijk, doch niet gevaarlijk was, zoodat hij mogelijk wel zonder hulp van een geneesheer zou kunnen herstellen, wanneer hij volkomen rust kon houden en een goede verzorging genoot. De Franschman was zeer bevreesd, aan de Duitschers te worden overgeleverd en smeekte zijn helpers, hem niet te verraden en hem toe te staan, in de boschwoning te blijven, tot hij hersteld zou zijn. Kwamen Duitse officieren of regeeringspersonen zijn verblijf te weten, dan zouden zij hem zeker medevoeren en als krijgsgevangene behandelen. Behalve de kans, dat zijn wonde door gebrek aan rust en ruwe behandeling dan bezwaarlijk genezen zou, liep hij ook groot gevaar, vele maanden lang als gevangene in Duitschland te moeten blijven. Om deze reden wenschte hij niets liever dan stil in de eenvoudige boschwoning te blijven, waar hem zulk een vriendelijke ontvangst was ten deel gevallen.

Zijn verlangen werd vervuld. Begaan met zijn lot en gevoelig voor zijn smeekingen, hield de vrouw zijn verblijf voor ieder geheim. Dit kon gemakkelijk, omdat de hut diep in het bosch verscholen lag en zelden eenig bezoek ontving. De vrouw paste haar gast zorgvuldig op en de knaap deed de noodige inkoopen in het stadje, dat een drietal uren verwijderd was. De officier was voldoende van geld voorzien, om te zorgen, dat er in de hut geen gebrek werd geleden.

Spoedig begon de gekwetste te herstellen en na eenigen tijd had hij zijn been weder genoegzaam tot zijn dienst, om zich eenige schreden van de hut te

kunnen verwijderen. Natuurlijk deed hij dit alleen des avonds, als de duisternis iedere ontdekking onmogelijk maakte. Eindelijk, na een verblijf van verscheidene weken, was hij geheel hersteld. Na zijn gastvrouw met tranen in de oogen te hebben gedankt voor haar liefdevolle verpleging, vertrok de officier op een stormachtigen, donkeren avond naar de grenzen. Hij werd begeleid door den knaap, die alle wegen door het bosch uitstekend kende en er in slaagde, de Fransche grenzen te bereiken, zonder door iemand aangehouden of ontdekt te zijn. Hier verliet hij den officier, die thans gemakkelijk de Fransche voorposten bereiken kon en dan in veiligheid was. Bij het afscheid drukte de officier den jongen Duitscher hartelijk de hand, en schonk hem al het geld, dat hij nog bij zich had, benevens een kostbaar gouden horloge. Johann wilde weigeren, doch de officier drong zoo sterk aan, dat hij ten slotte het kostbare geschenk aannam. Nog een handdruk en zij verlieten elkander. De Franschman was spoedig uit het gezicht verdwenen en Johann keerde langs de duistere boschpaden naar zijn woning terug.

Tien jaren waren verlopen sedert den hevigen strijd in het bosch, waar Johann met zijn moeder woonde. Reeds lang was de oorlog geëindigd en de vrede tusschen de beide machtige rijken hersteld.

Johann was een flink jonkman geworden, die trouw alle krachten inspande om voor zijn moeder en zichzelf het brood te verdienen. Toch ging dit dikwijls

moeilijk en waren zijn verdiensten meestal gering. Hij had zich, als zoovele woudbewoners, toegelegd op het snijden en bewerken van hout, waarvan hij allerlei sierlijke en nuttige voorwerpen wist te vervaardigen. Bovendien was hij jager en zwierf hij door de bosschen rond om het wild te verschalken. Maar noch het een, noch het ander stelde hem in staat, een redelijk stuk brood te verdienen en daarom besloot Johann met toestemming zijner moeder, naar de naburige Fransche provincie te gaan, ten einde te trachten daar iets, op welke wijze dan ook, te verdienen. Hij hoopte in een of andere stad plaatsing te vinden bij een meubelmaker of timmerman, ten einde daar, hetgeen hij in 't bosch geleerd had, in toepassing te brengen en zich meteen verder in het werk te bekwamen.

Toen hij vertrok, stak hij het gouden horloge bij zich. Nooit hadden de bewoners van de boschhut verder iets van den Franschen officier, dien zij zoolang verpleegd hadden, vernomen; en zij dachten, dat hij gestorven was of zijn nederige vrienden spoedig vergeten had.

Na een hartelijk afscheid van zijn moeder, welke hij alleen achterliet, ging Johann op weg. Natuurlijk ging de reis geheel te voet. De jonge man trok van dorp tot dorp, van stad tot stad; met zijn bundeltje op den schouder en een dikken wandelstok in de hand, ging hij steeds verder. Overal, waar hij meende eenige kans van slagen te hebben, klopte hij aan; doch meestal tevergeefs. Het feit, dat hij het am-

bacht van timmerman of meubelmaker, waarvoor hij zich aanmeldde, eigenlijk niet kende, was dikwijls reeds genoeg om hem te doen afwijzen. Al kon hij mooi snijwerk maken en sierlijke voorwerpen vervaardigen, dit was geen gewoon handwerk en werd vooral in de kleinere plaatsen, die hij doortrok, niet gevraagd.

De snuisterijen, die hij vroeger vervaardigd en thans medegebracht had, waren spoedig verkocht en het geld, dat hij daarvoor ontving, strekte niet lang. Zijn geldbuideltje was eindelijk ledig en het gelukte hem niet, het te vullen.

Zoo naderde hij op zekeren avond een boerenhofstede, waar hij aanklopte met de bede om nachtverblijf. Hij ontving op zijn verzoek, om den nacht in de hooischuur te mogen doorbrengen, een weigerend antwoord en toen hij aanhield, dreigde men hem, geweld te gebruiken, als hij niet oogenblikkelijk het erf verliet. Johann vertrok en keerde naar den landweg terug, doch in weinige oogenblikken was de duisternis zoozeer toegenomen, dat hij weldra geen hand voor oogen zien kon en vreezen moest een ongeluk te krijgen, wanneer hij zijn tocht voorzette.

Hij besloot daarom tot een stouten stap. Na ongeveer een uur gewacht te hebben, begaf hij zich in alle stilte weder naar het boeren erf, vanwaar hij zoo onvriendelijk was verjaagd. De bewoners waren thans allen in diepe rust. Het huis en de schuur waren gesloten, doch achter den stal lag een hoop hooi. Hierin wist Johann zich gemakkelijk een zachte en

tamelijk warme legerstede te bereiden, waarop hij spoedig gerust in slaap viel.

Midden in den nacht werd hij wakker door een eigenaardig knetterend geluid, dat hij in zijn nabijheid hoorde. Hij richtte zich overeind en ontdekte met een enkelen oogopslag, dat de schuur in brand stond. De bewoners van het huis schenen nog niets bemerkt te hebben; ten minste alles was daarbinnen nog rustig. Met den meesten spoed liet Johann zich van den hooiberg glijden, snelde naar het huis en deed de lieden door daverende slagen op deur en vensters uit den zoeten slaap opschrikken. Spoedig waren allen op de been en stelde men ijverige pogingen in het werk om den brand te blusschen. Een bode werd naar het naburige dorp gezonden, de brandspuit werd gebracht en deed wakker dienst, doch tevergeefs. Het vuur was niet te stuiten: slechts kon men het tot de schuur bepalen en beletten, dat het ook de woning aantastte.

Toen de dag begon aan te breken en men daardoor beter de grootte van het ongeluk overzien kon, werden de bewoners der hofstede Johann gewaar, die al dien tijd ijverig had meegeholpen, om den brand te blusschen. Men begon naar de oorzaak van de ramp te gissen en spoedig viel de verdenking op den vreemdeling. Het duurde niet lang, of de vermoedens werden luide uitgesproken en dreigende blikken werden geworpen naar Johann, die in het bewustzijn van zijn onschuld rustig bleef waar hij was. Doch weldra zou zijn gerustheid voor onrust wijken. Ge-

rechtsdienaars kwamen, die hem gevangen namen en naar het naburige dorp voerden. Daar werd hij voorloopig in een donker hok onder den toren opgesloten, waar hij over zijn onaangename toestand geruimen tijd kon nadenken. De schijn was tegen hem, dat begreep hij wel; want de verdenking lag voor de hand, dat hij naar de hofstede teruggekeerd was om wraak te nemen op de bewoners, die hem zoo onheusch hadden behandeld. Ook het fraaie gouden horloge, dat bij hem gevonden was, pleitte niet in zijn voordeel; want natuurlijk verdacht men hem, dit bij een vroegere gelegenheid gestolen te hebben. Het zag er voor Johann treurig uit.

Tegen den middag werd hij uit zijn duistere verblijfplaats verlost en voor den burgemeester gebracht, voor wien hij een voorloopig onderzoek moest ondergaan. Toen Johann voor den burgemeester verscheen, moest ieder het groote onderscheid in het oog vallen tusschen den rechter en den beschuldigde. Een onderscheid niet in jaren, want beiden waren ongeveer even oud; doch de burgemeester was een trotsch man, wiens kleeding en geheele voorkomen op aanzien en rijkdom wees, en Johann zag er in zijn armoedige plunje en met zijn hongerig gelaat op dat oogeblik werkelijk als een schooier en landlooper uit.

Het onderzoek, dat de voorname heer instelde, duurde niet lang; blijkbaar hield hij zich van de schuld des aangeklaagden overtuigd. Reeds gelastte hij den gerechtsdienaars den gevangene naar de naburige stad te voeren, ten einde hem daar aan de be-

voegde rechters over te leveren, toen zijn aandacht eensklaps op het gouden horloge viel, dat op de tafel was nedergelegd. Onverschillig nam hij het horloge in de handen, doch plotseling verbleekte hij, bekeek het sieraad met de grootste belangstelling en vroeg eindelijk met een stem, die van ontroering beefde: „Gevangene, hoe komt ge aan dit horloge?“

Met enkele woorden gaf Johann de gevraagde in-

lichtingen; doch spoedig viel de heer hem in de rede. Hij beval alle aanwezigen het vertrek te verlaten, liep toen op Johann toe, greep zijn beide handen, die hij krampachtig drukte, en sprak tot den verbaasden

Duitscher: „Dank, dank! die officier, wien gij 't leven hebt gered, was mijn vader! Hij heeft mij alles verteld, doch is het volgend jaar in Parijs gesneuveld, zoodat hij uw moeder nimmer weder heeft kunnen bezoeken. Mij heeft hij wel op 't hart gedrukt, naar u een onderzoek in te stellen, doch ik heb dit schandelijk vergeten. Nu evenwel zal ik trachten goed te maken, wat ik tot nu toe verzuimd heb!”

Het lot van Johann was thans in een oogenblik geheel veranderd. Het kostte hem niet veel moeite, den burgemeester te bewijzen, dat hij niet de schuldig was of zijn kon. Immers de brand was binnen in de schuur ontstaan en hij was steeds buiten gebleven.

Johann werd nu onmiddellijk in vrijheid gesteld. De jonge burgemeester, die uitgestrekte landgoederen bezat, stelde hem tot jachtopziener aan; een post, waarvoor Johann uitnemend geschikt was. Een aardige woning aan den rand van een bosch was de zijne; en toen hij na een paar weken zijn moeder daar binnenleidde, had zijn heer gezorgd, dat er niets in het jagershuis ontbrak. De avonden besteedde Johann met houtsnijden, waarmee hij een aardigen stuiver extra verdiende.

Zoo was alles ten beste gekeerd. Johann en zijn moeder hadden getoond een hart te bezitten, dat ware menschenliefde kende; in vreedestijd ontvingen zij de belooning voor wat zij in oorlogstijd hadden verricht.

J. STAMPERIUS.

VADER EN DOCHTER

Dokter Poeldijk was een bejaard heer van diep in de zestig zomers. Zijn hart echter was veel jonger; eigenlijk was het heel jong gebleven, en dat was gekomen, doordat hij altijd vol medelijden zijn zieken behandelde, vol goedheid voor de armen en ongelukkigen had gezorgd, en vol liefde de kunst vereerde, vooral de schilder- en dichtkunst. Als hij overkunst sprak, straalden zijn oogen zoo helder, alsof ze nog niet langer dan twintig jaren de wereld hadden bekeken; en als hij over de rampen en ongevallen van zijn medemenschen sprak, welden in die klare oogen groote tranen op. De dokter was een bemiddeld man, die dan ook alleen nog maar arme patiënten behandelde, en dat kosteloos deed. Zoo was hij in de geheele wijk, waarin zijn woning stond, voor de ongelukkigen een reddende engel in nood en ziekte; en hij kon geen vier huizen ver loopen, of de eene of andere herstelde groette hem met dankbare achting. En die bliken van erkentelijkheid en genegenheid verheugden het hart van den braven, ouden heer, en dan nam

hij zich telkens opnieuw voor om nog meer goed te doen en nog nauwgezetter de zieken gade te slaan.

Al plooide meestal een glimlach het kalme gelaat van den dokter, toch had hij ook van de rampen des levens ruimschoots zijn deel ontvangen; en vooral één slag had zijn hart diep en lang gewond. Dat was het overlijden van zijn dierbare echtgenoot geweest. Jarenlang had hij onder dat verlies gebukt gegaan, voor hij weer zijn levensmoed had terugontvangen. Door veel te arbeiden voor het geluk van anderen, en trouw zijn plichten te vervullen, woonde er nu vrede in zijn hart, en maakte de herinnering aan zijn geliefde doode, dat hij nu tevreden zijn verder levenspad vervolgde. Hij leefde zeer eenvoudig met een oude, getrouwe huishoudster, die zoo gemeenzaam als een zuster met hem omging en dikwijls zei: „Ja, dokter! ik moet hier wel een oogje in het zeil houden, want anders zou men u alles tot den laatsten cent toe afhaken; of men kwam u roepen heel van het andere eindje der stad en midden in den nacht, om een zieke te bezoeken; alsof er geen andere dokters zijn met jongere beenen dan de uwe.“

Dan lachte de dokter goedmoedig en sprak: „Heel goed, juffrouw Keetje! heel goed. Pas maar trouw op me; ik ben te roekeloos; ja ja! ik zal mij beteren.“ Maar in zijn hart klonk het: „Ik verander mij toch niet meer.“

't Was een grauwe, mistroostige Novemberavond. Koud was het niet erg; maar een dichte, fijne regen viel onophoudelijk neer, en maakte straten en pleinen

zóó modderig, dat het wel scheen, alsof het zwarte slijk uit den grond opwelde. Dokter Poeldijk had het overdag heel druk gehad. Wel waren onder zijn patiënten gelukkig geen zware zieken; maar het gure weer van de laatste weken had menigeen koorts en rheumatiek bezorgd, en aan het hoesten gemaakt; vandaar dat onze dokter vrij wat visites had gebracht. Hij voelde zich vermoeid, toen hij laat in den namiddag thuis kwam; 't was of hij ook koortsig was, want inwendig rilde hij. Zijn paraplu droop als een gootje; zijn overschoenen waren ontoonbaar van de modder, en zijn jaspenden waren doorweekt.

„Wat een onplezierig weer!“ zei hij, de gang doorgaande om in de keuken zich te ontdoen van paraplu en overschoenen.

„Wat een onplezierig weer, Keetje! Dan heb ik toch maar liever wat vorst!“

„Wat ziet u er uit!“ riep de huishoudster, zonder op des dokters gezegde te antwoorden. En zij hielp den ouden heer zijn overjas uitdoen, terwijl zij pruttelde: „U zult uzelf nog ziek maken met al die menschen te helpen. Laat ze in een ziekenfonds gaan, dan hebben ze ook den dokter vrij. In de wintermaanden moest u geen patiënten bezoeken, maar 't overlaten aan anderen.“ En zoo bromde de goedgehartige ziel door. En de dokter zei: „Je bent een best mensch als je zorgt, dat wij vandaag wat vroeg eten; een bordje warme soep zal me heelemaal opknappen.“ Toen ging de dokter naar zijn kamer, waar hij een droge, gemakkelijke kleeding aantrok, en zich bij den

zacht vlammen den haard in zijn armstoel zette, om even uit te rusten.

Keetje zorgde, dat de maaltijd een half uur vroeger dan gewoonlijk kon beginnen, en de dokter voelde zich welbehagelijk, toen hij na den eten weer in zijn leunstoel zat, zijn lange gouwenaar opstak en al rookende bij het gezellige licht der hanglamp de morsige straten, de kuchende zieken en den fijnen motregen vergat. Na een uurtje van rustig mijmeren stapte hij opgewekt naar de gewone zitkamer, waar de huishoudster de thee gereed had en nu gezellig met den dokter een kopje dronk, terwijl deze de pas gebrachte courant doorliep, en van tijd tot tijd aan Keetje het belangrijkste nieuws voorlas. Zoo verliep de tijd tot de pendule negen uur sloeg, en de deurschel zacht overging.

„Wat zou dat nog zoo laat zijn?“ sprak Keetje.
„Als het weer iemand is om u bij een zieke te halen, dan zal ik zeggen, dat u niet thuis is.“

De dokter zweeg afwachtend.

Daar tikte Betje, de dienstmaagd, tegen de kamerdeur. „Binnen!“ riep de dokter.

„Dokter!“ zeide zij, „daar is een meisje, dat u even verzoekt te spreken.“

„Laat haar hier komen,“ was het bevel van den dokter, en nu verscheen een meisje van mogelijk zestien jaren, hoogst eenvoudig gekleed, dat zeer bescheiden groette en de oogen hield neergeslagen.

„Wel, mijn kind,“ vroeg de dokter, „wat is er van je verlangen?“

„Ach, mijnheer!“ klonk het schuchter en trillend, „grootmoe heeft een toeval gekregen. Ik heb de buurvrouw geroepen om bij haar te blijven, nadat ik grootmoe met azijn en water besprenkeld had en zij toch niet bijkwam. Toen ben ik haastig naar onzen busdokter gegaan; maar die was niet thuis. De mevrouw begreep, dat spoedig hulp noodig was en zei: „mijn man komt eerst tegen elf uur terug; hij moest naar de vergadering van de geneeskundige commissie. Tot zoo laat wachten gaat niet. Maar weet je wat? Dokter Poeldijk wil mogelijk wel met je meegaan: dat is zoo'n menschlievend man.“ „En mevrouw gaf mij uw adres op, en nu vraag ik u vriendelijk: zoudt u niet even naar grootmoeder willen zien?“

„Ik ga mee, mijn kind!“ sprak de dokter opstaande, terwijl hij aan de huishoudster vroeg om hem zijn overschoenen en regenjas te brengen. Het lag op de lippen van Keetje om te zeggen: „Dokter! dat is nu immers weer geen doen voor u!“ Maar zij zweeg wijselijk, omdat zij wist, dat de dokter zich toch nooit aan haar tegenwerpingen stoorde. Zij ging dus de overschoenen en de regenjas halen; doch wierp op het bleke meisje, dat nu iets verder de kamer was ingekomen, een gramstorigen blik.

Vijf minuten later was de dokter op straat, en het slanke meisje vergezelde hem.

De regen had opgehouden; maar de keien waren nog steeds een en al modder. Het ging dus niet vlug vooruit. Drie straten lang sprak de dokter geen woord.

Zoo uit de warme atmosfeer van een kamer komende in de koude lucht buiten, eischt voorzichtigheid. Men moet dan vooreerst niet spreken, was steeds des dokters stelregel; maar als men weer eenigen tijd aan de koude lucht gewend is, doet het geen nadeel meer. En dus vroeg de dokter nu eerst, hoe zich het ziektegeval had toegedragen.

„Is grootmoeder ook benauwd geworden van een stoof met rookend vuur, mijn kind?“

„Neen, mijnheer! grootmoe had geen vuur in de test. Wij stoken de kachel ook nog niet.“

„Heeft grootmoeder meer een toeval gehad?“

„Een paar jaar geleden, mijnheer! En na dien tijd is haar linkerarm krachteloos gebleven.“

Terwijl het meisje sprak, keek de dokter haar aan, en wat hem reeds getroffen had, toen hij haar voor 't eerst zag, trof hem nu nog sterker; de heldere, reine oogen straalden hem zoo vertrouwend tegen; die kleine, blauwe kijkers glinsterden zoo kinderlijk rein, dat de dokter ze voelde doordringen tot zijn hart, en hij nog minzamer dan anders naar haar levensomstandigheden vroeg. Zoo vernam hij op die avondwandeling — en die strekte zich tot bijna aan het uiterst eindje van de stad uit, — dat zij sedert haar kinderjaren bij grootmoe woonde. Zij was ouderloos, en grootmoe leefde van een gering weduwpensioen. Toen zij van school was gegaan, had grootmoe haar bij een Fransche dame in de buurt bloemenmaken laten leeren. Ook had zij van een buurman, een armen schilder, die op de voorkamer had gewoond,

les in teekenen en schilderen gekregen. Die beiden waren echter naar elders getrokken; doch zij had zooveel geleerd, dat zij nu reeds sedert een groot jaar met bloemenmaken en het beschilderen van waaiers voor een modemagazijn zooveel verdiende, dat zij grootmoeders zorgen al een weinig kon tegemoetkomen. Maar, omdat grootmoe heel weinig meer in 't huishouden kon doen, sedert dat eerste toeval, moest zij het meeste bereedden, en daardoor kon zij niet al haar tijd aan schilderen en bloemenmaken besteden. „Maar,“ vervolgde zij, „in de laatste maanden is het weer mode geworden om alles met veeren te versieren, en het bloemenmaken geeft dus weinig loon; er is bijna geen vraag meer naar.“

Men was nu bij grootmoeders woning gekomen. 't Was een ruim, maar bouwvallig huis, dat door verscheidene gezinnen betrokken was. De dokter moest voorzichtig op de uitgesleten trap loopen, om de bovenachterkamer te bereiken, waar grootmoeder nu door de hulp van de buurvrouw in de bedstede was neergelegd. De dokter liet zich bijlichten. Hij voelde grootmoeders pols en lichtte haar gesloten oogleden even op. Na een korte poos zei hij: „'t Is een zwaar toeval; maar wij zullen met Gods hulp haar wel weer bij krijgen.“ En hij schreef een recept, dat terstond moest klaargemaakt worden. De kleindochter Geertje spoedde zich naar den apotheker en was binnen tien minuten met den drank terug. De dokter gaf de zieke eenige druppels van de medicijn in, en tot groote vreugde van Geertje begon zich nu spoedig

terugkeerend leven te vertoonen. Grootmoeder sloeg de oogen op, keek verwonderd rond, alsof zij wilde vragen: wat is hier te doen? en zoo keerde nu ook langzamerhand haar bewustzijn terug. De dokter gaf verder zijn bevelen voor den nacht, en beloofde, den volgenden morgen vroegtijdig weer te komen. Toen vertrok hij.

En hij hield zijn belofte. Den volgenden morgen om tien uur was hij alweder aan het ziekbed van grootmoeder. Zij had een tamelijk rustigen slaap genoten, en haar bewustzijn geheel terugontvangen; maar zij gevoelde zich bijna te zwak om het hoofd op te richten, en de verlamming van haar linkerzijde scheen toegenomen te zijn. De dokter zag den toestand lang niet hoopvol in; maar tegen Geertje zei hij, dat ze maar goeden moed moest houden. Het meisje had de kamer al netjes in orde; en de eenvoudige meubeltjes en het beddegoed, kortom alles was even proper.

De dokter merkte het met welgevallen op, en toen Geertje hem over grootmoeders toestand ondervroeg, en hem weer zoo vol vertrouwen aanblikte, gevoelde hij opnieuw en nog sterker dan den vorigen avond een onverklaarbaar hartelijke genegenheid voor dat kind. De dokter rekte dan ook zijn visite en vroeg naar het schilderwerk van Geertje. Zij liet hem haar teekeningen in zwart krijt en waterverf zien, en ook een gevulde bloemenmand, waaraan men duidelijk zien kon, dat zij natuurlijke bloemen tot voorbeeld had gekozen. De dokter moest erkennen dat de bloe-

men het echte nabij kwamen. Toch was hij nog meer opgetogen over haar teekeningen, en onwillekeurig moest hij zeggen: „Wel, mijn kind! dat is voortreffelijk gedaan. Als je zoo voortgaat, zal het me niets verwonderen, dat je een beroemd schilderesje wordt.“

Zoo sprak de dokter nog meer aanmoedigende woorden, en bij zijn vertrek beloofde hij, den volgenden dag, als hij weer kwam, nog eens oplettender haar kunstwerk te zullen bezichtigen.

Dagelijks herhaalde dokter Poeldijk zijn visite; maar ook dagelijks zag hij de krachten der kranke verminderen. Tot heden had hij Geertje moed en hoop ingesproken; nu kwam de dag, waarop hij haar moest voorbereiden op den naderenden zwaren slag. En veertien dagen na den avond, waarop Geertje hem gesmeekt had met haar mee te gaan, verwisselde grootmoeder het tijdelijke met het eeuwige, en de diep treurende kleindochter bleef eenzaam achter in de stille, uitgestorven kamer; en noch het zingen van haar vogeltje, noch haar najaarsbloemen of haar kunstwerk konden haar uit haar diepe verslagenheid opwekken. De hulpvaardige buurvrouw had haar na grootmoeders begrafenis bij zich genomen, en daar bleef zij tot het vallen van den avond. Toen ging zij terug naar grootmoeders kamer en bleef voor het venster zitten turen, terwijl van tijd tot tijd groote tranen uit haar oogen sprongen en zij in zacht snikken uitbarstte.

Zij hoorde niet, dat er iemand voorzichtig de trap

opklom, dat de kamerdeur zacht geopend werd, en zag ook niet, wie er bij den ingang staan bleef. Maar die iemand zag bij het licht van de volle maan, dat in de kamer straalde, wel het verlaten meisje zitten en vernam ook haar droevig gesnik.

't Was dokter Poeldijk. Om haar niet te doen schrikken, trad hij weer buiten de kamer en tikte toen met zijn wandelstok tegen de deur. Geertje hief verrast het hoofd op en riep: „Binnen!”

„Goeden avond, mijn arm kind!” sprak hij. „Wat zit je hier in het donker te peinzen en te treuren! Steek het licht op; ik heb je iets te zeggen.”

Geertje gevoelde haar eenzaamheid vluchten bij des dokters bezoek. Die eerwaardige grijsaard met zijn sneeuwwitte lokken, zijn vriendelijke gelaats-trekken en hartelijke stem, had op het meisje on-willekeurig een vertrouwenwekkenden invloed uitge-oefend, reeds bij zijn eerste bezoek; en als zij ge-waagd had, aan haar gevoel toe te geven, dan had zij zijn handen willen vatten, en zeggen: „Wat ben ik u dankbaar!”

Nu stak zij de lamp aan en liet de gordijnen voor de vensters zakken. De dokter zette zich tegenover haar bij de tafel en zei: „Arm kind! ik begrijp heel goed, dat je innig bedroefd bent, en dat je je heel eenzaam gevoelt. Heb je er al over nagedacht, hoe je voortaan zult leven, of wat je zult doen om in je onderhoud te voorzien?”

„Neen, mijnheer!” antwoordde Geertje, en zij keek den dokter erg mismoedig aan.

„Neen, zeg je; och dat kan ook nog niet anders. Maar *ik* heb er wel over gedacht. Alleen kan mijn kind niet blijven wonen; je brood verdienen gaat nog niet, of je moest als dienstmeisje in een betrek-king gaan; maar dan zou het met je kunst uit zijn; en dat zou ik zonde en jammer vinden, en daarom heb ik gedacht, mijn kind!... De dokter zweeg even: hij stond op, ging naar Geertje toe, legde zijn rechterhand op haar gebogen hoofdje en vervolgde toen: „Ik noem je mijn kind; en dat meen ik, niet alleen bij wijze van spreken, maar in waarheid. Ik leef eenzaam op de wereld; mijn lieve vrouw is overleden, kinderen heb ik nooit gehad. Toen ik je voor het eerst zag, dacht ik reeds: zoo'n meisje moest uw dochtertje zijn. Maar dat ging toen niet, want je grootmoeder leefde nog. Doch thans sta je alleen, en je hebt steun en hartelijkheid noodig; en nu kom ik je vragen: wil je met mij medegaan en mijn dochter zijn? Ik zal er voor zorgen, dat je je geheel aan de schilderkunst kunt wijden; ik zal over je waken, en vraag niets terug dan een weinig genegenheid. Wil je dus mijn kind zijn?” En Geertje stond ook op, greep zacht des dokters rechterhand, zelfs zijn geheelen arm en fluisterde: „Ja, vader!”

Toen sprak de dokter ernstig: „God zegen je, mijn kind!”

Jaren, vele jaren waren er sedert verlopen. Dokter Poeldijk had woord gehouden en voor Geertje's op-leiding gezorgd. Zij was nu een beroemde schilderes, maar haar pleegvader, de brave dokter, was niet meer

in het land der levenden; onder bloemen sliep hij den langsten slaap, en die bloemen waren door de kunstvaardige handen van zijn beminde dochter vervaardigd. En in haar schildersatelier hing zijn levensgroot portret, dat zij voor des dokters zeventigsten verjaardag had geschilderd. En nooit betrad zij des morgens haar werkplaats, of zij sloeg een blik op dat vriendelijke gelaat en met dankbare, vochtige oogen sprak zij het dan toe: „Lieve vader! uw dochter dankt en zegent u.“ —

ANT. L. DE ROP.

INHOUD VAN HET 1^e GEDEELTE.

1. HET VERLOREN KATJE..... *J. Stamperius.*
2. DOES..... *Truida Kok.*
3. JAN EN FIK..... *S. C. Stapert.*
4. DE TWEE LAMMETJES..... *Therese Hoven.*
5. DE GEBROKEN STOEL..... *Viola van Boschwijk.*
6. NELLY'S VERJAARGESCHENK..... *S. C. Stapert.*
7. OP HET IJS..... *Hilda.*
8. DE GELUKSVOGEL..... *J. C. Bouwmeester.*
9. LUCIFERS..... *Elizabeth.*
10. POLLUX EN BIJOU..... *Hilda.*
11. WAAROM JAN NIET VAN DEN ST. NICOLAASDAG HIELD..... *Agatha.*
12. DE NACHTWACHT VAN HET DORP..... *Kl. de Vries Szn.*
13. HET SPELLEKIND..... *E. A. van Oven.*
14. DE ONGEHOORZAME KAREL..... *Alexandrine.*
15. KOEN EN ZIJN HOND..... *Ida Corn.*
16. JAN LENS..... *W. Brouwer.*
17. HANS..... *Truida Kok.*
18. IN 'T SPREEKKAMERTJE..... *Therese Hoven.*
19. ZONNEKIND..... *Truida Kok.*
20. IN 'T PRIEËL..... *Hilda.*
21. DE ZON SCHIJNT..... *Titia v. d. Tuuk.*
22. HET WONDERVliegje..... *Therese Hoven.*
23. ELSJE VAN DEN WISSELWACHTER..... *Suze Andriessen.*
24. HOE HERMAN VAN DALEN SCHEEPSJONGEN WERD..... *Kl. de Vries Szn.*

Uitgaven van **Æ. E. KLUWER**, Deventer.

VERTELLINGEN.

Uit den Ouden Schooltijd.

Eene vertelling door

P. F. BRUNINGS.

DE BROODJAGER.

Eene vertelling door

P. F. BRUNINGS.

Beide boekjes zijn keurig uitgevoerd in toepasselijk gelithographeerd omslag, elk met 4 aardige, gekleurde platen.

Deze twee vertellingen van den bekenden „BRUNINGS“ zijn echte kinderboeken in het guitige genre, voor den spotprijs van **30 Ct.** per deeltje.

TOT LUST EN VREUGD

van 't jonge Volkje.

MUZIKALE VOORDRACHTEN

VOOR

kleine en grootere Kinderen.

Prijs 50 Ct.

Dit boek in keurig gelithographeerd omslag bevat 10 muzikale voordrachten, die vooral bij feestelijke gelegenheden met succes gebruikt kunnen worden.

Gemakkelijk in alles; de verzen, de muziek (zang en piano). — Gemakkelijk ook te verkrijgen zijn de kostuums.

Tot lust en vreugd van 't kleine goed;

Een vroolijk lied klinkt altijd zoet.

Uit PLOEGSMA's KINDERVREUGD.

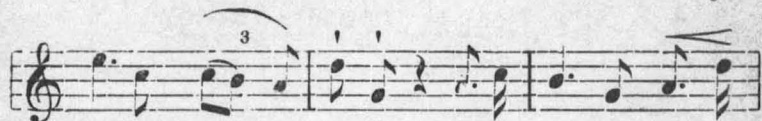
28 eenvoudige liedjes voor school en huis. Prijs 30 Ct.

De knaap en de eendjes.

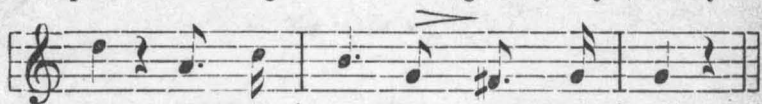
1 = c 5 . 5 | 3̣ . i i 7 6 | i 5 0 5 . 5

1. Wat een le-ven hier in 't wa-ter! Wat ge-

3̣ . i i 7 6 | 2̣ 5 0 6 . i | 7 . 5 6 . 2̣

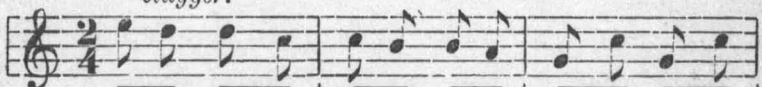
ploe-ter! Wat ge - sna-ter! Zeg reis eend-jes, scheeltje

2̣ 0 6 . i | 7 . 5 . 4 . 5 | 5 0 ||

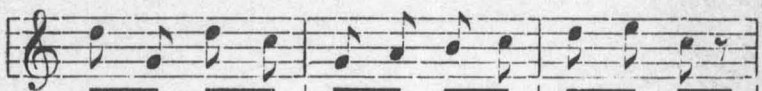
wat? Zeg reis eend-jes, scheelt je wat?

vlugger.

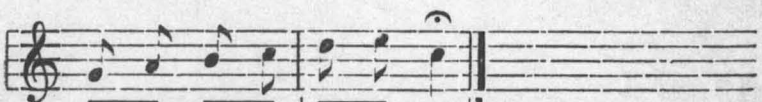
3̣ 2̣ 2̣ i | i 7 7 6 | 5 i 5 i |

Ie-der keer is 't: kop-jen on-der! Zoo te duik-len,

2̣ 5 2̣ i | 5 6 7 i | 2̣ 3̣ i 0 |

't Is een won-der! Is 't zoo lek-ker in het nat?

5 6 7 i | 2̣ 3̣ i ||

Is 't zoo lek-ker in het nat?

